

ÉVES JELENTÉS

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY 2018. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY
2019. ÁPRILIS

Tartalom

I.	Szakmai összegzés, eredmények.....	3
I.1	A Tempus Közalapítvány feladatköre, az alapító okirat és a kuratórium, ellenőrzések, 2018-as célok teljesülése	3
I.2	A Tempus Közalapítvány tevékenységeinek kapcsolódása a szakpolitikai célkitűzésekhez	7
I.2.1	A felsőoktatás nemzetköziesítése	7
I.2.2	Az oktatás és képzés nemzetköziesítése	7
I.2.3	A tanárok pedagógiai megújulása	9
I.2.4	A korai iskolaelhagyás megelőzése	12
I.2.5	Az idegennyelv-tanulás és tanítás fejlesztése (OLS).....	13
I.2.6	Az ifjúsági munka minőségének fejlesztése	14
I.2.7	Az oktatás, képzés és a munka világa közötti kapcsolatok erősítése	15
I.2.8	Társadalmi befogadás.....	15
I.3	A hazai oktatás, képzés és ifjúságügy számára releváns, kiemelkedő eredmények	17
I.4	Kommunikációs tevékenység összefoglalása	19
I.5	Az Erasmus+ program átfogó bemutatása	20
I.6	A Campus Mundi projekt átfogó bemutatása	21
I.7	A Stipendium Hungaricum program átfogó bemutatása	23
II.	Programok, projektek oktatási alszektoronkénti bontásban	27
II. 1	Köznevelés	27
II.1.1	Mobilitás.....	27
II.1.2	Nemzetközi kapcsolatépítés.....	30
II.1.3	Díjazott projektek	34
II.2	Szakképzés.....	37
II.2.1	Mobilitás.....	37
II.2.2	Nemzetközi kapcsolatépítés.....	39
II.2.3	Nemzetközi együttműködések a szakképzés területén	40
II.2.4	Díjazott projektek	43
II.3	Felnőtt tanulás.....	45
II.3.1	Mobilitás.....	45
II.3.2	Nemzetközi kapcsolatépítés.....	46
II.3.3	Díjazott projektek	47
II.4	Ifjúságügy.....	49
II.4.1	Mobilitás.....	50

II.4.2 Nemzetközi kapcsolatépítés	53
II.4.3 Nemzetközi együttműködések az ifjúságügy területén	54
II.4.4 Strukturált párbeszéd projektek.....	56
II. 5 Felsőoktatás.....	57
II.5.1 Mobilitás	57
II.5.2 Nemzetközi kapcsolatépítés	70
II.5.3 A felsőoktatási intézmények nemzetköziesítése.....	72
II.5.4 Díjak.....	84
II.6 Önkormányzatok és civil szervezetek (Európa a polgárokért)	85
III. Tudásmenedzsment	86
III.1 Szakmai projektek	86
III.1.1 ESLPLUS – Nemzetközi szintű tudásmegosztás a korai iskolaelhagyás csökkentéséért.....	86
III.1.2 EFFECT – Európai szakmai és módszertani keret fejlesztése a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására	87
III.1.3 ITEL – Innovatív tanítás a hatékony tanulásért – Felmérés a tanári tudásról	88
III.2 Képzések.....	89
III.3 Tudástár.....	91
III.4 Europass	91
III.5 Eurodesk.....	92
IV. Kihívások és tervek.....	94

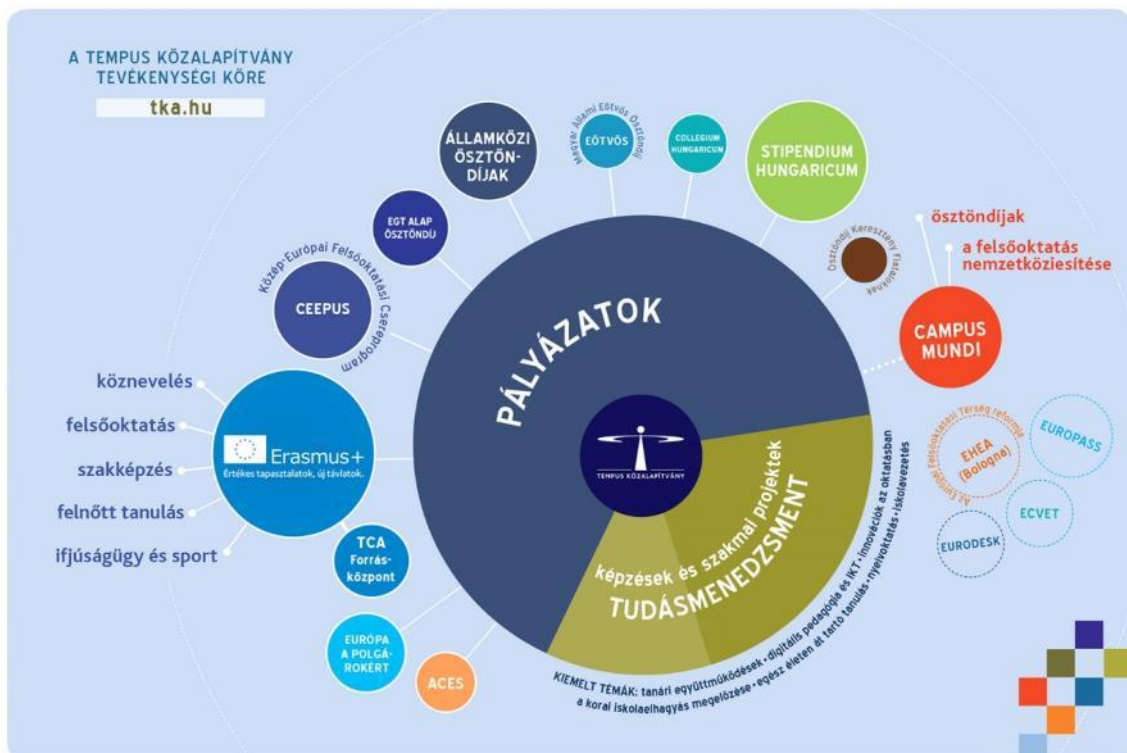
I. Szakmai összegzés, eredmények

I.1 A Tempus Közalapítvány feladatköre, az alapító okirat és a kuratórium, ellenőrzések, 2018-as célok teljesülése

Az 1996-ban létrehozott Tempus Közalapítvány (TKA) az Emberi Erőforrások Minisztériumának felügyelete alatt működő, közhasznú szervezet, amely nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezel, az oktatás és képzés nemzetköziesítése érdekében projekteket valósít meg, különböző képzéseket nyújt a közszféra munkatársai számára, illetve tudásközpont szerepet tölt be.

3

1. ábra: A TKA tevékenységi köre 2018-ban

2018-ban tovább erősödött a TKA hazai és nemzetközi szerepvállalása:

Az Erasmus + programiroda tevékenysége két új elemmel bővül:

- A 2017 őszén az Európai Bizottsághoz benyújtott, nyertes pályázatunk eredményeként 2018. január 1-jén elindult a **SALTO Oktatás-képzés TCA Forrásközpont**, ami a nemzeti irodák közti nemzetközi együttműködések támogatásához nyújt koordinációs és szakmai fejlesztési támogatást az Erasmus+ nemzeti irodák számára. Tevékenységeink két fő pillére: 1. A Forrásközpont IT Platform (www.salto-et.net) fejlesztés; és 2. az Irodák szakmai támogatása és kapacitásfejlesztése.
- Az **Európai Szolidaritási Testület program** hivatalosan az Európai Parlament és a Tanács 2018/1475 sz. rendeletének hatályba lépésével indult el 2018. október 5-én. A program

indulásához kapcsolódóan 2017 végén már munkatervet kellett benyújtani az Európai Bizottságnak, így a 2018-as év a programra történő felkészülés jegyében telt.

Az első pályázati körben 16 önkéntes pályázat érkezett, amiből 13 kapott támogatást, 1 fiatal kapott lehetőséget a foglalkoztatási láb keretében munkát vállalni a program támogatásával, valamint két olyan fiatalok által kezdeményezett projekt kapott támogatást, ami valamilyen helyi szükségletre ad választ.

2018-ban a **TKA által kezelt pályázati programok további intenzív bővülése volt megfigyelhető** úgy a pénzügyi keretek, mint a pályázati aktivitás tekintetében. Szakmai tevékenységeink elvégzéséhez **2018-ban 18.14 milliárd Ft** pályázati támogatás állt rendelkezésünkre¹.

Az **oktatás és képzés területén** futó programjaink keretében **több, mint 20.500 kiutazásra ítéltünk meg támogatást** diákok/hallgatók, valamint oktatók/kutatók/egyéb személyzet számára. Ez 10%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Ebből csak az **Erasmus+ program keretében több, mint 18.300 fő** kiutazását támogattuk (a mobilitási és stratégiai partnerségi projektek keretében együttesen).

Az **ifjúsági célcsoport** vonatkozásában az **Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület** programok keretében további **közel 4000 fő** (fiatalok és ifjúsági szakemberek) mobilitását támogattuk.

A Campus Mundi projekt keretében az alábbiakat tettük a felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítése érdekében:

- A nemzetközi tapasztalatcserét elősegítő hallgatói ösztöndíjazás keretében 2018-ban **2078 kiutazásra** (1 303 részképzés, 563 szakmai gyakorlat és 212 rövid tanulmányút) ítéltünk meg támogatást.
- A felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítése kapcsán **13 alkalommal** vettünk részt felsőoktatási intézmények képviselőivel nemzetközi **oktatási vásáron**, valamint **8 alkalommal nemzetközi szakmai rendezvényen, konferencián**.
- A nemzetközi alumni tevékenységhez kapcsolódóan **elindult a Magyarországon tanult külföldi hallgatók fórumául szolgáló alumni portál**.

A beutazók tekintetében a pályázati aktivitás növekedése különösen a **Stipendium Hungaricum** programban volt látványos: az előző évhez képest tovább nőtt a külföldi partnerek száma, ezzel együtt jelentősen nőtt az elnyerhető ösztöndíjas helyek mennyisége is. Míg 2017-ben 60 partner összesen 4669 kvótával vett részt a programban, **2018-ban 63 partnerországgal 65 munkaterv keretében volt együttműködésünk, akik számára 5313 helyet ajánlott fel a program**.

Mivel a **kuratóriumi tagok mandátuma** 2017 júniusában lejárt, még abban az évben megindult a TKA Alapító Okiratának módosítása, mely 2018. április 24-én lépett hatályba. A felálló új kuratórium létszáma – öt új kurátor bevonásával és 2 régebbi kurátor tagságának megszűnésével, (6 fő tagsága változatlan) – 11 főre bővült. A Közalapítvány képviselője is módosult, a kuratórium új elnöke Dr. Dezső Tamás lett (korábban ő volt az elnököt helyettesítő kurátor).

A kuratóriummal együtt a **Felügyelő Bizottságunk** is megújult, a négytagú testület egy fő tagcserével folytatja tovább munkáját.

¹ A Stipendium Hungaricum programot nem számítva, hiszen annak pályázati támogatásait közvetlenül az EMMI fizeti.

A megnövekedett feladatkör a kuratóriumi ülések és előterjesztések számán is érezhető volt, a **Kuratórium 2018-ban 18 alkalommal, a Felügyelő Bizottság pedig 5 alkalommal** ülésezett.

A **szakmai feladataink hatékony megvalósítása** érdekében az alábbi előrelépéseket tettük:

- folyamatosan törekszünk a programjaink, kiemelten a felsőoktatási **programok közötti szinergiák** kialakítására (szabályok és eljárások, támogatási összegek közelítése)
- kiemelt területként tekintünk a **mobilitási ablak** hazai szakpolitikai és intézményi bevezetésének elősegítésére
- kiemelt figyelmet szentelünk az **intézmények nemzetközi stratégiai gondolkodásának** előmozdítására
- szerteágazó tevékenységeket végzünk a **hazai felsőoktatás nemzetköziesítésének** előmozdítása érdekében
- folyamatosan bővülő módszertan alkalmazásával **segítjük pályázóinkat** a sikeres pályázatírásban és a projektek megvalósításában
- folyamatosan **fejlesztjük a szakértőink munkájának** támogatását
- komoly erőfeszítéseket teszünk a **belső hatékonyságunk növelése** érdekében.

A **belső ellenőrzés** a Felügyelő Bizottság és a Kuratórium által elfogadott munkatervben megfogalmazott ellenőrzési pontokat vizsgálta; 1 ellenőrzés áthúzódott a 2019-es évre. Az ellenőrzések megállapításaira intézkedési terv készült feladat, felelős és határidő megjelölésével.

2018-ban is több **külső ellenőrzésre** került sor a TKA-nál:

- 2018. február – március: az Erasmus+ program 2017. évi megvalósításának vizsgálata: EMMI, Consultatio Kft.
- 2018. február: EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014 záró helyszíni monitoring látogatás: Nemzeti Kapcsolattartó
- 2018. február: 2017-es pénzügyi évre vonatkozó megbízhatósági nyilatkozat keretében (DAS 2017, Erasmus+) a 15083. és a 15086. számú TCA projektre vonatkozóan: Európai Számvevőszék
- 2018. március: Campus Mundi helyszíni ellenőrzés (időszak: 2016. április - 2018. március): EMMI IH
- 2018. március: 63703/2016/BILAT szerződés (2016 Államközi, időszak: 2016.01.01-2017.08.31.) helyszíni ellenőrzés: EMMI
- 2018. március: 16475/2016/EUNEF szerződés (2016 Erasmus+, Ceepus, egyéb EU programok és projektek hazai önrésze, időszak: 2016.01.01-2017.08.31.) helyszíni ellenőrzés: EMMI
- 2018. április: ISO 9001:2015 szabvány szerinti 2. éves felülvizsgálati audit: International Cert Hungary Kft.
- 2018. május: Erasmus + program megvalósítása – monitoring-látogatás: DG EAC
- 2018. június: EFOP-3.4.2-VEKOP-15-2015-00001 sz. projektre vonatkozóan elvégzett 2018. évi mintavételes ellenőrzés (vizsgált időszak: 2017.07.01.-2018.06.30.): EUTAF
- 2018. június: szakértői vizsgálat - TKA felnőttképzési tevékenysége: Pest Megyei Kormányhivatal Szakképzési és Felnőttképzési Főosztály
- 2018. június-augusztus: Effect projekt (időszak: 2015.11.01-2018.04.30) záróbeszámolójának helyszíni auditja: Audit Service Kft.

- 2018. augusztus: EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014 mintavételes ellenőrzés: EUTAF
- 2018. szeptember: SH ellenőrzés 25838/2017/BILAT szerződés (2017 SH, időszak: 2017.01.01-2018.02.15.) helyszíni pénzügyi ellenőrzés: EMMI
- 2018. szeptember - 2019. ?: Alapítványok/közalapítványok gazdálkodási ellenőrzése 2015.01.01.-2017.12.31. valamint a 2017. évi beszámoló jóváhagyásának tekintetében 2018.06.01-ig tartó időszak: ÁSZ
- 2018. november: EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014 zárónyilatkozat kiadását megelőző rendszerellenőrzés: EUTAF
- 2018. november-2019. február: ESL Plus projekt (időszak: 2016.01.01-2018.10.31) záróbeszámolójának helyszíni auditja: Audit Service Kft.

Valamennyi ellenőrzés szabálynak és hatékonynak találta a TKA működését.

I.2 A Tempus Közalapítvány tevékenységeinek kapcsolódása a szakpolitikai célkitűzésekhez

I.2.1 A felsőoktatás nemzetköziesítése

Az európai törekvésekkel és célkitűzésekkel összhangban Magyarország Kormánya célul tűzte ki a hazai felsőoktatást érintő mobilitási programok bővítését és a hazai felsőoktatási intézmények hallgatóvonzó képességének és versenyképességének növelését a nemzetköziesítési tevékenységek ösztönzése révén.

A hazai felsőoktatási intézményekben a nemzetköziesedési folyamatok középpontjában elsősorban a hallgatói mobilitás állt és áll még ma is, ám a felsőoktatási intézményi nemzetköziesedésnek azonban ez csak az egyik, bár nagyon fontos eleme.

A felsőoktatás minőségi fejlesztését és nemzetköziesedését célzó programok (Stipendium Hungaricum, Campus Mundi, az Európai Felsőoktatási Térség reformjának támogatása) támogatási és ösztönző eszközei révén hatással vannak a nemzetköziesedés olyan lényegi intézményi szintű pilléreire, mint például a tantervek átdolgozása, képzések fejlesztése, vezetői szintű elkötelezettség növelése, a hallgatói szolgáltatások fejlesztése, vagy a nemzetköziesítés itthon szemlélet megerősítése. De számos tevékenységünk célozza a felsőoktatási intézmények innovatív potenciáljának és vállalkozóképességének fokozását, az üzleti élet szereplőivel való együttműködést, a felsőoktatás harmadik missziójának elősegítését. Ugyanakkor mind inkább látszik az, hogy az inkluzív oktatás előtérbe helyezése, IKT eszközök, új oktatási módszerek elterjesztése, a tanítás és a tanulás minőségének növelése szintén nagyon fontos szerepet játszanak nemzetközi versenyképességben.

A felsőoktatáson belül egyértelműen megindult az a tendencia, hogy a nemzetköziesedéssel kapcsolatos kérdéseket stratégiai szinten kezeli az intézményvezetés, a nemzetköziesedés és a minőségfejlesztés összekapcsolódik. Ennek ellenére a felsőoktatási intézmények meghatározó részében továbbra is súlyos problémák vannak a kreditelismerés, a hallgatók mobilitással kapcsolatos motiválása és támogatása, a nemzetköziesedés szükséges erőforrásainak biztosítása kapcsán. Másik oldalról a külföldi hallgatók számának növekedése is új kihívások elé állítja az intézményeket, illetve egyes intézmények esetében a külföldi hallgatók számának emelkedése nem feltétlenül jár együtt az intézmény képzési, kutatási, valamint szolgáltatási tevékenységének fejlesztésével.

A 2018-as évben a nemzetköziesedést támogató tevékenységek keretében kiemelt figyelmet fordítottunk az oktatók szerepére a hallgatói mobilitás és a nemzetközi kapcsolatok építésében. A kreditelismerési nehézségek kiküszöbölése céljából tovább folytattuk a mobilitási ablakok tantervbe építésének elősegítését – jórészt további érintett szervezetek (EMMI, MAB, OH) bevonásával.

I.2.2 Az oktatás és képzés nemzetköziesítése

Mára kialakult a hazai köznevelési és szakképzési intézményeknek egy olyan, több száz-as létszámú köre, amelyeknek jelentős és folyamatosan bővülő nemzetközi kapcsolatrendszerük van, és pedagógusaik továbbképzése, szemléletformálása, illetve tanulók tanulás, külföldi tapasztalatszerzésének támogatása érdekében több-kevesebb rendszerességgel részt vesznek nemzetközi együttműködési projekteknél. A köznevelés és szakképzés területén elsődleges célunk az

intézmények támogatása abban, hogy nemzetközi tevékenységeiket intézményi stratégiájuk szerves részeként, azok intézményi beágyazottságát elősegítve tervezzék és valósítsák meg.

2018 első felében Erasmus+ szakértőink segítségével a Közalapítvány megvizsgálta 10 olyan intézmény 2014-2018 között készült pályázati anyagát, ahol az Erasmus+ program indulása óta folyamatosan pályáztak és valósítottak meg projekteket a köznevelési mobilitások pályázattípusban (KA101).

Összességében elmondható, hogy a nemzetközi kapcsolatok és tevékenységek kezdeti szakaszát jelenthetik az első, kisebb projektek, néhány pedagógus rövid tanulmányútja, vagy egy-egy nemzetközi diákcsere, partneriskolai delegációk kölcsönös látogatása. Az intézmények munkatársai ilyenkor gyűjthetik első, személyes tapasztalataikat arról, hogy milyen előnyökkel járhatnak saját szempontjukból és az intézmény számára a „nemzetközi dolgok”, és milyen gyakorlati feladatokkal jár ezek szervezése. Ahogy elérhetővé válnak, majd sokasodnak az intézményben az ilyen tapasztalatok és a levont tanulságok, már könnyebb közösen megtalálni a nemzetközi dimenzió helyét a működésben, és azonosítani, hogy miként használható ez eszköznek az iskola átfogó céljainak elérésében.

A vizsgálat alapján elmondható, hogy a nemzetközi projektek kezdeményezői, szervezői, szinte mindig a nyelvszakos pedagógusok közül kerültek ki, ők a mobilitások résztvevői körében is mindvégig nagy számban voltak jelen. Az évek során azonban fokozatosan zajlott a résztvevői kör bővítése a nem nyelvszakos kollégák, elsősorban a természettudományi tárgyakat tanító pedagógusok bevonásával. Legtöbbször szakmai továbbképző kurzusokon vettek részt, amelyeket az intézményi átfogó célok, szükségletek figyelembe vételével választottak ki. A mobilitások túlnyomó része angol nyelvterületre irányult, a leggyakrabban választott helyszín Nagy-Britannia volt. A megszokott környezettől távol saját fejlődésükre koncentráltak, és diákszerepben saját élményeket is szerezhettek a tanulmányozott módszerekről. A továbbképzéseken a találkozás, közös munka más országokból jött pedagógusokkal elősegítette a szakmai önreflexiót, az új személyes ismeretségek pedig több esetben alapot teremtettek későbbi, intézmények közötti együttműködéshez is.

A vizsgált dokumentumok alapján úgy tűnik, hogy az intézmények elsősorban a távlati célok azonosításában és a konkrét projektekbe foglalt tevékenységek tervezésében értek el fejlődést. A hazaihoz hasonló közegben, ahol a nemzetköziesítés legfőbb eszközét jelentik az Erasmus+ pályázatok, és az intézmények autonómiája saját működésük tervezésében és irányításában viszonylag korlátozott, az újításra, önfejlesztésre vállalkozó és a stratégiai megközelítéssel mégis élni akaró intézmények erőfeszítései különös elismerést érdemelnek, sikereik, bevált megoldásaik pedig példaként szolgálhatnak mások számára.

A projekteken túl célzott képzéssel is segíti a Tempus Közalapítvány az oktatás nemzetköziesítését. 2018-ban is folytatódott a nagy sikerű „Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben” című nemzetközi szeminárium az úgynevezett Erasmus+ Transnational Cooperation Activity (röviden: TCA) keretében. 11 ország képviselőinek részvételével a spanyolországi Mallorcán valósult meg a finn, holland és magyar nemzeti iroda által kialakított képzés, ahol 2 hazai intézmény képviselői is részt vettek és a stratégiaalkotás, nemzetköziesítés témakörében tettek szert hasznos, naprakész tudásra.

Az oktatás és képzés nemzetköziesítése területén kiemelkedő eredményt elérő, jó példaként szolgáló intézmények munkáját a TKA Erasmus+ Nívódíj keretében ismeri el. A Tempus Közalapítvány kuratóriuma 2016-ban alapította meg az Erasmus+ Nívódíjat, mellyel az Erasmus+ program keretében kiemelkedő színvonalú nemzetközi projekttevékenységet végző pályázók munkáját díjazza, illetve

biztosítja, hogy a díjjal jutalmazott intézmények szakmai közönség előtt is bemutathassák megszerzett ismereteiket, és megoszthassák tapasztalataikat. A díjazott intézményeket és projektjük rövid bemutatását az Éves jelentés II. fejezetében találja.

1.2.3 A tanárok pedagógiai megújulása

Oktatók módszertani továbbképzése

A Tempus Közalapítvány 2014 óta külön hangsúlyt fektet a felsőoktatásban oktatók pedagógiai-módszertani támogatására. Szakértők és jó gyakorlatot megvalósító oktatók közreműködésével szervezett online és offline műhelyeken az évek során többszáz oktató vett részt. Fontosnak tartjuk, hogy projektek során összegyűjtött tudás, tapasztalat, az elkészült előadások és online tananyagok ne csak a résztvevők számára hasznosuljanak, hanem legyenek elérhetőek szélesebb közönség számára is, ezért lehetőség szerint elérhetővé tesszük anyagainkat a TKA honlapján. A 2017-ben létrehozott Európai Felsőoktatási Térség reformja információs portálon pedig módszertani bemutatást találnak az érdeklődők az oktatásban alkalmazható IKT eszközök használatáról.

Az alulról jövő kezdeményezések ösztönzésére és az így megvalósított jó gyakorlatok elismerésére 2017-ben létrehozott „Felsőoktatás nemzetközi fejlesztéséért díj” az innovatív oktatási módszerek összegyűjtését célozta. A jó példák terjesztésére létrehozott online és offline fórumok pedig ösztönzik a tudás- és tapasztalatcserét, az együttműködések kialakítását, valamint a jó gyakorlatok más intézményekben történő adaptálását. 2018-ban készült el a 103 innovatív oktatási módszertani jó példát bemutató, többszempontú keresőfunkcióval ellátott online felsőoktatás-módszertani adatbázis.

Az adatbázisban szereplő jó példákat tematikus műhelyeken mutattuk be, ahol alkalma nyílt a résztvevőknek az egyes jó gyakorlatok megvitatására, az adott témák kapcsán közös problémamegoldásra és kapcsolatépítésre is. 2018-ban az Európai Felsőoktatási Térség célkitűzéseinek megfelelően 3 prioritás témát jártunk körül. Az első műhelyen, oktatók számára nyújtott, intézményi szinten megvalósuló pedagógiai-módszertani támogatásra benyújtott jó gyakorlatok szerepeltek. A második alkalommal a tükrözött osztályterem módszer révén a hatékonyság növelés, a rugalmas, tanulóközpontú oktatási módszerek bevezetése kerültek terítékre. A harmadik eseményen pedig az esélyegyenlőség, a bevonódás, a speciális igényű hallgatók, oktatók számára alkalmazható jó gyakorlatok bemutatói szolgálták a téma iránti érzékenyítést és oktatási-módszertani lehetőségek megismertetését.

A műhelyeken résztvevők kérésére létrejött az Innofor nevű zárt facebook csoport, mely fórumlehetőséget teremt a felsőoktatással, innovatív oktatással kapcsolatos információk, tudás megosztására és a kapcsolattartásra. 2018 év végéig közel kétszázan csatlakoztak a csoporthoz.

A köznevelésben dolgozók szakmai megújulása

Az Erasmus+ program korszerű, és hatékony formákat kínál a tanárok szakmai fejlődésének támogatására, hiszen a külföldi tanulási alkalmak gyakran itthon el nem érhető szakmai tartalommal, és újszerű, innovatív munkaformákat alkalmazva valósulnak meg. Az esetek nagy részében a tanulási folyamatok, a pedagógiai módszerek megfigyelésére is lehetőség nyílik, ami biztosítja, hogy a résztvevők hazatérve valóban bevált gyakorlatokat adaptáljanak intézményükben. Ugyanezt a célt még intenzívebb formában támogatják a szakmai látogatás (job shadowing) típusú továbbképzések, bár ezek aránya az összes mobilitáson belül még alacsonyabb nálunk az európai átlagnál. Ennek egyik

fő oka, hogy a hazai iskolák általában nehezen tudják megoldani a helyettesítéseket év közben, így a külföldi mobilitások túlnyomó többsége csak az egyéni szabadság terhére vagy a nyári szünet alatt, illetve a tanítási szünetekben valósulhat meg.

A köznevelésben dolgozó pedagógusok, illetve a környezetükben munkálkodó szektorközi partnerek, az iskolákhoz szorosabban vagy gyengébben kapcsolódó szervezetek szakmai megújulása és együttműködése nagyon fontos kulcs a tanulói eredményesség szempontjából. Ezért az Erasmus+ program és más szakpolitikai projektek támogatásával számos, ennek a célcsoportnak szóló rendezvényt szerveztünk (*Alma a fán* műhelysorozat), illetve megjelentettük az *Alma a fán* kötetsorozat 5. tagját, a *Pedagógusok szerepe és szakmai fejlődése a 21. században* címmel.

A tanárok szakmai együttműködése és kollaboratív tanulása bizonyítottan hatással van a tanulás és a tanulók eredményességére. Az *EFFeCT – Európai szakmai és módszertani keret fejlesztése a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására* című projekt (ld. részletesen a III. fejezetben) eredményeképpen egy olyan nemzetközi terepen is validált módszertani keretrendszert publikáltunk, amely mind a tanárok, mind az iskolavezetők, mind az őket képző tanárképzési intézmények, facilitátorok és trénerok számára nyújt segítséget a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására.

A kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák fejlesztése az oktatás és képzés minden szintjén kiemelt prioritást élvez az Erasmus+ programban is, hiszen ezek szerepe döntő az állampolgárok önmegvalósítása, aktív társadalmi szerepvállalása és a foglalkoztathatósága szempontjából egyaránt. Ismert, hogy a szinte felfoghatatlan tudományos és technológiai fejlődés következményeként azon foglalkozások nagy része, amelyek a ma iskolát kezdő korosztályokat várják majd, még nem is létezik. Ezek kompetenciaszükségeitnek előrejelzésére ugyan történnek kísérletek, de az egyértelmű, hogy csak olyan állampolgárok tudnak majd helyt állni a munkaerőpiacon, akik készek és képesek is az élethosszig tartó tanulásra, és szakmai pályafutásuk során rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó külső körülményekhez, elvárásokhoz.

Ha az oktatás és képzés nem tudja fejlett kulcskompetenciákhoz juttatni a tanulókat, széles társadalmi rétegek leszakadása várható. Ez komoly társadalmi kockázatokkal járna (instabilitás, radikalizáció), nem is beszélve arról, hogy a munkaerő-piacról kiszoruló tömegek hatalmas költséget is jelentenének, a társadalmi integráció elmaradása gazdasági szempontból is a lehető legköltségesebb megoldás.

A kulcskompetenciák fejlesztése a teljes életútra szóló feladat. Az oktatásban és képzésben dolgozók számára ez a szakmai hitelesség része is, hiszen ők hivatásszerűen ezzel foglalkoznak. A munkatársak számára a tanári kompetenciák fejlődésén túl ezen a területen is nagy segítséget jelent a nemzetközi együttműködésekben való részvétel. A külföldi mobilitások, illetve a külföldi kollégákkal, tanárközösségekkel való együttműködés egyedülálló lehetőséget biztosít számukra a szakmai megújulásra, erősíti a hivatástudatukat, és hatékony eszközt kínál a kiegészítés ellen is. Ezt támogatják a köznevelési és felsőoktatási ösztöndíjprogramok, mobilitások és nemzetközi partnerségek is.

A digitális és online tanulás

A magyar kormány szintén 2016-ban készítette el a magyar társadalom és nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Program keretében – a Tempus Közalapítványt jó példaként említő – Magyarország Digitális Oktatási Stratégiáját (DOS), melynek indoklásában leszögezi, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése, hanem olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel

kell készülnie a 21. században. Ezért a digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe is, de a digitális oktatás szemléletmódjában, módszertanaiban és követelményrendszerében is új megközelítést feltételez. A legfontosabb célok, melyek megvalósítását a stratégia részletesen is tárgyalja, a digitális környezet fejlesztése (a digitális eszközök és hálózat rendelkezésre álljon minden diák és tanár számára), digitális módszertanok és digitális tananyagok elérhetősége (emellett kiemelve a digitálisan felkészült tanárok szerepét is), valamint az oktatás-adminisztráció és a tanárok továbbképzésében is a digitális megoldások fejlesztése.

Ahogy a 2018 januárjában kiadott Digitális Oktatási Cselekvési Terv fogalmaz: Európa digitális átalakulását fel fogja gyorsítani a mesterséges intelligenciához, a robotikához, a felhőalapú számítástechnikához és a blokklánchoz hasonló új technológiák gyors fejlődése. A korábbi jelentősebb technológiai előrelépésekhez hasonlóan a digitalizáció hatással van arra, ahogy az emberek élnek, kommunikálnak egymással, tanulnak és dolgoznak. Óriási jelentőséggel bír a digitális készségekbe való, egész életen át tartó befektetés.

A Tempus Közalapítvány – ahogyan az az Éves Jelentés több későbbi fejezetében részletesebben is kifejtésre kerül – több éve folytat aktív tevékenységet a digitális oktatási módszerek elterjesztésében és saját pályázattal, tájékoztatói és disszeminációs feladatainak korszerűsítésében, digitalizálásában. A köznevelésben, szakképzésben, felsőoktatásban és felnőttoktatásban dolgozó pedagógusok és oktatók szakmai módszertani támogatására, az egymástól való tanulás kultúrájának elterjesztésére, jó példák megosztására 2018-ban is több szakmai programot indítottunk el.

A Digitális Módszertár jelenleg már több mint 300 módszertani ötletet kínál pedagógusoknak, melyekben a tananyag feldolgozását a pedagógiai célok mentén megtervezett módon támogatják az IKT-eszközök. 2018-ban is meghirdettük a Módszertárhoz kapcsolódó felhívást, amelynek során több mint 50 ötlettel gazdagodott hazánk egyik legnagyobb digitális módszertani ötletgyűjteménye, repozitóriuma. A felhíváshoz kapcsolódóan a legjobb ötletek beküldőit Digitális Pedagógus Díjjal jutalmaztuk, amelyeket a Digitális Tér 2018 Konferencián adtunk át. A Digitális konferenciasorozatnak szintén évek óta társ szervezői vagyunk, a programbizottság döntése értelmében a konferenciát 2018-tól Digitális Tér néven hirdettük meg.

A népszerű *Alma a fán* című gyakorlatorientált műhelymunka-sorozatunk és kapcsolódó kiadványaink keretében több alkalommal is foglalkoztunk már az IKT az oktatásban témával. Ezek alapozták meg az *Alma a fán – Az együttműködő tanulás támogatás IKT eszközökkel*, valamint az *A 21. század angolnyelv-tanára* című új pedagógus-továbbképzési programjaink fejlesztését. A jövőben nem csak képzési programjainkban szándékozunk használni az online tanulási keretrendszerek és egyéb technológiák kínálta lehetőségeket, hanem azok a szakértői felkészítések és a rövidebb ciklusú fejlesztési programok fő színterei is lehetnek.

2018 második felében kezdtük el tervezni a 2019 tavaszán induló, digitális oktatással kapcsolatos nyílt online kurzusunkat, *A tanulás jövője* MOOC-ot. A MOOC célja, hogy egy platformra hozza a tanulni vágyó pedagógusokat, akikhez a digitális eszközök segítségével így további együttműködési lehetőségeket, pályázati információkat juttathatunk el.

I.2.4 A korai iskolaelhagyás megelőzése

A 2020-ig kidolgozott európai uniós gazdasági-társadalmi stratégia (EU2020) kiemelt indikátorai között szerepel a korai iskolaelhagyók aránya, melyhez kapcsolódóan az uniós átlagban kitűzött célérték az, hogy 2020-ig 10% alá csökkenjen ez a mutató. Magyarországon az európai trenddel egy irányba haladva az ezredfordulótól 2010-ig csökkent ez az arány, de az elmúlt hat évben megfordulva romló tendenciát mutat. Az Európai Bizottság és a Tanács országspecifikus ajánlásai éppen ezért évről évre sürgetik a legproblémásabbnak ítélt területeken történő kormányzati beavatkozást.

12

Kiemelt hangsúlyt kap Magyarország e téren tett intézkedéseinek nyomon követése, az ajánlások a következőkben fogalmazzák meg a főbb beavatkozási fókuszokat: a szegregált oktatási formák felszámolása és a befogadó többségi oktatást előmozdító rendszerszintű megközelítés erősítése; az oktatás különböző formái és szakaszai közötti átmenetek javítása, különös tekintettel a szakképzési rendszerre.

A magyar kormány az EU-s ajánlásoknak megfelelően 2014-ben elkészítette a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégiáját, 2015. január 1-i hatállyal jogszabályban rögzítette a lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló fogalmát, és a Pedagógiai Oktatási Központok feladatkörébe rendelte az iskolák támogatását a korai jelzőrendszer kiépítésében. Tekintettel az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 2016. december 31-ig teljesítendő ex-ante feltételére, a Magyar Közlöny 2016. november 18-án közzétett számában hirdette ki a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rend. módosítását, mely a korai jelzőrendszer életbe lépésének működtetési részletszabályait és az adatszolgáltatás rendjét is tartalmazza. Ennek megfelelően a korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer a köznevelési információs rendszer (KIR) részeként működik és célja, hogy a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése érdekében pedagógiai-szakmai támogatást nyújtson az érintett tanulók, pedagógusok, intézmények és fenntartók számára. A tényleges tevékenységek a stratégiához kapcsolódó, szintén 2016 novemberében véglegesült cselekvési tervben és a párhuzamosan kidolgozás alatt álló, 2017-ben elindult EFOP és GINOP fejlesztési programokban képeződnek le.

A Tempus Közalapítvány több ponton – saját programjaiban és szakértői szerepben is – kapcsolódik mind az EU-s, mind a hazai fejlesztési törekvésekhez, több hazai és nemzetközi projektjének ez a fókusztemája, továbbá az Erasmus+ program egyik kiemelt prioritása a korai iskolaelhagyás csökkentése. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk a téma legfrissebb kutatási eredményeinek összegzésére, jó gyakorlatok felkutatására és támogatására, valamint célzott információk eljuttatására az oktatási és a kapcsolódó társszektorok gyakorlati szakembereihez. Tekintettel arra, hogy a korai iskolaelhagyási ráta mögött húzódó problémák alapvető társadalmi és oktatási szerkezetbeli problémákra utalnak, a Tempus Közalapítvány ez irányú tevékenységeiben olyan komplex megközelítést alkalmaz, amely kevésbé a konkrét kormányzati feladatokhoz köthető, sokkal inkább célja a szakemberek széles körének megszólítása, tudásközvetítés és a társadalmi konzultációra alapozó szemléletformálás támogatása. Közvetíteni kívánjuk azokat az üzeneteket, amelyek a legjobb gyakorlatokat (skandináv, angolszász vagy holland megoldásokat) bemutató példák mutatnak: befogadó és nyitott oktatási rendszer, kollaboratív tanári kultúra, valamint rendszerszintű szektorközi együttműködés. A korai iskolaelhagyás megelőzésével kapcsolatos tevékenységek (szakmai projektek, rendezvények stb.) részleteit a **IV. – Tudásmenedzsment** fejezetben mutatjuk be.

I.2.5 Az idegennyelv-tanulás és tanítás fejlesztése (OLS)

Az Erasmus+ program prioritásként rögzíti a nyelvtanulás fontosságát, a nyelvtanulást elősegítő programok megvalósulását. Ahogyan az az egyes fejezetekben a programok eredményeinek bemutatásából is kiolvasható, bármelyik nemzetközi együttműködést támogató program esetében közös nevezőként azonosítható a nyelvtanulás iránti motiváció megerősödése, az idegen nyelven történő kommunikáció során átélt siker és a nyelvtudás kapcsán tetten érhető fejlődés.

13

Az idegen nyelvek oktatását leggyakrabban a köznevelési szektorban állítják a projektek középpontjába, de természetesen valamennyi szakterületen zajló együttműködés szükséges velejárója az idegen nyelven történő kommunikáció, így kivétel nélkül kiemelt helyen szerepel a nyelvi fejlődés (mind a pedagógusi, oktatói, mind a tanulói, hallgatói szinten) az eredmények között. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a szakképzési mobilitási projektek keretében a tanulók számára elérhető szakmai gyakorlatok a szaknyelvi készségek fejlesztéséhez is hozzájárulnak a fentiekén túl, és a felsőoktatási hallgatók számára elérhető ösztöndíjak is közvetlenül fejlesztik a hallgatók nyelvtudását és szaknyelvi ismereteit.

Az Erasmus+ program az egyéni mobilitásban részt vevő hallgatók és szakképzési diákok legtöbbször számára ingyenes online nyelvi támogatást (Online Language Support – OLS) tesz lehetővé. Az OLS keretein belül a nyelvi szint meghatározásához a kiutazónak ki kell tölteni egy online szintfelmérő tesztet, ami alapján az eszköz személyre szabott kurzust ajánl számára. A hazatérést követően egy második teszt méri fel, milyen fejlődést sikerült elérni.

A 2018-as pályázati évben már az EU összes hivatalos nyelvén (legalább A1-es szinten) elérhető volt a szintfelmérő teszt. A képzési nyelven nem anyanyelvi szinten kommunikáló kiutazó hallgatók és a 19 napnál hosszabb mobilitási programon résztvevő szakképzésben tanuló diákok számára kötelező az online nyelvi szintfelmérő elvégzése, továbbá kinttartózkodásuk alatt az adott nyelvből folyamatos online nyelvi kurzuson vehetnek részt.

A fentieknek köszönhetően a 2018-ban támogatott szakképzési mobilitási projektek 93%-ában használják az eszközt. A 2019. február végi adatok szerint a 3044 szintfelméréshez kapcsolódó licenc 42%-át használták fel a kiutazó tanulók. Ez az arány még növekedni fog, mivel a hosszabb projektek esetében 2020 decemberéig van lehetőség az OLS igénybevételére. A kurzusok használata kevésbé népszerű a szakképzési pályázók között, de azok a pályázók, akik igényelték ezt a lehetőséget, már 72%-ban fel is használták. Az európai törekvések a terület szakképzési szektorra való optimalizálására bizonyára elősegítik majd a felhasználás növekedését.

A program valamennyi szektora tekintetében az **Európai Nyelvi Díj** keretében szentel figyelmet a kiemelkedő, innovatív hazai nyelvoktatási programoknak. Az Európai Nyelvi Díj az Európai Bizottság által indított kezdeményezés, melynek célja, hogy hivatalos elismerésben részesítse az idegen nyelvek tanítása terén megvalósuló, példaértékűnek minősülő és innovatív programokat, folyamatokat az oktatás és képzés bármely szintjén. Magyarországon az Európai Nyelvi Díjra 2002 óta pályázhatnak nyelvoktatással foglalkozó intézmények. Ezt a pályázati formát Magyarországon a Tempus Közalapítvány Erasmus+ mobilitási programokat kezelő csoportja koordinálja.

A 2018-as határidőre beérkezett 7 pályázatot a formai bírálatot követően egy 3 fős szakértői csoport értékelte tartalmilag. A tartalmi bírálatot követően a szóbeli konszolidációra és a látogatandó intézmények kiválasztására összehívott egyeztető ülés során a szakértők úgy döntöttek, hogy a hét pályázat közül egyik sem képvisel olyan innovatív, európai szinten elismerésre méltó nyelvoktatási programot, amely érdemes az Európai Nyelvi Díj elnyerésére, így a díj 2018-ban nem került odaítélésre.

I.2.6 Az ifjúsági munka minőségének fejlesztése

A Tempus Közalapítvány és az Erasmus+ program ifjúsági fejezetének kiemelt célja a minőségfejlesztés támogatása az ifjúsági munka területén, az ifjúsági tevékenységek nemzetközi dimenziójának, valamint az ifjúsági szakemberek és ifjúsági szervezetek fiatalokat támogató struktúráként betöltött kapacitásának fokozása.

Magyarországon az ifjúsági szakemberek és az őket foglalkoztató szervezetek egyik legnagyobb problémája, hogy szűk anyagi lehetőségeik vagy foglalkoztatásuk körülményei miatt kevesebb lehetőségük van nemzetközi szintésre lépni, új kapcsolatokat kialakítani és tapasztalatot cserélni az európai szakemberekkel. A szektorban ez az igény viszont láthatóan megvan, amit a benyújtott mobilitási pályázatok nagy száma, jó minősége és a magas forrásigényből és pályázatszámából következő alacsony támogatási aránya is jól mutat.

A Tempus Közalapítvány – a szektor igényeit szem előtt tartva – a pályáztatáson túl képzések és tudásmegosztó alkalmak szervezésével is aktívan hozzájárul a szektor fejlesztéséhez és nemzetköziesítéséhez. A 2018-as munkatervben közel 140 olyan nemzetközi együttműködésben megvalósuló projekthez vállaltunk kapcsolódást, ami lehetőséget ad magyar ifjúsági szakembereknek a külföldi tapasztalatszerzésre, kompetenciáinak fejlesztésére, valamint a megszerzett tudáson keresztül szervezeteik kapacitásainak fejlesztésére is. A projektek közül több mint 20-ban társszervezőként vagy szakmai közreműködőként jelent meg a TKA, 6 projekt pedig Magyarországon kerül(t) megrendezésre ezzel is biztosítva a könnyebb elérést a szakemberek számára.

A projektek témáinak meghatározásakor figyelembe vettük a szektor meglátásait is, minden tervezési időszak előtt kérdőívekkel és munkacsoportokkal mérjük fel a szektor érintett szereplőinek igényét és ezt figyelembe véve állítjuk össze a képzési lehetőségeket.

2018-ban összesen **180 ifjúsági szakember** kapott lehetőséget nemzetközi tapasztalatszerzésre a Tempus Közalapítvány támogatásával.

Tanulási eredmények az informális tanulásban

A Tempus Közalapítvány aktívan segíti a nemformális tanulási célú ifjúsági programok során megszerzett tanulási eredmények elismertetését, aminek legfőbb eszköze a *Youthpass tanúsítvány*, melynek segítségével 2007. óta dokumentálhatják a résztvevők a tevékenységek során megszerzett / fejlesztett készségeket és kompetenciákat.

Az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programok minden projektgazdájának külön tájékoztatást nyújtunk a Youthpass-hoz kapcsolódóan, megismertetjük velük a folyamat céljait, az egyes lépéseit és a technikai tudnivalókat. Az itt tartózkodó Erasmus+ és Európai Szolidaritási Testület résztvevőinek szervezett – évente 15-16 alkalommal megrendezésre kerülő – képzések során kiemelt hangsúlyt fektetünk a tanulási folyamat segítésére, nyomon követésére és dokumentálására, aminek eredményeképpen a résztvevők több, mint 80%-a kapja meg a projektje végén a Youthpass tanúsítványt a projektgazdától.

A Tempus Közalapítvány által szervezett ifjúsági nemzetközi együttműködési projektek során is minden esetben külön figyelmet fordítunk arra, hogy a programba beépítsük a tudatos nemformális tanulási folyamatot (tájékoztatás, önreflexiós blokkok, a tanulási eredmények tudatosítása), aminek eredményeképpen 2018-ban minden – összesen 173 – résztvevő részesülhetett ilyen tanúsítványban.

I.2.7 Az oktatás, képzés és a munka világa közötti kapcsolatok erősítése

Az EMMI kezdeményezésére és felkérésre a TKA az AmCham Hungary-val együttműködésben nagyszabású nemzetközi konferenciát szervezett 2018 májusában. A „V4 for 3rd Mission – A felsőoktatás 3. missziója és az innovációs hálózatok” című rendezvényre a visegrádi országok felsőoktatási intézményei, cégek, helyi önkormányzatok, szakmai és nem kormányzati szervek innovációért, technológiatranszferért, vállalkozásfejlesztésért felelős, illetve ebben érdekelt képviselőit vártuk. A rendezvényre 8 ország 143 résztvevője jött el meghallgatni a V4-es országok és az OECD összesen 23 közreműködőjét. A konferencia két fő témájának az innovációs ökoszisztémát és a szellemi tulajdon kezelését, valamint az egyetemek és városok közötti együttműködésekét választottuk.

A rendezvény további célja az EMMI kezdeményezésére egy V4 szintű szakértői hálózat létrehozása volt.

A Tempus Közalapítvány 2018. november 30-án egynapos műhelymunkát szervezett „Ébredjünk fel a bűvöletből” – a IV. ipari forradalom kihívásai és az Erasmus+” címmel. A rendezvényen a szakképzés fejlesztésében és működtetésében érdekelt felek – munkáltatók, szakképző intézmények, kamarák, ágazati minisztérium – gondolkodtak közösen a szakképzést, különösen a digitalizáció és az Ipar 4.0 okán érintő változásokról, az azokban rejlő kihívásokról és lehetőségekről. A műhely kiemelt témája volt az Erasmus+ program és az ErasmusPro hosszú távú mobilitási tevékenység jó gyakorlatainak és tapasztalatainak beépítése a hazai szakképzés minőségének fejlesztésébe. A műhelymunkán 34 fő szakképző intézményt, 6 fő gyakorlati képzést folytató vállalatot képviselt, 9 fő a kereskedelmi és iparkamarák részéről, 4 fő az ECVET Szakértői Hálózat tagjaként, 1 fő pedig az Innovációs és Technológiai Minisztérium képviselőjében volt jelen. Az idei műhelymunka innovatív eleme volt, hogy a háromoldalú tanácskozás négyoldalúra bővült, mert a közös munkában aktívan részt vettek szakképzésben jelenleg tanuló diákok is (7 fő).

I.2.8 Társadalmi befogadás

A társadalmi kohézió építésének egyik meghatározó területe a kevesebb lehetőséggel rendelkező társadalmi csoportok támogatása, amely magában foglalja a marginalizálódás és a kirekesztés elleni küzdelmet, valamint az esélyegyenlőség előmozdítását is. Az uniós szintű oktatás- és ifjúságpolitikai célkitűzések megvalósításának egyik legerőteljesebb eszközeként az Erasmus+ program sokat tett az indulás óta ezeknek a céloknak a megvalósítása érdekében: különösen a programszakasz második felében vált hangsúlyossá az európai értékek, az identitás és az összetartozás erősítése. Ennek részét képezi a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése is.

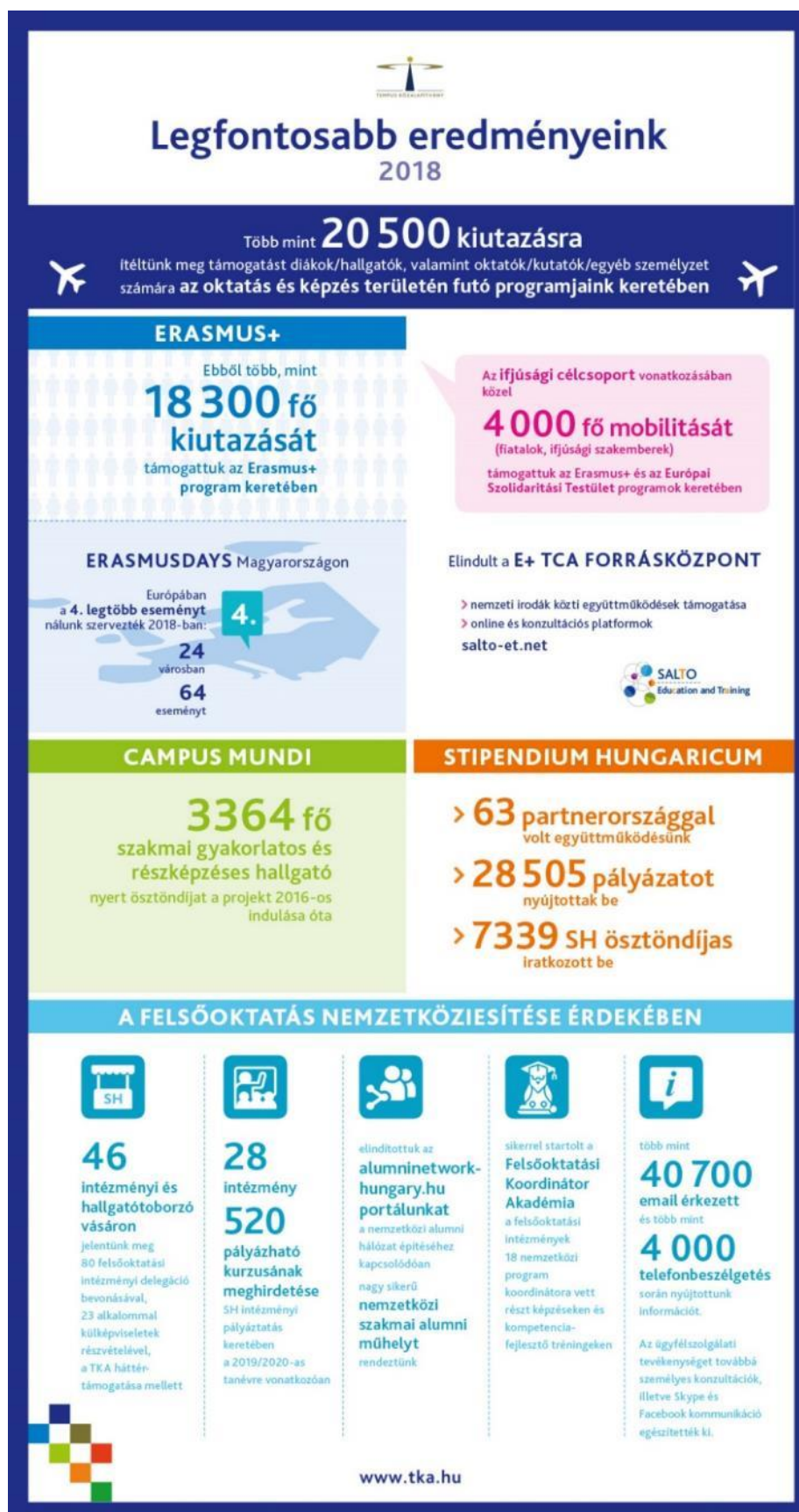
A társadalmi kirekesztettség elleni küzdelemben kiemelt szerepet kap az iskola, hiszen az oktatás színvonalának javítása erőteljesen hat a foglalkoztatottságra, ezek pedig a társadalmi mobilitás kulcstényezői. Az Európai Unió célja a korai iskolaelhagyók számának 10 százalék alá csökkentése, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának 40 százalék fölé emelése. Magyarországon mindkét mutató tekintetében sok feladat áll még előttünk. Az Erasmus+ program társadalmi integrációs szerepét úgy tölti be, hogy lehetőséget biztosít olyan pályázatok megvalósítására, amelyek vagy formális keretek között, oktatási-képzési lehetőségek révén, vagy informálisabb keretek között, ifjúsági programokon keresztül érik el a veszélyeztetett csoportokat. A Tempus Közalapítvány célja a mobilitási pályázatok, stratégiai partnerségek, az ifjúsági párbeszéd támogatása is, valamint a szakemberek közötti tapasztalatcsere háttérének megteremtése.

Az Erasmus+ 2014-17 közötti szakaszában a mobilitási programokban résztvevők 11,5 százaléka sajátos igényű vagy hátrányos helyzetű volt. Ez az adat azt jelenti, hogy kétszer annyi érintett kapcsolódott be a programba, mint korábban, és ez csak részben indokolható a támogatási források növekedésével, sokkal inkább a pályázók problémafelismerését jelzi. Az ifjúsági célcsoport esetén ez az arány a 30 százalékot is elérte, ami az induláskor tervezett 21.600 fő helyett csaknem 83.400 fő bevonását jelentette. Ha az utóbbi négy évben támogatott projektek témáit nézzük, szembetűnő, hogy az Erasmus+ programban kiemelt szerepet kapott az egyenlőség és a befogadás.

A Tempus Közalapítvány platformot, találkozási pontot is biztosít a társadalmi befogadás elősegítésével foglalkozó szervezetek és szakemberek eszmecseréjéhez, jó gyakorlatainak megismeréséhez. Olyan fejlesztéseknek adtunk helyet az elmúlt években, mint pl. a Croocos projekt, amely tudást és eszköztárat biztosít a korai iskolaelhagyás visszaszorítására államilag kidolgozott javaslatok alkalmazásához. Az ESLplus tudásportál pedig további segítséget ad konkrét példák, bevált megoldások bemutatásával. Képzések szervezésével, a projektek támogatásával, valamint tanácsadással is segítjük a témával foglalkozó szervezeteket.

I.3 A hazai oktatás, képzés és ifjúságügy számára releváns, kiemelkedő eredmények

2018-ban a **TKA által kezelt pályázati programok intenzív bővülése volt megfigyelhető** úgy a pénzügyi keretek, mint a pályázati aktivitás tekintetében.

2018-ban az Erasmus+ programban az oktatási és képzési szektor egészét (felsőoktatás, köznevelés, szakképzés, felnőtt tanulás) tekintve, az összesen **8 378 diák/hallgató** és **5 436 oktató/kutató/egyéb személyzet mobilitására** ítéltünk meg támogatást. Ezt egészíti ki további **2 295 diák/hallgató**, valamint **2 226 fő oktató/kutató/egyéb személyzet**, akik mobilitására E+ stratégiai partnerségek projektek keretében ítéltünk meg támogatást. Az összességében **18 335 fő mobilitása** 9,7%-os növekedést jelent az előző évhez képest. A program ifjúsági területén a mobilitási projektek keretében **3063 fiatal** és **774 ifjúsági szakember**, az E+ stratégiai partnerségek keretében pedig további **84 fiatal** és **57 ifjúsági szakember** mobilitására ítéltünk meg támogatást.

Az **Erasmus Days** kampány keretében az Erasmus+ projektgazdák 24 városban 64 eseményt valósítottak meg ezzel Európában a 4. legtöbb eseményt nálunk szervezték 2018-ban.

Elindítottuk az **E+ TCA Forrásközpontot**, aminek a feladata a nemzeti irodák közti TCA típusú együttműködések támogatása online és konzultációs platformok segítségével az Erasmus+ program határfokának növelése érdekében. (<https://salto-et.net>).

A **Campus Mundi** projektben a 2016-os indulás óta **3364 fő szakmai gyakorlatos és részképzéses hallgató** nyert ösztöndíjat.

A Stipendium Hungaricum (SH) programban **63 partnerországgal volt együttműködésünk**, **28 505 pályázatot** nyújtottak be, a **beiratkozott SH ösztöndíjasok száma 7 339 fő volt**.

A felsőoktatás nemzetköziesítése érdekében

- összesen **46 intézményi és hallgatótoborzó vásáron** jelentünk meg 80 felsőoktatási intézményi delegáció bevonásával, 23 megjelenés esetében külképviseletek részvételével, a TKA háttértámogatása mellett
- az SH intézményi pályáztatás keretében **28 intézmény, 520 pályázható kurzusának** meghirdetésére került sor
- A **nemzetközi alumni hálózat** építéséhez kapcsolódóan elindítottuk az **alumninetworkhungary.hu** portálunkat és nagy sikerű nemzetközi szakmai alumni műhelyt rendeztünk.

Sikerrel startolt a Felsőoktatási **Koordinátor Akadémia**, melynek keretében a felsőoktatási intézmények 18 Erasmus+ koordinátora vett részt a napi munkájukhoz szorosan kapcsolódó kompetenciafejlesztő tréningeken.

A Közalapítvány **ügyfélszolgálataira összesen több mint 40 700 email** megkeresés érkezett, emellett **több mint 4 000 telefonbeszélgetés** során nyújtottunk információt a programjaink iránt érdeklődőknek. Az ügyfélszolgálati tevékenységet továbbá személyes konzultációk, illetve Skype és Facebook kommunikáció egészítették ki.

I.4 Kommunikációs tevékenység összefoglalása

A Kommunikációs egység szervezésében 2018-ban összesen **179 szakmai rendezvényre** került sor, melyeken 5494 fő vett részt. Ezen felül 32 külső szervezésű eseményen (jellemzően állásbörzéken, fesztiválokon) is részt vettünk, ahol 4641 főt értünk el.

185 féle kiadványt készítettünk, ezek közül **133** jelent meg **nyomtatásban**. Ezen felül számos installáció, molinó és elektronikus grafikai anyag született, köztük rendezvényekhez kapcsolódó és egyéb témájú **21 mini** arcuattervezés és a hazai és nemzetközi megjelenésekhez **21 standterv**. Az elmúlt évben **27** egyéni tervezésű **infografika** készült a legváltozatosabb témákról, ezek továbbra is népszerű és hatékony eszközt jelentenek az online kommunikációban.

2018-ban összesen 777 604 látogatást (munkamenetet) regisztrált a Google Analytics a tka.hu honlapon. **390 540 felhasználó összesen 4 079 492 oldalt tekintett meg**. A honlap látogatottsága jelentősen csökkent a 2017-es adatokhoz képest, ennek oka, hogy míg 2017-ben az oldalmegtekintések közel fele az angol nyelvű oldalainkon, nagyrészt a Stipendium Hungaricum program oldalain történt, 2018-ban ezek a tartalmak kizárólag a Study in Hungary honlapon voltak elérhetők. A látogatottság az első negyedévben volt a legmagasabb. A tka.hu-ra érkezőknek csupán **0,98 százaléka hagyta el az oldalt minden további kattintás nélkül**, amely kiemelkedően jó eredmény.

A studyinhungary.hu honlapon 2018-ban 396 535 látogatást (munkamenetet) regisztrált a Google Analytics. **864 702 felhasználó összesen 4 365 858 oldalt tekintett meg**. Ez a tavalyi eredmények népszerűsége mind a látogatók, mind az oldalmegtekintések számában.

Sajtó

2018-ban 2603 esetben említették meg a médiában a Tempus Közalapítvány által kezelt programokat. A megjelenések 51%-a részletesen foglalkozik egy-egy pályázati programmal, illetve megvalósult projekttel, és nőtt az országos napilapokban, hírportálokon megjelent cikkek aránya.

A sajtómegjelenések tekintetében **október volt a legkiemelkedőbb hónap** (330 említés). Ekkor egy hónap alatt több mint 200 Erasmus+ témájú cikket és híradást regisztráltunk, melyek 36%-a saját kezdeményezésre jelent meg, sajtóközlemények és közvetlen megkeresések hatására. Három olyan témánk is volt októberben, ami a sajtó számára is érdekesnek bizonyult: az *Erasmus Days* rendezvénysorozat (46 megjelenés), a *Parlamenti Ifjúsági Nap* (33 beszámoló) és a *Time to Move kampány* (12 említés). Ebben a hónapban kiemelkedően magas volt a rádiós-tévé megközelítések száma is (13 alkalom).

2018. fontos témái közé tartozott még az *Erasmus+ Nívódíjak átadása*, illetve a díjazott projektek bemutatása – amelyre több mint 20 alkalommal került sor a médiában. A kiváló együttműködésekéről és az Erasmus+ program kínálta lehetőségekről ennek kapcsán szó volt többek között az **Inforádióban, az M1 televízióban, a Kossuth Rádióban és a Nők Lapja Cafén**.

Az év során kiemelten foglalkoztunk a *Campus Mundi program* népszerűsítésével, ennek köszönhetően 20%-kal több sajtómegjelenésünk volt, mint az előző évben. A cikkek 41,4%-a saját kezdeményezés eredményeképpen került be a médiába.

Az *Európai Szolidaritási Testület* mint új program is jól startolt. Az év folyamán – részben a központi kommunikációnak, részben az általunk kiadott sajtóközleményeknek köszönhetően – 60 esetben ejtettek szót a lehetőségről. A Duna TV *Önkéntesek* című műsorában januárban lesz látható egy fél óras összeállítás a programról, emellett a *Profession.hu*, a *HR Portál* és számos helyi lap is foglalkozott a témával.

#ErasmusDays 2018

Az Erasmus Napok rendezvénysorozat 2018. október 12-13-án valósult meg, azért, hogy megünnepeljék az európai szintű oktatást és állampolgárságot, valamint külön figyelmet fordítsanak az Erasmus névre és a program keretei között megvalósuló projektekre. Az #ErasmusDays során 39 országban több mint 1400 eseményt tartottak meg. A Tempus Közalapítvány koordinálásával Magyarország is részt vett a kezdeményezésben, a két nap alatt összesen 64 rendezvényt tartottak meg hazánk 24 városában. Tíz eseményen a Tempus Közalapítvány munkatársai is aktívan részt vettek. A kezdeményezés a magyar médiában is visszhangot kapott: 45 cikk és hír jelent meg többnyire helyi médiumokban, valamint a nemzeti televíziós csatorna, az M1 is feldolgozta a hírt egy négyperces anyagban, és rádiós híryanag is megjelent az InfóRádióban.

A Tempus Közalapítvány a EuroSkills versenyen

2018-ban hazánk adta a nemzetközi szakképzési verseny helyszínét, szeptember 26-28. között. Európa legjobb fiatal szakemberei mérték össze ügyességüket és tehetségüket a kreatív művészetek és a divat, az információs és kommunikációs technológiák, a gyártási és mérnöki technológiák, az építőipar, a szállítás és logisztika, valamint a szociális és személyi szolgáltatások területén. A verseny mellett számos kiállító is várta az érdeklődőket. A Tempus Közalapítvány standját több mint **360 látogató** kereste fel, ahol leginkább az **Erasmus+ program szakképzéssel és közneveléssel** kapcsolatos pályázati lehetőségeiről, valamint az **Europass** portfólióról érdeklődtek. A készségek és kompetenciák, amelyeket az EuroSkills 2018 is előtérbe helyezett, egyre jelentősebb szerepet töltenek be a folyton változó munkaerőpiacon, ezért a verseny minden résztvevője, összesen **510 fő** számára **Europass Mobilitási Igazolványt** állítottunk ki. Európa legjobbjának mobilitási igazolványát Hermándy-Berencz Judit, a Tempus Közalapítvány igazgatóhelyettese adta át a Papp László Sportaréna-ban megrendezett nagyszabású záróceremónián.

Promóciós kampány az Európai Szolidaritási Testület indulása alkalmából

Az **Európai Szolidaritási Testületről** szóló kommunikáció fő célja az új program bemutatása volt információátadással és promócióval. A pályázókat mind a hét régióban megtartott információs napokon, Facebookon, e-mailen és az Eurodesk hálózaton keresztül értük el. December 5-én 120 fő vett részt az önkéntességet és a Szolidaritási Testület debütálását ünneplő eseményen. 4000 leporelló, 500 tanulási napló, valamint különböző promóciós tárgyak is készültek.

I.5 Az Erasmus+ program átfogó bemutatása

Az Erasmus+ az Európai Unió 2014-2020 közötti időszakra szóló oktatási, képzési, ifjúságügyi és sportprogramja. Az Erasmus+ program célja, hogy támogassa a programországokat az emberi tehetség és a társadalmi tőke hatékony hasznosításában, ugyanakkor az oktatás, a képzés és az ifjúságügy területén a formális, a nem formális és informális tanulás támogatásával erősítse az egész életen át tartó tanulás elvét. Az Erasmus+ több mint 4 millió európai polgár számára nyújt

lehetőséget arra, hogy külföldön folytasson tanulmányokat, részesüljön képzésben, szerezzon munkatapasztalatot, illetve végezzen önkéntes munkát.

A program 2018-as eredményeiben megmutatkozik az a tudatos, hosszú távú építkezés, amit a nemzeti iroda a kezdetek óta végez a célcsoportok körében a szervezeti kapacitások, illetve a pedagógusok-oktatók, szakemberek kompetenciáinak fejlesztése, a pályázatok minőségének és relevanciájának megszilárdítása terén. A tavalyi évben úgy sikerült lépést tartani az évről évre jelentősen növekvő pályázati keretekkel, hogy egyúttal jó színvonalú pályázatokat is tudtunk támogatni. Voltak olyan pályázattípusok, ahol pályázatszámban, illetve a támogatott résztvevők létszámában 30-40%-os növekedést értünk el, miközben a támogatott pályázatok minősége terén nem kellett kompromisszumokat kötni. Emellett az egyre nagyobb számban lezáruló projektek eredményei is igazolják a támogatás odaítélésekor hozott döntést: a 2018-ban elbírált záróbeszámolók átlagértékelése 80%-os volt, ami nem csak a beszámolók magas minőségét jelzi, de arra is utal, hogy a kedvezményezettek által vállaltak teljesültek, a projektek elérték céljukat.

Megalapozottan állítható, hogy a támogatott projektek megfelelően rezonálnak az európai szakpolitikai szintéren felmerülő kihívásokra, és tevékenységeikben megjelennek a közös problémákra adott válaszok. Pályázóink olyan témákat választottak, amelyek nem csak az európai prioritásoknak, de saját intézményi/szervezeti stratégiai céljaiknak is megfeleltek. Módszereikben, a partnerség adta keretek használatában is professzionális megoldásokat tudtak felmutatni.

Természetesen szép számmal akadnak kihívások is: a jövőben az eddigieknél még intenzívebben kell dolgozni a projektek regionális megoszlásának javítása (a Budapest-központúság enyhítése) érdekében. A pályázóknak nyújtott támogatásban hangsúlyosan megjeleníteni a működési feltételrendszer által okozott nehézségek kezelését – az ehhez szükséges hazai partnerségi (elsősorban a fenntartókkal történő) együttműködések továbbfejlesztése által. Komoly problémát jelent a hallgatói mobilitások iránti csökkenő érdeklődés, ami részben túlmutat a program keretein, ezért arra rendszerszintű válaszokat kell találni.

I.6 A Campus Mundi projekt átfogó bemutatása

A Campus Mundi felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program az Európai Szociális Alap és Magyarország Kormányának társfinanszírozásával létrejött program. A projekt 2016-ban indult, és 2021-ben zárul. Célja a felsőoktatás minőségének javítása, a magyarországi felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének, elismertségének növelése. A projekt egyrészt a nemzetközi hallgatói mobilitás elősegítését, másrészt a hazai felsőoktatási intézmények hallgatóvonzó képességének növelését szolgálja a következő tevékenységcsoportokon keresztül:

Felsőoktatási mobilitás ösztönzése hallgatói ösztöndíj formájában

Az ösztöndíjprogram mintegy 9000 hallgató támogatását teszi lehetővé részképzésre, szakmai gyakorlatokra, rövid tanulmányutakra való pályázati lehetőségek biztosításán keresztül a világ bármelyik országába. 2018-ban **összesen 2078 hallgató pályázott sikerrel** Campus Mundi ösztöndíjra, 1833 (1622 részképzés vagy szakmai gyakorlat) ösztöndíjas kezdte meg külföldi ösztöndíját, illetve összesen 1186 (1010 részképzés vagy szakmai gyakorlat) hallgató zárta eredményesen az ösztöndíjas időszakát.

A felsőoktatás nemzetköziesítése

A Campus Mundi projekt hozzájárul ahhoz, hogy a hazai felsőoktatási intézmények a hallgatói szolgáltatások és idegen nyelvű képzések tekintetében felkészültebbek legyenek a külföldi hallgatók fogadására, illetve segít a felsőoktatási intézmények nemzetközi láthatóságának növelésében.

Az ehhez kapcsolódó tevékenységeink a következők:

Nemzetközi hallgatói és intézményi oktatási vásárokon való közös részvétel felsőoktatási intézményekkel, szoros együttműködésben a magyar külképviseletekkel és Magyar Kulturális Intézetekkel. 2018-ban a Campus Mundi projekt költségvetéséből finanszírozva 13 nemzetközi vásáron vettek részt munkatársaink felsőoktatási intézményekkel közös standon. A fentiek felül a TKA több esetben nyújtott szakmai támogatást a külképviseleteknek, Magyar Kulturális Intézeteknek további nemzetközi vásárokon való részvételhez.

Szakmai műhelyek, PLA jellegű szakmai együttműködések, képzések szervezése, melyek célja a felsőoktatási intézmények szakmai fejlesztése, orientálása a felsőoktatás nemzetköziesítését érintő kulcsfontosságú kérdések mentén. A rendezvények témáinak egy részét a szakpolitikai fejlemények függvényében évente határozzuk meg szorosan kapcsolódva a projekt során végzett kutatások témájához. 2018-ban összesen 16 ilyen rendezvényt szerveztünk a felsőoktatási intézmények nemzetközi munkatársai számára, melyen összesen 422 fő vett részt. A kutatási témákon túl kiemelnénk a 2018-ban indult koordinátori akadémia képzésünket, melyet felsőoktatási intézmények nemzetközi munkatársai számára szerveztünk. Elindult nemzetköziesítési audit (IQA - Internationalization Quality Assessment) tevékenységünk, megkezdődtek az intézményi eljárások.

A **nemzetközi alumni hálózat** célja, hogy a Magyarországon tanulmányokat végző külföldi hallgatókkal tanulmányi időszakuk után is fenntartsuk a kapcsolatot. Az általuk biztosított kapcsolati tőkének komoly szerepe van magyar felsőoktatás külföldi népszerűsítésében, további hallgatók toborzásában, illetve nagy érték a gazdasági, turisztikai, tudományos és diplomáciai kapcsolatok megerősítése tekintetében is. 2018-ban tovább folytatódott a hálózat kiépítése és erősítése. Elkészült az Alumni Network Hungary portáloldal informatikai fejlesztése. A hálózat elsődleges kommunikációs csatornájaként működő oldalon az év végéig több mint ezer alumni tag regisztrált. A hálózat működését nyolcvan alumni önkéntes munkája segíti. A felsőoktatási intézmények alumni és nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatársai számára két alkalommal szerveztünk szakmai műhelyt.

I.7 A Stipendium Hungaricum program átfogó bemutatása

Stipendium Hungaricum eredmények

> 2017/2018. tanévi jelentkezési-felvételi időszakban 48 ország, 49 munkatervvel 4669 elérhető kvótával rendelkezett, a 2018/2019-es jelentkezéseknél már 63 ország, 65 munkatervről és 5313 felajánlott helyről beszélhetünk.

	ORSZÁG	MUNKATERV	KVÓTA
2015/16	?	31	2600
2016/17	?	49	3580
2017/18	48	49	4669
2018/19	63	65	5313

2015 óta minden évben megduplázódott a jelentkezők száma.

x2

x3

A Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgatók aránya több mint háromszorosára nőtt a többi külföldi hallgatóhoz képest.

> Legfontosabb hatások

> Az önköltséges hallgatók számának növekedése

A 2015-2017-es adatok szerint az önköltséges hallgatók száma az SH országokból rekordmagasan, 26%-kal nőtt, míg a nem SH országokból ez a növekedés 16%.

A megelőző báziséhoz viszonyítva az SH országokból érkező, nem ösztöndíjas hallgatók száma az itt tanuló SH ösztöndíjasok számához képest 33%. A felajánlott kvóta körülbelül 32%-át önköltséges hallgatóként vonzzák a program képzései a magyar felsőoktatásba.

+16%

NEM Stipendium Hungaricum országokból

+26%

a Stipendium Hungaricum országokból

önköltséges külföldi hallgató SH országokból

ösztöndíjas külföldi hallgató SH országokból

> A Stipendium Hungaricum program hatása a magyar felsőoktatási intézményekre

Az ösztöndíjas hallgatók közel 90%-a a 9 legnagyobb egyetemen tanul, ahol a képzések színvonala és a szükséges kapacitás is leginkább rendelkezésre áll – ugyancsak a kisebb intézmények helyét is meg lehet találni a programban.

9 legnagyobb egyetem

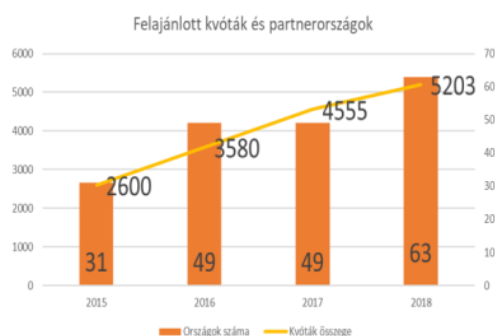

A Stipendium Hungaricum program a Kormány keleti és déli nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt eszköze. A Stipendium Hungaricum program oktatáspolitikai célja, hogy a nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését.

A program külpolitikai célja, hogy megalapozza a hazánkban végzett nemzetközi hallgatók személyes és szakmai kötődését Magyarországhoz, elősegítve a magyar kultúra, társadalom és gazdaság hazájukban történő megismertetését, illetve megértését, ezáltal támogatva az országok közötti kulturális és gazdasági kapcsolatok hosszú távú fejlesztését. A program mindemellett hozzájárul a magyar kultúra, a magyar nyelv nemzetközi megismertetéséhez, közvetítéséhez.

A 2018/2019-es tanévben az SH partnerországok köre tovább szélesedett, összesen 65 relációból jelentkezhetnek pályázók a megadott határidőig az ösztöndíjra. Újonnan belépő országok voltak a 2018-as pályázati határidőig: Banglades, Eritrea, Kuba, Kuvait, Malajzia, Montenegró, Szingapúr, Szudán, Tanzánia, Thaiföld és a Zöld-foki Köztársaság. Emellett az ösztöndíjprogramba visszatérő ország volt Mianmar és Argentína.

Az ösztöndíjprogram egyéni (hallgatói) pályázati felhívására 2017 decembere és 2018 márciusa között lehetett jelentkezni. 2018-ban összesen 28 505 pályázatot adtak be a jelentkezők.

Az ösztöndíjra pályázó jelentkezők összesen 455 képzési programra nyújthattak be jelentkezést 2018. szeptemberi kezdéssel. A képzések megoszlása: alap-mester és osztatlan képzésen 327, doktori képzésen 123, magyar nyelvű előkészítő képzésen 5. Az ösztöndíjprogram keretében meghirdetett képzési programok valamennyi képzési területet lefedik, többségük képzési nyelve az angol.

A korábbi akadémiai években meghatározó a programon belüli intézményi koncentráció (azaz elsősorban a klasszikus egyetemek meghatározó jelenléte) a 2018. év során is változatlan maradt. A meghirdetett képzések száma, valamint a fogadott hallgatók létszáma miatt kiemelkedő intézmények: DE, BME, BCE, BGE, ELTE, ME, PTE, SZIE, SZTE. Ugyanakkor az ösztöndíjprogram szempontjából meghatározó képzési területeken (pl. műszaki, művészeti, valamint hitéleti) további felsőoktatási intézmények is központi szerepet játszanak (pl. Óbudai Egyetem, LFZE, PPKE).

A hallgatói pályázati folyamat lezárása után a 2018/2019-es tanév őszi félévében összesen 7339 SH hallgató tanult kezdte meg felsőfokú tanulmányait hazánkban.

A Tempus Közalapítvány intézményi képzési pályázat keretében határozza meg az ösztöndíjprogramban támogatott intézmények és képzések körét. 2018-ban három akadémiai évre

pályázhattak felsőoktatási intézmények. A 2019/2020-2021/2022 tanévekre szóló intézményi pályázatra 28 intézmény nyújtott be pályázatot. A korábbi pályázati körhöz képest emelkedett a képzések száma, valamint a felajánlott férőhelyek maximális száma: a formai ellenőrzés, valamint a szakértői bírálatot követően a Kuratórium 28 intézmény 549 képzési programját fogadta el. A támogatott képzések közül 158 alapképzés, 225 mesterképzés, 12 osztatlan mesterképzés, 149 doktori képzés; a magyar nyelvű előkészítő képzések száma pedig összesen 5. A kuratórium által megítélt önköltséget a pályázó intézmények 520 képzés esetében fogadták el, így a 2019/2020-as tanévre ezekre a képzésekre jelentkezhetnek a pályázók.

Az intézményi pályázat az előző pályázati körhöz képest egyre nagyobb hangsúllyal vette figyelembe a minőségi megvalósítás szempontjait: új szempontként került bevezetésre a kari megfelelés vizsgálat, valamint az intézményi vállalások, melyek a minőségi mutatók mélyreható vizsgálatát teszik lehetővé.

Az ösztöndíjprogramot életre hívó kormányrendeletben is megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban az ösztöndíjprogram megvalósítása során hangsúlyos szerepet kap a hazai felsőoktatási intézményekben a képzések és hallgatói szolgáltatások fejlesztése. Az évente végzett hallgatói véleményfelmérés alapján elmondható, hogy az SH hallgatók általánosságban elégedettek a magyarországi felsőfokú tanulmányaikkal. 2018-ban a hallgatók 52,3 százaléka biztosan, 28,5 százaléka pedig valószínűleg újraválasztaná a hazánkat. Az intézmények, valamint a képzési program újraválasztásánál a 2018. évi felmérés szerint a válaszadók 39,6 százaléka választaná újra az intézményt, 47,2 százaléka pedig a képzési programot.

A külföldi hallgatók száma évek óta emelkedő tendenciát mutat Magyarországon. A felsőoktatásban megfigyelhető strukturális és demográfiai változásoknak köszönhetően, hosszú távon a külföldi hallgatók összes hallgatóhoz viszonyított aránya is növekvő tendenciát mutat. Ez az arány 2010 és 2017 között 5,2 százalékról 11,4 százalékra nőtt. Az alábbi táblázatból az említett adatok mellett jól látható, hogy az SH hallgatók száma 2015 és 2018 között közel 6-szorosára emelkedett, illetve 21 százalékra növekedett a külföldi hallgatókon belüli arányuk is. Ez jól mutatja az ösztöndíjprogram szerepét a külföldi hallgatók létszámának növekedésében.

A külföldi hallgatók száma és aránya az elmúlt években, 2008–2018 (Forrás: Oktatási Hivatal Felsőoktatási Információs Rendszer)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Az összes hallgató száma (fő)	320 124	306 524	295 316	287 018	283 350	281461
Nappali tagozatos hallgatók száma összesen (fő)		217 248	210 103	205 560	202 278	200130
A külföldi állampolgárságú hallgatók száma (fő)	23 208	24 598	26 155	28 628	32 309	35472
A külföldi állampolgárságú hallgatók száma nappali tagozaton (fő)	20 782	22 442	23 967	26 519	30 276	33 358
Magyar nyelvű képzésen tanuló külföldi hallgatók száma (fő)	9488	9022	8825	8651	8639	8801
Stipendium Hungaricum programban részt vevő hallgatók (fő)	47	768	1270	2942	5148	7339
SH hallgatók aránya a külföldi hallgatókon belül	0,2%	3,1%	4,9%	10,3%	15,9%	21,0%
Magyar nyelvű képzésen tanuló SH hallgatók száma (fő)	-	-	333	378	393	488
A külföldi hallgatók aránya az összes hallgatóhoz viszonyítva – valamennyi tagozaton	7,20%	8%	8,90%	9,97%	11,40%	12,60%.

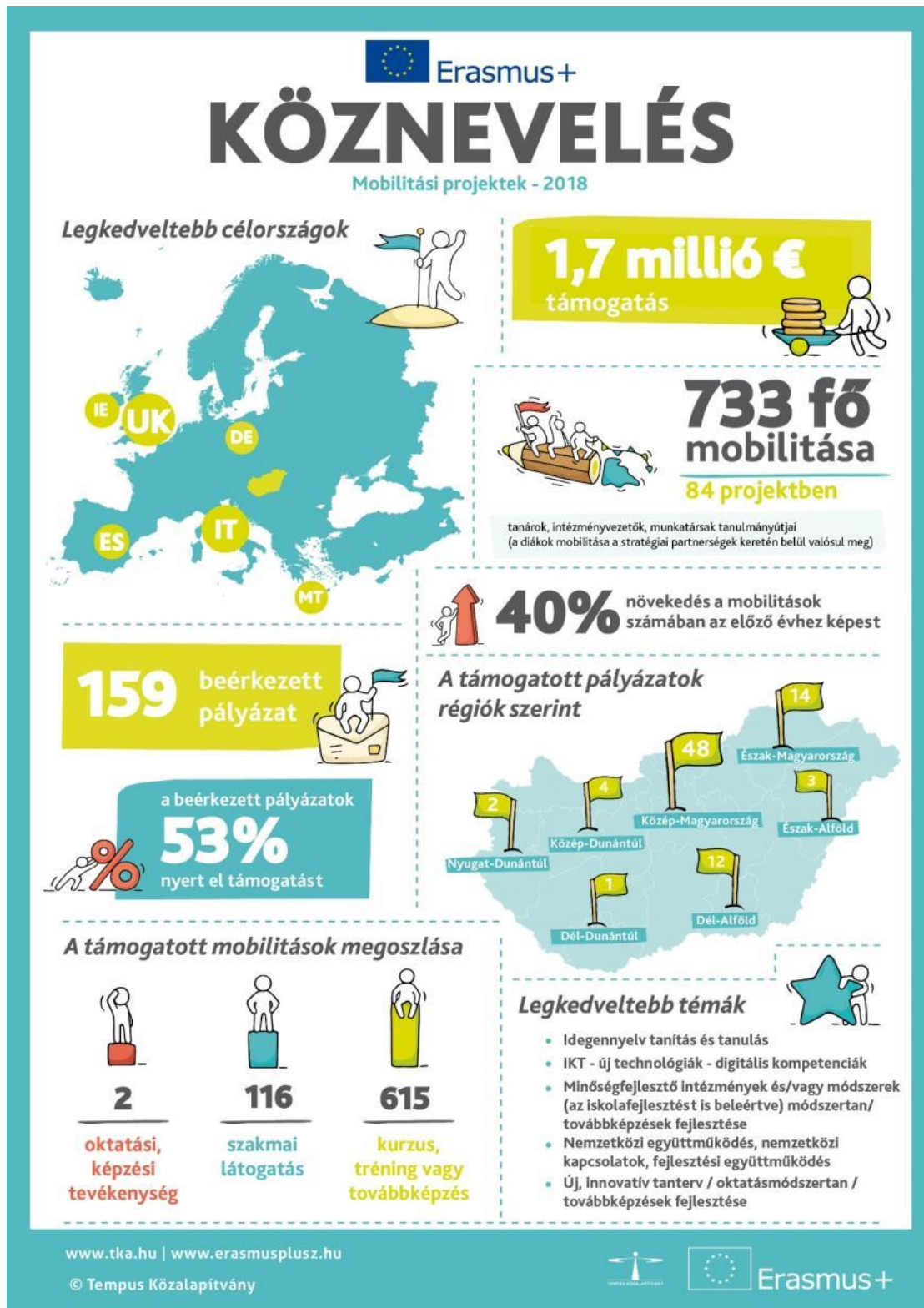
Az ösztöndíjprogram láthatóságát a Study in Hungary weboldal és a Study in Hungary Facebook oldal alapozza meg a széles körben.

II. Programok, projektek oktatási alszektoronkénti bontásban

II. 1 Köznevelés

II.1.1 Mobilitás

- **Erasmus+**

Az Erasmus+ program keretében megvalósuló köznevelési mobilitási projektek célja, hogy támogassák az oktatás színvonalának emelését a pályázó intézményekben a munkatársak szakmai fejlődése és megújulása révén. A program kizárólag olyan külföldi mobilitásokat támogat, amelyek összhangban állnak az intézményi igényekkel és szükségletekkel, így a projektek révén elért tanulási eredmények hasznosítása biztosított. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló források fenntartható hatást érjenek el, az intézményeknek *Európai fejlesztési tervet*, azaz egyfajta intézményi stratégiát kell készíteniük. Ebben olyan hosszú távú célokat és várt eredményeket határoznak meg, melyeket az Erasmus+ program támogatásával, egymásra épülő projektek révén kívánnak elérni. A fejlesztési tervben kitűzött céloknak összhangban kell állniuk az intézményi sajátosságokkal és szükségletekkel, illetve a program prioritásaival.

A külföldi mobilitások keretében az intézmények munkatársai:

- oktatási tevékenységet végezhetnek, azaz taníthatnak egy külföldi partneriskolában,
- szervezett kurzuson, továbbképzésen, nyelvtanfolyamon vehetnek részt,
- szakmai látogatás (job shadowing) tevékenységet valósíthatnak meg egy partner iskolában, illetve egyéb olyan releváns szervezetenél, amely a közoktatás területén működik.

A program keretében nagy hangsúlyt kap az európai oktatási innovációk és bevált gyakorlatok cseréje, az együttműködésre épülő tanulási formák, az egymástól tanulás, de olyan továbbképzéseken való részvétel lehetőségét is kínálja, amelyek itthon nem vagy csak korlátozottan elérhetők.

2018-ban **159 intézmény nyújtott be pályázatot**, ami 1,2%-os növekedés 2017-hez képest. A támogatott intézmények számában ez a növekedés jóval nagyobb mértékű volt, 31%-kal több intézmény jutott támogatáshoz az előző évhez képest. A pályázattípus jellegzetességeiből fakadóan a támogatott mobilitások száma bizonyos szempontból fontosabb mutató a támogatott intézmények számánál. 2018-ban 40%-kal nőtt a támogatott mobilitások száma az előző évhez képest, ami különösen kiemelkedő a 2017-ben elért 20%-os növekedés után. 2018-ban **összesen 1.707.355 euró állt rendelkezésünkre** (2017: 1.289.769 euró), amelyből **84 intézmény 733 mobilitása** valósulhat meg.

Támogatott tevékenység típus	Mobilitás szám
Szervezett kurzus, továbbképzés, nyelvtanfolyam	615 fő
Szakmai látogatás (job shadowing)	116 fő
Oktatási tevékenység	2 fő

2018-ban a pályázó és a támogatott köznevelési intézmények között a gimnáziumokat találjuk a legnagyobb számban (60 pályázó/34 támogatott), ezeket az általános iskolák követik (32/19), a harmadik helyre az óvodák kerültek (32/14). A beadott pályázatok számát tekintve a negyedik helyet a szakgimnáziumok foglalják el (20/9). A képet árnyalja, hogy ez utóbbi intézmények a szakképzési mobilitás keretében is kaphatnak támogatást képzési tevékenységük fejlesztésére.

A program kiemelt prioritása az **idegennyelv-tanulás és tanítás fejlesztése** a közoktatási intézményekben módszertani kurzusok, illetve nyelvtanfolyamok keretében, ezért nem meglepő, hogy az intézmények nagy része is ezt a területet állította a **projektek középpontjába**. A pályázó iskolák esetében ez a nemzetközi kapcsolatok intézményi beágyazottságát is jól szolgálja, hiszen a nyelvtudás hiánya az egyik fő oka annak, hogy gyakran csak kevés kollégát tudnak bevonni a nemzetközi együttműködésekbe, a nemzetköziesedési folyamatokba. A **digitális kompetenciák**

fejlesztése szintén olyan terület, ahol a hazai iskolák igényei egybeesnek az európai prioritásokkal. Harmadik helyen **minőségbiztosítási**, illetve **módszertani** továbbképzéseken való részvételt jelölte meg fő célként a pályázók nagyobb százaléka. Az előző évhez képest a támogatott iskolák kisebb hányada határozta meg az **oktatási innovációkat**, azaz az oktatás tartalmi és módszertani megújítását az Erasmus+ projektjük központi elemeként. Öröm volt látni, hogy erőfeszítéseinknek is köszönhetően egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a pályázatokban a nemzetközi együttműködések fejlesztése vagy a korai iskolaelhagyás megelőzése is. Természetesen a fent említett témák csak kivételes esetekben jelennek meg kizárólagosan a projektekben, általában más témákkal együtt, komplexen jelentkezik, emellett a várt tanulási eredményeken túl többnyire igen sok és sokféle, nem tervezett hozadéka is van a mobilitásoknak. A támogatott mobilitásoknak a hatoda volt szakmai látogatás (job shadowing), mely növekvő tendenciát mutat az előző évhez képest. A pályázók nagy része 2018-ban is inkább továbbképzéseken kívánta fejleszteni szakmai kompetenciáit, illetve nyelvtudását.

A **legtöbb tanulási célú mobilitás** az Egyesült Királyságban valósult meg (216 fő), majd Málta (60), Olaszország (52) és Írország (48) következett. Érdekeség, hogy az előző évhez képest Olaszország megelőzte Írországot, valamint Németországot (36) már csak az 5-6 helyen szerepel Spanyolországgal (együtt).

Ami a pályázatok **regionális megoszlását** illeti, az előző évekhez hasonlóan a közép-magyarországi régió hagyományosan dominál (50,3%). 2018-ban is az ország keleti felében működő iskolák mutatkoztak aktívabbnak. A beadott pályázatok esetében Dél-Alföld (16,9%) és Észak-Magyarország (13,8%) végzett a 2. illetve a 3. helyen, Észak-Alföld (5,6%) 2018-ban is negyedik helyre került e tekintetben, azonban 3 százalékkal visszaesett a térség intézményeinek a pályázási kedve 2017-hez képest. A legkevesebb pályázat ezúttal a Dél-Dunántúlról (3,7%) érkezett, ebből a régióból összesen 6 intézmény nyújtotta be mobilitási terveit. A támogatott pályázatok esetében a közép-magyarországi régió (57,1%) kerül az első helyre, de az előző évekhez képest ez 7%-os visszaesést jelent. Ebből következően több támogatás került a vidéki intézményekhez. A második helyet Észak-Magyarország (16,6%) foglalja el megelőzve a dél-alföldi régiót (14,2%). Utolsó helyen a dél-dunántúli régió áll egy támogatott pályázattal.

Amennyiben a **megye szintű eloszlást** is megvizsgáljuk, a budapesti és Pest megyei (összesen 50,3%) intézmények mellett Heves (8,8%), Bács-Kiskun (7,5%) és Csongrád (5,6%) megyékből érkezett a legtöbb pályázat. Ezt követi Hajdú-Bihar megye (4,4%) illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megye (3,7%). Komárom-Esztergom, Somogy és Baranya megyék csak 1-1 pályázattal képviseltették magukat, illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala megyékből nem érkezett pályázat. A támogatott pályázatok esetében is hasonló a helyzet. Budapest (38%) és Pest megyét (19%) követően Heves (13%) áll a következő helyen, amelyet Csongrád (7,1%) és Bács-Kiskun (4,7%) megye követ.

A Tempus Közalapítvány, annak érdekében, hogy a kevésbé aktív régiók és megyék is bekapcsolódhassanak a programba, regionális pályázatíró szemináriumokat szervez minden évben. 2018-ban a budapesti pályázatíró rendezvények mellett Nyíregyházán, Kaposváron és Zalaegerszegen mutattuk be a pályázattípus nyújtotta lehetőségeket.

II.1.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- Erasmus+ Stratégiai partnerségek

Az Erasmus+ Stratégiai partnerségi projekteken belül alapvetően két féle pályázattípus érhető el a köznevelésben érdekelt pályázók számára. Ezek egyike az **Iskolai, óvodai partnerségek (KA229)**, a másik pedig a vegyes intézményi összetételű **Köznevelési stratégiai partnerségek (KA 201)** pályázattípus. Előbbi kizárólag iskolák-óvodák nemzetközi együttműködését teszi lehetővé, az utóbbi pedig olyan projektek támogatására szolgál, amelyekben vegyes intézményi kör, azaz állami-non-profit és üzleti szektorokban működő intézmények/szervezetek kapcsolódnak össze a köznevelés területén érzékelhető oktatási-társadalmi probléma megoldására.

Iskolai, óvodai partnerségek (KA229)

A pályázattípus célja, hogy erősítse az európai dimenziót az óvodákban és az iskolákban, illetve hogy 21. századi készségekkel és kompetenciákkal ruházza fel a köznevelési intézményeket. Az Iskolai, óvodai partnerségek kiváló lehetőséget biztosít arra, hogy:

- megismerjék külföldi köznevelési intézmények napi működését, hogyan tanítanak és foglalkoznak a gyerekekkel,
- ötleteket, jó gyakorlatokat és módszereket osszanak meg egymással, melyeket aztán akár otthon is használnak,
- tovább fejlesszék már meglévő jó gyakorlataikat, kipróbálják őket új környezetben
- a gyermekek, a pedagógusok és az intézmények nemzetközi kapcsolatokra tegyenek szert, vagy erősítsék meglévő kapcsolataikat, melyekből hosszú távon profitálhatnak,
- gyakorolják idegen-nyelv tudásukat, vagy új nyelvvél ismerkedjenek meg,
- különösen a gyerekek, de akár a tanárok alapkészségeit, kompetenciáit fejlesszék,
- projektszerű tevékenységeket valósítsanak meg,
- diákok és munkatársak külföldi partnereikhez utazzanak.

2018-ban az előző évhez viszonyítva 29%-kal több magyar koordinációjú **Erasmus+ Iskolai, óvodai partnerségek pályázat (KA229)** érkezett a Tempus Közalapítványhoz. A KA229 pályázattípus népszerűsítése érdekében öt alkalommal, két budapesti, valamint pécsi, miskolci és nagykanizsai helyszíneken szerveztünk a pályázást támogató, pályázattíró szemináriumokat. Az eseményeken összesen 220 résztvevő volt jelen.

A pályázattípushoz tartozó megnövekedett költségvetésnek köszönhetően (3,216,345 EUR) a pályázó magyar iskolák és óvodák által koordinált projektek 58%-át tudtuk kiválasztani, így a nyertes pályázatok aránya az Erasmus+ program kezdete óta a legmagasabb. Régiós megoszlása alapján Közép-Magyarország és Észak-Alföld bizonyult a legaktívabbnak. A fővárosból, valamint Hajdú-Bihar megyéből és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből érkezett a legtöbb pályázat. A benyújtott magyar koordinációjú pályázatok közül 2018-ban a középfokú oktatási intézmények emelkednek ki 60%-os részvételi aránnyal. Fontos kiemelni, hogy a korábbi 8-10%-ról, 17%-ra nőtt az óvodák részvételi aránya a pályázattípusban, továbbá az általános iskolák hasonlóan 20%-os arányban vannak jelen. A pályázatokból közvetlenül 2127 diák/gyermek és 1275 pedagógus profitálhatott.

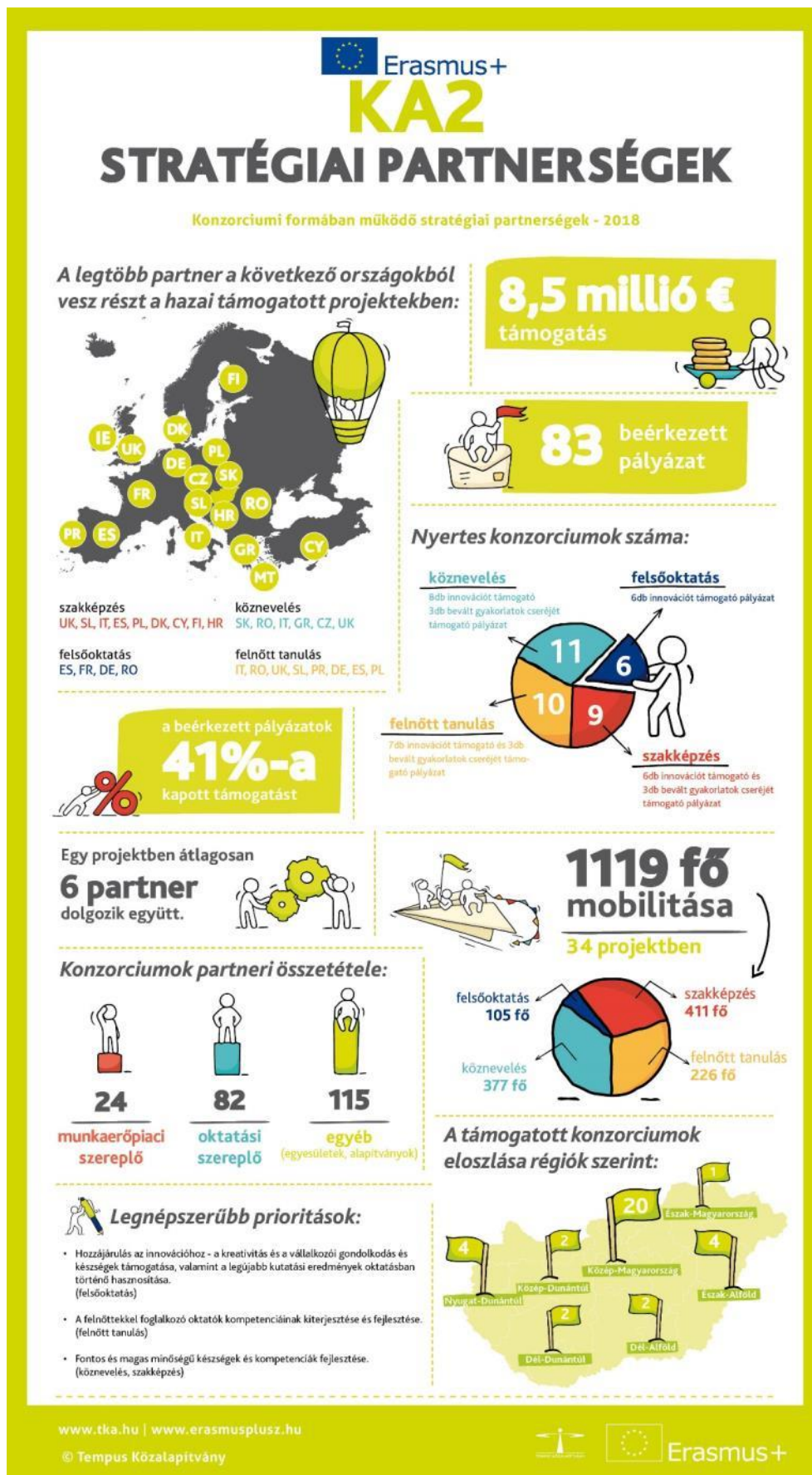
A pályázó intézmények a **társadalmi befogadás**, valamint a **releváns, magas színvonalú készségek és kompetenciák fejlesztése** horizontális prioritásokat jelölték meg kiemelt célkitűzésként.

Továbbá, szektorspecifikus prioritásként a **készségek és kompetenciák megszerzésének elősegítését**, valamint a **pedagógus szakma profiljának erősítését** határozták meg.

A témák kiválasztásánál az **új technológiák, digitális kompetenciák**, valamint a **kulturális örökség / a kulturális örökség európai éve** mutatkoztak a legvonzóbbnak a pályázók körében. Fontos megjegyezni, hogy a pályázatokban növekvő tendencia figyelhető meg a sajátos nevelési igényű tanulók/gyermekek részvételi aránya tekintetében.

Az Iskolai, óvodai stratégiai partnerségek pályázati lehetőség sajátossága a többi stratégiai partnerségek pályázati formához képest, hogy a partnerségek partner intézményei nem a támogatott pályázatot benyújtó koordinátor intézményen keresztül jutnak hozzá a nekik megítélt támogatáshoz, hanem a saját nemzeti irodájukon keresztül, azokkal szerződést kötve. 2018-ban összesen 126 támogatott Iskolai, óvodai stratégiai partnerségek projektre kötöttünk szerződést magyar iskolákkal és óvodákkal.

A vegyes intézményi összetételű **Köznevelési stratégiai partnerségi projektek** jellemzően olyan projektek, amelyek esetében **nem elegendő az oktatás területén elérhető tudás, hanem szükség van más ágazatok, szakmák tudására is.** A pályázattípuson belül kétféle projekt típus megvalósítására nyílik lehetőség: egyrészt a köznevelési területen újszerű tartalmi/módszertani tudást jelentő szellemi termékek fejlesztését célzó projektekre, illetve a felek közötti jó gyakorlat cserét célzó projektekre.

A 2016-os pályázati év 26 benyújtott pályázata és a 2017-es év 27 benyújtott pályázata után a 2018-as évben némi visszaesést tapasztaltunk a pályázói aktivitásban, ebben az évben 21 pályázatunk érkezett a vegyes intézményi kört megmozgató köznevelési stratégiai partnerségi pályázattípusban.

A 2018-as pályázati körben benyújtott pályázatok alapján a következő trendek látszanak:

A 2018-as nyertes projektek alapvetően a köznevelésben szükséges pedagógusi és tanulói készségek és kompetenciák fejlesztéséhez és a társadalmi összetartozás kérdésköréhez kapcsolódnak a megjelölt prioritásokkal. A pályázatok konkrét témáit illetően pedig az látszik, hogy **a pályázó projektcsapatok döntően a következő három nagy kulcstéma/-probléma megoldásának szolgálatába állítják a projektjeiket:**

- társadalmi befogadás és hátránykompenzáció;
- a természettudományos tárgyak tanulásának és tanításának módszertani korszerűsítése;
- az iskolai-óvodai, pedagógusi, tanulói közösségek légkörének javítása - mentálhigiénés jellegű projektek.

A támogatást nyert 11 projektből 8 fejlesztési fókuszú projekt, azaz a köznevelés területén újszerű tartalmat/módszertant jelentő szellemi termékek fejlesztését vállalták benne a nemzetközi projektcsapatok, míg a fennmaradó 3 támogatott projekt a felek közötti tapasztalatcserét célozza. Ez a megoszlás jellemző ebben a pályázattípusban, évek óta tipikusan magasabb a szellemi terméket fejlesztő projektek aránya (2016: 87% 2017: 63% 2018: 88%). A projektekbe beépített nemzetközi tanulási célú mozgások, azaz mobilitások népszerű alkalmak a pályázók számára. A nyertes pályázatok 56%-ában terveznek rövid távú munkatársi képzést, ami a teljes intézmények komplex fejlesztéséhez hozzá tud járulni, lévén, hogy az intézmények minden dolgozója részt vehet rajtuk, beleértve az oktatási, adminisztratív és a háttértámogató (pl. konyhai, ételmezési) személyzet tagjait is. Ebben a pályázattípusban a pályázók kevésbé érzik relevánsnak a tanulók beépített mobilitását, inkább a munkatársak fejlesztésére helyezik a hangsúlyt, a projektek mindössze 22%-a szervez a tanulóknak rövid távú nemzetközi tanulási lehetőséget. Összességében mintegy 377 ember kap majd lehetőséget a nemzetközi tapasztalatszerzésre a beépített mobilitásokon keresztül a 2018-ban induló projektek esetében, a teljes projektidőszak alatt.

A projekteket kezdeményező és koordináló intézmények a KA 201-es pályázattípus ágazat- és szakmaközi jellegénél fogva jellemzően olyan szervezetek, amelyek a közoktatás területén aktívak, tevékenységükkel erre az oktatási szegmensre hatnak, viszont tipikusan nem köznevelési intézmények, hanem non-profit szervezetek, kis- és középvállalkozások, esetleg állami intézmények. Földrajzi eloszlás szerint ebben az évben is döntően közép-magyarországi intézmények vették magukra a projektkoordinátori szerepet, ahogy az az elmúlt években is jellemző volt.

Tanulságok a 2018-as pályázati év eredményei kapcsán:

A fentebb részletezett, 2018-as pályázati eredmények, a benyújtott pályázatok számának kisebb visszaesése alapján arra jutottunk, hogy szükség van a pályázattípus újrapozicionálására a nagyközönség felé. A korábbi és a 2018-as években benyújtott pályázatok és nyertes projektek alapján azt szűrtük le, hogy az ideális/tipikus KA 201-es pályázói, projektkoordinátori profillal az az intézmény/szervezet rendelkezik, amely a köznevelési területre van hatással, erős problématudatossággal és misszióval rendelkezik, projektek kezdeményezésében és

megvalósításában tapasztaltabb és nemzetközi együttműködésekben is van már (némi) gyakorlata. Ők azok, akik az ágazat- és szakmaközi projekteket képesek kezdeményezni és koordinálni, azaz olyan oktatási-társadalmi problémák felvetését tudják megtenni, amelyek megoldásához/kezeléséhez nem elegendő az oktatási területen elérhető tudás, hanem szükség van arra, hogy más szakterületeken elérhető tudást hívjanak be. Az eddigi évek tapasztalata alapján úgy tűnik, hogy az iskolák-óvodák ebben a projekt típusban döntően partnerként tudnak hasznélvezők lenni.

Annak érdekében, hogy a célcsoportjaink számára világossá váljon, hogy melyek a fenti szakmai lehetőségek az ágazatközi és szakmaközi együttműködések lehetővé tévő vegyes intézményi összetételű köznevelési partnerségi projekteken, szükség van a pályázattípus erőteljesebb szakmai megjelenítésére, elkülönítésére a csak iskolai-óvodai nemzetközi együttműködések lehetővé tevő pályázattípustól.

Ezeket a konkrét tanulságokat már a 2018 őszi információs kampányba beépítettük:

1) a célcsoport meghatározásánál elmozdultunk a korábbi iskolai-óvodai körtől és a köznevelésre ható, ám köznevelésen kívüli, misszióvezérelt, tapasztaltabb non-profit-állami-üzleti szereplők elérését tűztük ki célul;

2) a pályázattípus nevében is világossá akartuk tenni, hogy az ágazatközi, szakmaközi jelleg adja a partnerség egyik fő szakmai hozzáadott értékét, így új néven, „vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségi projektek” néven kommunikáltuk a pályázattípust a 2018 őszi disszeminációs időszakban;

3) a köznevelésre ható, ám köznevelésen kívüli intézményeket/szervezeteket az Erasmus+ pályázatokkal való korábbi tapasztalatuk, a program prioritásaihoz való kapcsolódásuk, az eddigi pályázói aktivitás terén való alulreprezentáltság alapján szegmentáltuk és direkt, személyes megkereséssel, e-mailés megkereséssel, vidéki oktatási szakmai rendezvényeken való promócióval, online cikksorozattal (Erasmus+ projektklinika), az Erasmus+ tanárok Facebook oldalán megjelent, célzott tartalmakkal (projekt példák, projekttervezést/pályázatírást segítő szakmai tartalmak), valamint személyes, tréning jellegű projekttervező és pályázatíró szemináriumokkal tettünk azért, hogy behívjuk őket és felkészítsük őket az eredményes projektek tervezésére.

II.1.3 Díjazott projektek

Minden támogatott intézmény projektje automatikusan részt vett a nívódíjra irányuló bírálatban, amennyiben a szerződésben vállalt határidőig benyújtották a záróbeszámolót. Külön pályázat benyújtására nem volt szükség.

Kizárólag olyan projektek nyerhették el a nívódíjat, melyek kapcsán az intézmény a szerződésben vállalt határidőig záróbeszámolót nyújtott be, és a záróbeszámoló értékelése során az adható pontok legalább 90%-át elérte.

A kiválasztott projekteket pályázattípusonként független, külsős szakértők értékelték és tettek javaslatot a nívódíjak odaítélésére.

Évente egy pályázattípusban csak 1 díj kerülhet kiosztásra, annak érdekében, hogy megőrizzük annak rangját.

A Nívódíj magában foglal:

- egy elismerő oklevelet,
- a nyilvánosság biztosítását, megjelenést a kiadványainkban, holnapunkon:
  - <https://tka.hu/docs/palyazatok/magazin-2018-tavasz.pdf> (44-47 old.)
  - <https://tka.hu/hir/9949/nyolc-magyar-projekt-kapott-erasmus-nivodijjat>
  - <https://tka.hu/tudastar/148/nivodijasok>

A Kuratórium döntése alapján a nívódíj odaítélése az alábbiak szerint történt.

Erasmus+ Nívódíj

Pályázattípus: Közoktatási intézmények munkatársainak mobilitása

Nívódíj elismerésben részesült:	Városközponti Általános Iskola - Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola
A projekt címe:	<i>Gyorsabban, hatékonyabban, együttműködve</i>
Az iskola honlapján a pályázat bemutatása:	http://mezoszel.hu/index.php?view=article&id=144
Projekt bemutatása:	A 2 éves mobilitási projekt keretében sajátos nevelési igényű és speciális ellátást kívánó gyerekek iskolai nevelésével és fejlesztésével kapcsolatos kurzusokon, valamint nyelvtanfolyamokon vett részt az iskola 22 pedagógusa. Olyan külföldi jó példákat, új kooperatív oktatási és tanulási technikákat ismertek meg, melyek a gyakorlatban is jól hasznosíthatók az osztályteremben, illetve itthon alkalmazva segíthetik az SNI diákok integrálását.

Pályázattípus: Iskolai, óvodai partnerségek

Nívódíj elismerésben részesült:	Szabad Waldorf Általános Iskola és Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola
A projekt címe:	<i>„Dispute, discuss, develop”</i>
A projekt honlapja:	http://waldorfszeged.hu/node/528
Projekt bemutatása:	<p>A projektben részt vevő partnerintézményekben problémaként jelentkeztek a tanulók alapkészségeinek, elsősorban szövegértési készségeinek, illetve szóbeli kifejezőkészségeinek hiányosságai, és ezek fejlesztésére egy innovatív oktatási módszert, a vitát alkalmazták. A projektpartnerek nagy hangsúlyt fektettek annak elősegítésére, hogy a vita, mint innovatív pedagógiai módszer beépíthető legyen más intézményekben is a pedagógiai munkába. Ezt a célt szolgálja egy 60 oldalas füzet, amely a vitamódszer bevezető feladatokat, konkrét óraterveket és több vita-leírást is tartalmaz. Ez az angolul és a projektpartnerek nemzeti nyelvein is elkészült dokumentum rendkívül hasznos, gyakorlatias segítséget nyújt az érdeklődő pedagógusok számára ahhoz, hogy a vitamódszer különböző tantárgyak esetében könnyen bevezethető legyen.</p> <p>Ezen kívül a projekt eredményei iránt érdeklődők megtalálják az online, írásbeli vitákat és a vitaversenyekről készített videófelvételeket a projekt honlapján, így lehetőségük van a módszer mélyebb megismerésére, illetve gyakorlati segítséget kapnak a módszer beépítéséhez saját pedagógiai gyakorlatukba.</p> <p>A projekteredmények intézményi szintű fenntarthatóságát</p>

	biztosítja, hogy a partnerek beépítették a vita-módszert az iskolák életébe, bizonyos tantárgyak oktatásába, illetve választható tantárgy vagy szakkör keretében van lehetőségük a diákoknak a módszer alkalmazásával készségeik fejlesztésére.
--	---

Pályázattípus: Vegyes intézményi összetételű Köznevelési stratégiai partnerségek

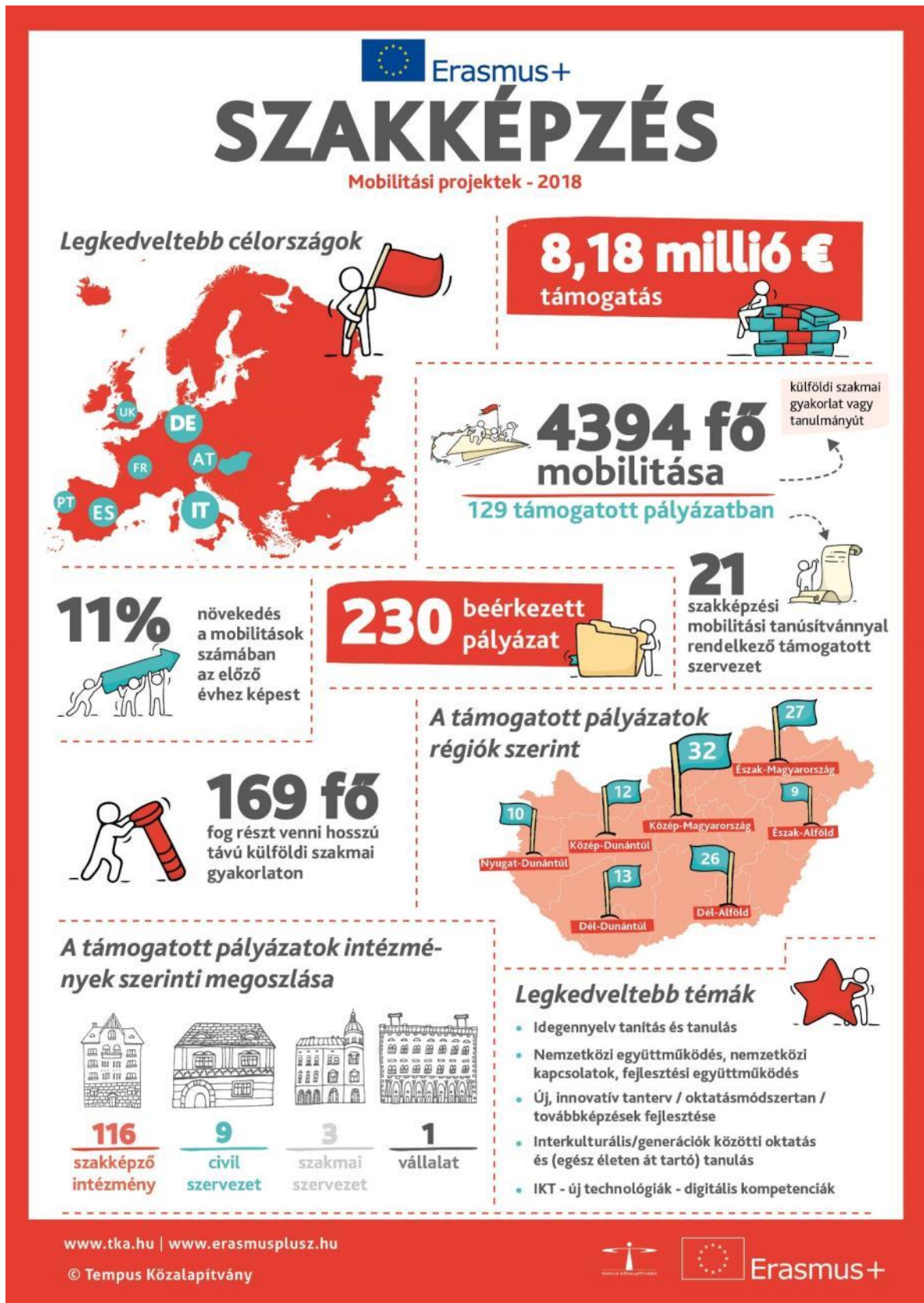
Nívódíj elismerésben részesült:	Rejtett Kincsek Down Egyesület
A projekt címe:	<i>„Mindenkinek Becsengettek! - koragyermekkori intervenció és iskolai együttnevelés integrált gyakorlati protokollja a fogyatékkal élőkért”</i>
A projekt honlapja:	http://downegyesulet.hu/hirek/mindenkinek-becsengettek-hirei
Projekt bemutatása:	<p>A „Mindenkinek Becsengettek! – koragyermekkori intervenció és iskolai együttnevelés integrált gyakorlati protokollja a fogyatékkal élőkért” című projekt magyar koordinátora, a Rejtett Kincsek Down Egyesület, romániai és szlovákiai partnerek együttműködésével, a fogyatékkal élő gyermekek iskolai integrálásának elősegítését tűzte ki célul. A projekt fő célja az volt, hogy az inkluzív nevelés pozitív üzenetét minél több általános iskolába eljuttassák, s az együttnevelésre épülő oktatás lehetőségét minél többen megtapasztalhassák a kidolgozott módszertani protokoll megismerésével és kipróbálásával, illetve, hogy a „Mindenkinek Becsengettek!” programot földrajzilag kiterjesszék Magyarországon és a partnerek országaiban. A projekt céljai között szerepelt a fogyatékkal élő gyermekek iskolai integrálásának elősegítése, oly módon, hogy speciális iskolákban tanuló sajátos nevelési igényű gyermekeket vittek be több hónapon keresztül heti rendszerességgel, gyógypedagógusi kísérettel ép gyerekeket fogadó iskolák osztályaiba, ahol részt vettek az adott tanulócsoport tevékenységében. Ezen kívül olyan fontos célok fogalmazódtak és valósultak meg, mint a kora gyermekkori inkluzív pedagógiai módszerek feltérképezése, illetve a partnerek által alkalmazott kora gyermekkori fejlesztési módszerek egymástól történő átvétele, és egy teljesen egyedülálló, komplex kora gyermekkori, óvodai és kisiskolás kori fejlesztési-oktatási módszertan kidolgozása.</p> <p>A projekt végeredménye egy többszörösen minőségbiztosított és a gyakorlatban tesztelt módszertan protokollban történő rögzítése lett, amely egyúttal a projekt szellemi terméke is. A megvalósult szellemi termék innovatív, hiszen ebben az európai régióban olyan jellegű protokoll, amely összeköti a kora gyermekkori intervenciót a befogadó neveléssel, nem elérhető.</p>

II.2 Szakképzés

II.2.1 Mobilitás

- **Erasmus+**

E pályázattípus keretében a program a szakképzésben részt vevő tanulók munkahelyi szakmai gyakorlatát, tanulók szakmai képzését szakképző intézményekben, oktatóknál pedig oktatási/képzési tevékenységet, munkatársak képzését, munkahelyi gyakorlatát vagy job shadowing/megfigyelését támogatja.

A pályázattípus célja célcsoportonként eltér: a tanulók esetében cél a résztvevők kompetenciáinak (tudásának, készségeinek és attitűdjeinek) támogatása a személyes fejlődés, a munkavállalói esélyek és az európai munkaerőpiacon való érvényesülés megkönnyítése érdekében. A munkatársi mobilitásra vonatkozó pályázattípus célja az oktatásban, képzésben dolgozók szakmai fejlődésének támogatása a tanítás, képzés és ifjúsági munka minőségének fejlesztése és megújítása érdekében. A mobilitások további eredménye az idegen nyelvi kompetenciák javítása, más kultúrákkal és országokkal kapcsolatos tudatosság, az aktívabb társadalmi és európai identitás ösztönzése. Intézményi szinten a mobilitások elősegítik a formális és a nem formális oktatást, tanulást és támogatják a külföldi tanulási időszak során szerzett kompetenciák elismerését, illetve lehetőséget teremtenek a szakképzés és a vállalkozások közötti együttműködésre.

2018-ban **összesen 230 db szakképzési mobilitási pályázat érkezett** a Közalapítványhoz, ebből 21 darab olyan pályázat volt, amelyet szakképzési mobilitási tanúsítvánnyal rendelkező intézmények nyújtottak be. A tanúsítvány lehetővé teszi az arra jogosult intézmények számára, hogy egyszerűsített formában pályázzanak mobilitási tevékenységekre és előre tervezhetően juthassanak európai uniós forrásokhoz nemzetköziesítési stratégiájuk megvalósításának érdekében.

A tanúsítvánnyal nem rendelkező pályázóknak is szükséges a projektidőszakon túli távlatokban is gondolkodni, mivel a pályázatban elvárás az európai fejlesztési terv készítése. A pályázattípus így erősíti a szervezetek stratégiai fejlődését.

Az értékelés, majd a maradványösszegek újraosztásának eredményeképp, a rendelkezésre álló keretet (8.185.339 euró) közel 100%-ban felhasználva **129 intézmény kapott támogatást**, összesen **8.185.147 euró** értékben. Ez a keret **4.394 mobilitást tesz lehetővé**, melynek nagyobb része tanulói (3310 fő), kisebb része munkatársi (617 fő) mobilitás, illetve fontos megemlíteni a kísérőtanári (467 fő) utazásokat is.

A pályázatokban egyre inkább megfigyelhető az intézményi stratégiában gondolkodás, sokkal kevésbé válnak el egymástól az egyes tevékenységek, integráltabb megközelítés látható.

A **legnépszerűbb célországok köre** nagyjából változatlan maradt (Németország, Olaszország, Franciaország, Spanyolország, Ausztria, Finnország), egyedül az utolsó helyen látszik változás: Portugália helyét Finnország vette át.

Az **intézménytípusok** tekintetében a korábbi trend figyelhető meg: elsősorban szakképző intézmények képviselik magukat (a támogatottak háromnegyede) – mellettük néhány civil szervezet, alapítvány, kamara, illetve nagyvállalat jelenik meg.

A **regionális eloszlást** tekintve a támogatott pályázatok egynegyedét Közép-magyarországi intézmények nyújtották be. Őket követi a sorban Észak-Magyarország és a Dél-Alföld. Meglepetést okozott az Észak-Alföld, mert országos szinten innen került ki a legkevesebb támogatott pályázat. Ugyanakkor öröndetes, hogy a korábban kevésbé aktív Dél-Dunántúl a 4. helyre jött föl a rangsorban: ebben az évben a támogatott pályázatok 10%-át ebből a régióból nyújtották be. Megyék szerinti bontást tekintve egyedül Vas megyéből nem érkezett támogatásra javasolt pályázat. Annak érdekében, hogy a kevésbé aktív régiók és megyék is sikeresen bekapcsolódhassanak a programba, a Közalapítvány regionális pályázatíró szemináriumokat szervez minden évben. 2018-ban a budapesti pályázatíró rendezvények mellett Nyíregyházán mutattuk be a pályázattípus nyújtotta lehetőségeket.

- Erasmus+ szakképzési mobilitási tanúsítvány

Azok az intézmények, amelyek jelentős sikereket tudnak felmutatni a szakképzésben tanulók és dolgozók magas színvonalú mobilitásának szervezésében, szakképzési mobilitási tanúsítványt nyerhetnek az Erasmus+ programban. A tanúsítvány nem jár konkrét anyagi támogatással, de lehetővé teszi tulajdonosai számára, hogy a tanúsítvány elnyerése utáni évtől egyszerűsített formában pályázzanak mobilitási tevékenységekre, melyek így biztonsággal tervezhetőek a programszakasz végéig, azaz a 2020-as pályázati évig.

Tanúsítványra olyan szakképző intézmények pályázhatnak, amelyek

- saját tanulóiknak és munkatársaiknak szerveznek külföldi mobilitást,
- sikeresen lezártak legalább összesen 3 Leonardo da Vinci és/vagy Erasmus+ szakképzési mobilitási projektet,
- a lezárt három mobilitási projekt támogatás felhasználási aránya minden esetben elérte a 80%-ot.

A mobilitási tanúsítvány elnyeréséhez az intézményeknek nemcsak magas színvonalon kell megtervezniük és megvalósítaniuk mobilitási projektjeiket, de ezeket a projekteket átfogó, stratégiai célok szolgálatába is kell állítaniuk. A pályázatokban nagyon fontos szerepet kap az intézmény nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő céljainak, nemzetköziesítési stratégiájának elkészítése és bemutatása. A tanúsítványt elnyerő szakképző intézmények tehát a magas színvonalú projektmegvalósítás mellett a szakképzés nemzetközivé válásának jó példái is lehetnek.

A 2018-as évben 7 db tanúsítványi pályázat érkezett a nemzeti irodához, ez a korábbi évekhez képest kevesebb. A korábbinál alacsonyabb pályázatszámot a tanúsítványi forma jövője körüli bizonytalanság indokolja, a tanúsítvány meghosszabbításának lehetőségéről még nem döntött az Európai Bizottság. Mivel a kritériumoknak megfelelő projektek köre is kötött, ezért a várakozásainknak megfelelő számban érkeztek be a pályázatok. A 7 formai szempontból is megfelelő pályázat tartalmi értékelését két-két külső szakértő végezte el, melynek során 4 intézményt találtak alkalmasnak arra, hogy elnyerje a tanúsítványt.

A 4 nyertes közül két intézmény budapesti, két intézmény székhelye pedig vidéken található. Különböző szakmai profilokat képviselnek (agrár, műszaki stb.). Két nyertes intézmény korábban részt vett a „Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben” elnevezésű nemzetközi TCA képzésen, mely a magyar, finn, holland nemzeti irodák által kifejlesztett közös képzés a stratégiaépítés terén. A szemináriumon való részvétel segítette az intézmények stratégiai szemléletének formálását és a tanúsítványi projektek megalapozását is. Az összes nyertes intézményről elmondható, hogy nem kizárólag a szakképzési mobilitási projektek jelentik számukra a nemzetközi együttműködések, hanem egyéb változatos programokkal is színesítik iskolai életüket, fejlesztik a tanulókat és a pedagógusokat.

A pályázatokhoz elkészült nemzetköziesítési stratégiák a tanúsítvány átadása előtt külön szakértői értékelésre kerültek (preventív monitoring), melynek célja egyfajta konzultáció, párbeszéd kezdeményezése az intézményekkel annak érdekében, hogy stratégiájuk megfelelő tervezésével, finomhangolásával céljaik megvalósításában segítsük munkájukat.

II.2.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- Erasmus+ Stratégiai partnerségek

A szakképzés minőségének fejlesztése érdekében vállalt célok, a várt hatás, a partnerségben részt vevő szervezetek függvényében a projektek méretükben és tevékenységeikben is különbözőek lehetnek. A projektek spektruma széleskörű. **A bevált gyakorlatok cseréjét támogató stratégiai partnerségekben** jellemző az egymástól tanulás, a jó gyakorlatok cseréje, a nemzetközi együttműködések megalapozása és kibővítése, kisebb volumenű eredményeken való közös munka és

az elért eredmények terjesztése, illetve magában foglalhatja a résztvevők és szűkebb-tágabb környezetük képzését is. **Az innovációt támogató stratégiai partnerségekben** a partnerek a nemzetközi együttműködés keretében vállalják a projekt céljaihoz kapcsolódó, kiváló minőségű, innovatív szellemi termék(ek) átvételét, adaptálását és/vagy fejlesztését a szakképzés terén vagy több szektor együttműködésében.

2018-ban összesen 25 intézmény nyújtott be pályázatot a stratégiai partnerségek pályázattípus keretében a szakképzés területén, és a beérkezett pályázatok mindegyike megfelelt a formai követelményeknek. A beérkezett pályázatok közül 18 innováció fejlesztést, míg 7 jó gyakorlatok cseréjét célozta. A benyújtott pályázatok 56%-a érte el a támogathatósághoz szükséges minimális pontszámot, amely 6%-os emelkedést jelent a megelőző évhez képest. A támogatást nyert pályázatok átlagos pontszáma igen magas, 86 pont volt (legmagasabb 97 pont, legalacsonyabb 77 pont). A nyertes pályázatok közül 6 innováció fejlesztést, 3 pedig tapasztalatcserét valósít meg.

A pályázati forduló legnépszerűbb horizontális prioritásai a következők voltak: a **magas színvonalú készségek és kompetenciák fejlesztése** és a **nyitott és innovatív oktatás digitális területen**. A szektor specifikus prioritások közül igen nagy számban választották a pályázók a **rendszerszintű megközelítések és lehetőségek biztosítását a szakoktatással és -képzéssel foglalkozó tanárok, oktatók és mentorok szakmai fejlődése érdekében** és a nyertes pályázatok is jelentős részben koncentrálnak erre a prioritásra.

Területileg az észak-magyarországi régiótól eltekintve az ország minden régiójából érkeztek pályázatok, azonban a pályázatok többsége, összesen 15 (60%) a közép-magyarországi régióból érkezett. A nyertes projektek között még magasabb a közép-magyarországi koordinátor intézmények aránya, közel 70%. Az észak-alföldi régióból 4, a dél-alföldi régióból 3 pályázat érkezett, azonban ezek egyike sem került támogatásra. A három dunántúli régió mindegyikéből egy-egy pályázat érkezett és ezek mindegyike támogatást is kapott ebben a pályázati fordulóban.

Az intézménytípust tekintve a beadott pályázatok koordinátorainak 16%-a vállalkozás volt, ez az arány a nyertes pályázatok esetében 22%. A beadott pályázatok koordinátorainak 12%-a, míg a támogatott pályázatok 11%-a volt valamilyen non-profit szervezet vagy egyesület. A beadott pályázatok koordinátorai között 6, míg a támogatottak között 1 felsőoktatási intézmény volt. A beérkezett pályázatok közül 5 koordinátora volt szakképző intézmény. Az innovációt támogató partnerségekben a hazai beágyazottság támogatása érdekében a terület sokoldalú megközelítésének támogatására több, különböző profilú magyar szervezet közreműködése is biztosított.

A projektek minőségi megvalósítását elősegítendő e pályázattípusnál is több, a korábbi években már bevált támogató tevékenységet végeztünk. Egyrésztől preventív monitoringgal támogattuk a fejlesztést célzó együttműködéseket, melynek keretében szakértő bevonásával, még a projekt kezdete előtt célzott, a projekt sajátosságait figyelembe vevő iránymutatást nyújtottunk a pályázóinknak. Emellett, mint minden évben az induló projektek részére projektmenedzsment kézikönyvet készítettünk, valamint októberben valamennyi szektor nyertes pályázójával közös projektindító rendezvényt tartottunk.

II.2.3 Nemzetközi együttműködések a szakképzés területén

- Transnational Cooperation Activities (TCA)

„Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben” – nemzetközi TCA képzés

A magyar, a finn és a holland Erasmus+ nemzeti irodák több éves együttműködése nemzetközi képzési alkalmakat, szemináriumokat biztosít a szakképző intézmények számára az intézményi stratégiaalkotás, nemzetköziesítés témakörében. A képzéseket az irodák munkatársai, valamint külső szakértők tervezik és tartják meg. Az Erasmus+ program megvalósításáért felelős nemzeti irodák saját

országai résztvevőinek költségeit a TCA együttműködésekre rendelkezésre álló keretből tudják fedezni, ezzel is támogatva a hazai képzőintézmények fejlesztését.

A 2016-os budapesti, majd 2017-es finnországi képzés után 2018 őszén a spanyolországi Mallorcán került megrendezésre a szeminárium. A rendezvény célja idén is az volt, hogy különböző európai országok szakképző intézményei megismerkedjenek az intézményi stratégia, azon belül pedig a nemzetköziesítési stratégia létrehozásának folyamatával. A négy napos, gyakorlatorientált képzés nagy sikert aratott a 11 európai országból (köztük természetesen Magyarországról) érkezett résztvevők között. Magyarországot az Egri Szakképzési Centrum Bornemissza Gergely Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma és a Dunaújvárosi Szakképzési Centrum Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiumának munkatársai képviselték. A szeminárium főbb témái a következők voltak: a globális háttér és a jelen kihívásainak megismerése; intézményi jövőkép és misszió formálása; a működési környezet elemzése; stratégiai célok; akcióterv; a munkatársak motiválása és bevonása. A témákhoz kapcsolódó előadások, tanulmányok és háttérdokumentumok elérhetőek a spanyol Nemzeti Iroda honlapján: <http://www.sepie.es/comunicacion/jornadas/2018-jornadas-sepie.html> a 2018. októberi események között.

2018 novemberében döntés született a képzés 2019-ben történő folytatásáról. A német nemzeti iroda új résztvevőként vállalta a következő képzés helyszínének biztosítását és közös szervezését a finn, holland és magyar nemzeti irodával közösen.

„Az Erasmus+ program hatásának azonosítása és bemutatása európai és nemzeti szinten” (Showing and Identifying Impact of Erasmus+ on EU and National level) – nemzetközi TCA kutatás

A magyar nemzeti iroda társfinanszírozza az osztrák nemzeti iroda által koordinált együttműködést, melynek célja olyan kutatás megalapozása, amely az Erasmus+ program hatását számszerűsítve méri. A rendelkezésre álló adatok feldolgozása, a meghatározott indikátorok lehetővé teszik, hogy a nemzeti irodák erősítsék a program átláthatóságát és népszerűsítését az érdekcsoportok körében.

A 2017-ben indult TCA eddigi eredménye egy olyan modell kidolgozása, amely a résztvevői kérdőívekre adott válaszokat elemzi. Az együttműködés 2018-ban is folytatódott, a modellt véglegesítették, valamint az együttműködésben részt vevő országok szakképzési projektjeinek adatait már ennek használatával vizsgálták a felkért szakértők. Emellett felmérték, hogy a jelenlegi modell milyen formában használható a felnőtt tanulási projektek elemzésére.

Az együttműködés 2019-ben az országelemzések véglegesítésével, valamint a felnőtt tanulási projektek adatainak feldolgozásával folytatódik.

- ECVET

A mobilitások számának növekedése, továbbá a személyes portfólióként funkcionáló Europass terjedése, az ezek mögött húzódó **oktatási rendszerek és országok közötti átjárhatóság kérdése vetette fel az elsajátított tudás és készségek elismerése iránti igényt. Erre született válaszként 2009-ben az ECVET Ajánlás: javaslat egy Európa-szerte azonos elveken nyugvó Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer létrehozására. Az azonos elv a tanulási eredmény, a szakképesítések tanulási eredményekben való leírása és besorolása az átjárhatóság és az elismertethetőség céljából.**

A témában felmerülő kérdések, fejlesztések, dilemmák és a rendelkezésre álló tudás megosztására jött létre a **Nemzeti ECVET szakértői hálózat a TKA koordinálásával 2011-ben.**

2018-ban három alkalommal ült össze a **nemzeti ECVET szakértői csoport**, ahol elsősorban a kapcsolódó európai és hazai fejlesztéseket járták körbe. A szakértők képzések fejlesztésével és megtartásával folytatták az előkészítő munkát az Erasmus+ mobilitási pályázatok tanulási eredmény alapú munkaprogramjai megírásának, értékelésének támogatásában. Az üléseken a szakértők által külföldi rendezvényeken megszerzett tudás megosztása is cél volt.

2018-ban a TKA egy **nemzetközi Peer Learning Activity**-t (PLA) tartott a munkahelyek szerepének erősítéséről a mobilitások megvalósításában és a szakmai gyakorlatokban. A kétnapos szeminárium 12 ország 40 résztvevőjével valósult meg, az Innovációs és Technológiai Minisztérium részvételével.

Az ECVET szakértői hálózat és a TKA közös munkájának eredményeképpen megtervezett **szakképzési mobilitási projektkoordinátoroknak szóló ECVET szeminárium** 2018-ban is megrendezésre került, részben megváltozott fókusszal, tartalommal: Tanulási eredmények írása és mérése-értékelése címmel. A kétnapos szeminárium fókusza a projektek minőségének javítása, a tanulási eredmény alapú szemlélet középpontba állítása, illetve a mobilitási programok tanulási eredményeinek megfogalmazása volt.

Az év során elkészült a **Tanulási eredmények mérése és értékelése a szakképzési mobilitási gyakorlatokban című kézikönyv**, azzal a céllal, hogy segítse a szakképző intézmények vezetőit és a gyakorlati oktatásvezetőket az iskolarendszerű szakképzés keretében folyó gyakorlati képzés minőségének biztosításában a tanulási eredmények mérése és értékelése módszertanának kidolgozásával. A kézikönyv elérhető honlapunkon: <https://tka.hu/kiadvany/10184/meres-ertekeles-kezikonyv>

2018-ban további hat kiadványunk/lepirellónk született: 3 magyar nyelvű és 3 angol nyelvű, hogy pályázóinkat és projekt partnereiket segítsük tanulási eredmény alapú munkaprogramok sikeres írásában, lebonyolításában és értékelésében. A kiadványok elérhetők a Közalapítvány honlapján:

<https://tka.hu/kiadvany/10190/the-logic-of-organising-erasmus-mobility-work-placements>

<https://tka.hu/kiadvany/10191/using-learning-outcomes>

<https://tka.hu/kiadvany/10192/evaluation-and-assessment-of-learning-outcomes>

A terület nemzetközi terminus technicusainak megismertetése céljából elkészítettük az előbbi lepirellók kétnyelvű változatát is, ERASMUS+ Szakképzési Mobilitási Projektek – Erasmus+ VET student and teacher mobility projects címmel.

2018-ban a Budapesti Gépészeti SZC Bánki Donát Közlekedésgépészeti Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája és a Salgótarjáni SZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Szakiskola biztosított helyszínt a **szakképzést fejlesztő képzésfejlesztők részére szervezett tanulási eredmények írására, értékelésére fókuszáló 2 napos műhelymunkának-képzésnek**, ahol a helyi Szakképzési Centrum által megjelölt szakmacsoportokra célzottan történtek a tanulási eredmények írását, értékelését gyakoroltató feladatok.

A Tempus Közalapítvány 2018. november 30-án **egynapos műhelymunkát** szervezett „Ébredjünk fel a bűvöletből” – a IV. ipari forradalom kihívásai és az Erasmus+ „címmel. A rendezvényen a szakképzés fejlesztésében és működtetésében érdekelt felek – munkáltatók, szakképző intézmények, kamarák, ágazati minisztérium – gondolkodtak közösen a szakképzést – különösen a digitalizáció és az Ipar 4.0 okán – érintő változásokról, az azokban rejlő kihívásokról és lehetőségekről. A műhely kiemelt témája volt az Erasmus+ program és az ErasmusPro hosszú távú mobilitási tevékenység jó gyakorlatainak és tapasztalatainak beépítése a hazai szakképzés minőségének fejlesztésébe. A műhelymunkán 34 fő szakképző intézményt, 6 fő gyakorlati képzést folytató vállalatot képviselt, 9 fő a kereskedelmi és iparkamarák részéről, 4 fő az ECVET Szakértői Hálózat tagjaként, 1 fő pedig az Innovációs és Technológiai Minisztérium képviselőjében volt jelen. Az idei műhelymunka innovatív eleme volt, hogy a háromoldalú tanácskozás négyoldalúra bővült, mert a közös munkában aktívan részt vettek szakképzésben tanuló diákok is (7 fő).

A szakértői hálózat rendszeresen publikál a [Szakpolitikai hírlevélbe](#).

A szakértői kör külföldi kiküldetéseiből összefoglaló jelentés született az ECVET nemzetközi szintű fejlesztéséről. Ez a jelentés munkánkra vonatkozó továbbfejlesztési javaslatot is tartalmaz, amelyet

2019-ben figyelembe vesszük. A Tempus Közalapítvány ECVET szakértői csoportjának 2018-ban a hazai és nemzetközi rendezvényeken szerzett tapasztalatai alapján a magyar szakképzés fejlesztése során megfontolandó javaslatok:

- A szakképzésfejlesztésben továbbra is a munka alapú tanulást és annak részeként a tanulószerveződéses képzést célszerű a fókuszba helyezni.
- A tanulási eredmény szemléletű tantervek kidolgozása egy közös nyelvet eredményezhetne a vállalati gyakorló hely és a szakképző intézmény között. Az elvárt tanulási eredmények ismeretében az értékelési rendszer is megújítható.
- A szakképzés nem lehet zsákutcás képzés, biztosítani kell a szakképzésben résztvevők számára a felsőoktatásban történő továbbtanulás lehetőségét. Ebben a felsőoktatási szakképzés fontos lépcső lehet. A felsőoktatásban megvalósuló szakképzés eredményessége javítható, ha néhány éves szakmai gyakorlat után vesz részt benne a fiatal, illetve a duális felsőoktatás további kiterjesztésével.
- A szakképzésben erősíteni kell a digitális, a vállalkozói, az idegen nyelvi és az interkulturális érzékenység kompetenciákat. A jó nyelvtudás támogatja a tanulók mobilitását. A mobilitás növeli a szakképzés vonzerejét és presztízsét, ezt jól mutatja az Erasmus+ sikeressége.
- A szakképzésben az előzetesen megszerzett tapasztalatok és a mobilitás során szerzett tanulási eredmények azonosítását, elismerését és validációját rendszerbe építetten, a szereplők megfelelő felkészítésével célszerű kialakítani.

II.2.4 Díjazott projektek

A legjobb projektek elismerésére irányuló nívódíj háttere megegyezik a már fentebb leírtakkal.

Erasmus+ Nívódíj

Pályázattípus: Szakképzési tanulók és munkatársak mobilitása

Nívódíj elismerésben részesült:	Szegedi Szakképzési Centrum Hansági Ferenc Szakképző Iskolája
A projekt címe:	<i>Vendéglátós tudásimport</i>
Az iskola honlapján a pályázat bemutatása:	http://www.hansagiisk.hu/projektjeink/erasmusplus201617
Projekt bemutatása:	A többéves nemzetközi tapasztalattal rendelkező intézmény egy meglehetősen összetett projektet valósított meg, mely 25 szakács, pincér és cukrász tanuló külföldi szakmai gyakorlatát valamint 1 szakoktató szakmai tapasztalatcsere programját tartalmazta. A több országra kiterjedő mobilitásokat jelentős munkával készítették elő (ECVET eszközök alkalmazása, kompetencia mátrix kidolgozása és önértékelő írása). A projekt hatására nőtt a szakképzési mobilitásban részt vevő diákok elhelyezkedési esélye, a pedagógus továbbképzés iránti érdeklődés és az iskola elismertsége.

Pályázattípus: Szakképzési stratégiai partnerségek

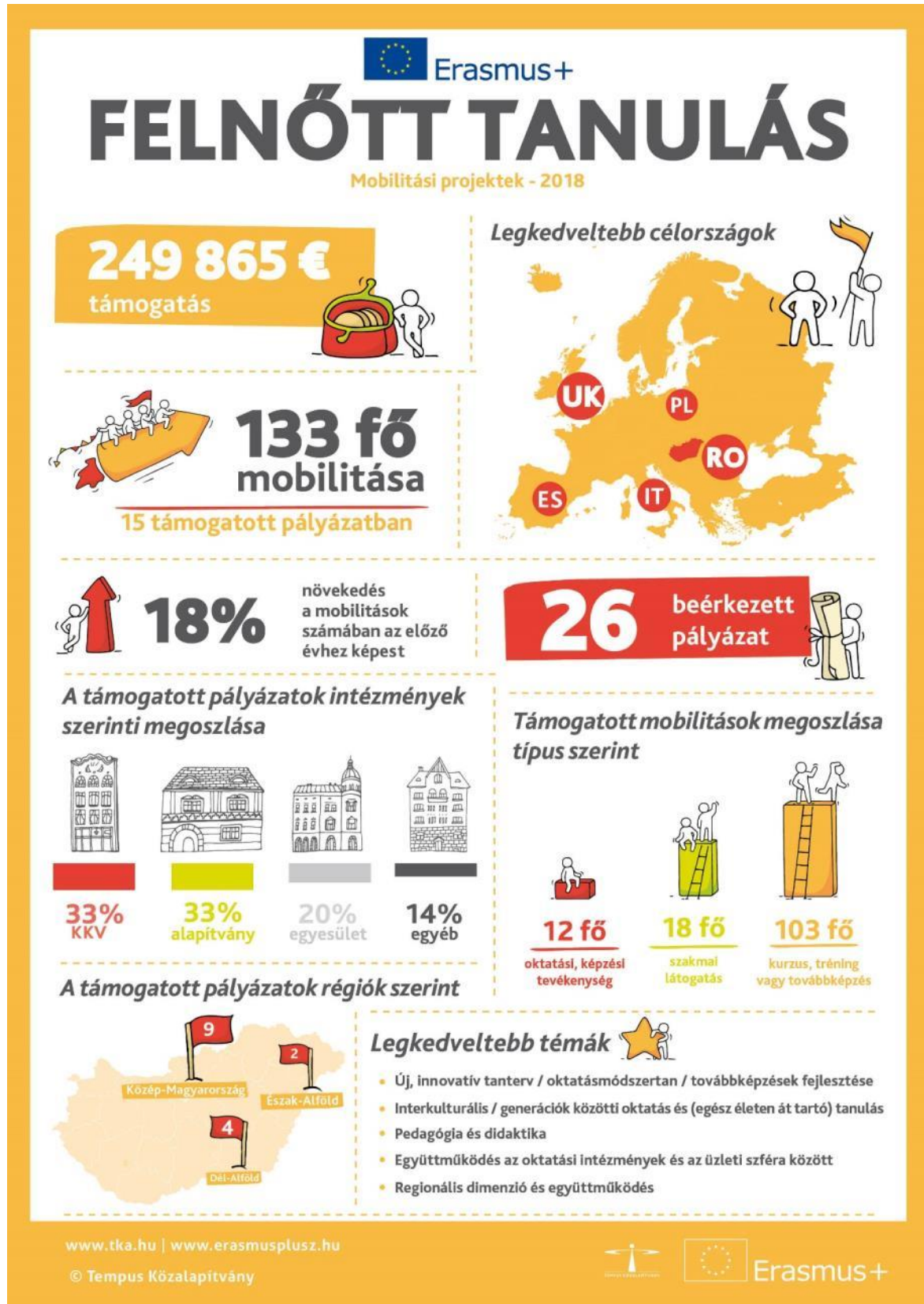
Nívódíj elismerésben részesült:	IT Study Hungary Számítástechnikai Oktató és Kutatóközpont
A projekt címe:	Nyílt forrású minőségbiztosítás a szakképzésben
A projekt honlapja:	http://openqass.itstudy.hu/hu
Projekt bemutatása:	A projekt célja a szakképzési intézmények napi gyakorlatában használható minőségbiztosítási rendszer létrehozása volt. A partnerség egy komplex, nyitott minőségbiztosítási eszközökből álló csomagot hozott létre a szakképzésben dolgozók számára, mely szabadon elérhető négy európai nyelven. A projekttel a partnerség további célja az volt, hogy meggyőzve és motiválva a tanárokat, képző szakembereket, oktatási döntéshozókat megerősítse a „minőségkultúrát”, és megismertesse őket a lehetséges minőségbiztosítási eszközökkel és módszerekkel, melyek révén fejleszthetik hatékonyságukat a pedagógiai munkában.

II.3 Felnőtt tanulás

II.3.1 Mobilitás

- Erasmus+

A 2018. februári pályázati határidőre összesen 26 intézmény adott be pályázatot. Ez hárommal kevesebb, mint az előző évben benyújtott pályázatok száma. A 2018-ban benyújtott pályázatok tartalmi értékelésének eredményeképp, a rendelkezésre álló – az előző évhez képest hozzávetőleg 38%-kal megnövekedett – keretből (263.170 euró) **249.865 euró lekötésével 15 intézmény került támogatásra**, ami **133 mobilitás** megvalósítását tette lehetővé. Mivel a soron következő támogatható minőségű pályázat támogatási igénye meghaladta a rendelkezésre álló keretet, 13.305 euró maradvány keletkezett. Ezt a Tempus Közalapítvány más oktatási szektorban jó minőségű, ám forráshiány miatt tartaléklistára került pályázatok finanszírozására fordította. A 2018-as évre kitűzött mobilitási indikátort így is sikerült teljesíteni, sőt meg is haladni, mivel a célkitűzés 90 fő volt.

A támogatott pályázatok közel kétharmadát (60%) valósítja meg nem fővárosi székhelyű szervezet. A közép-magyarországi régióból (kivéve Budapest) 3, a dél-alföldiből 4, míg az észak-alföldiből 2 pályázat került a támogatottak közé. A támogatott szervezetek többsége egyesület és alapítvány, de továbbra is szép számmal képviseltetik magukat vállalkozások, illetve egyéb, felnőttkori tanulással is foglalkozó szervezetek.

2018-ban a legnépszerűbb célországok között szerepel az Egyesült Királyság, Románia, valamint Lengyelország. Az előző évek tendenciája tovább folytatódott 2018-ban is, azaz a korábbi években sikertelen pályázók közül többen a szakértők javaslatai alapján javították projektervüket és ennek köszönhetően a 2018-as évben a támogatott pályázók közé kerültek, valamint korábbi támogatott pályázók a megvalósított projekteket továbbgondolva, fejlesztve újabb tapasztalatokat gyűjtenek külföldön, mely által elősegítik a hazai felnőttkori tanulás fejlesztését.

II.3.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- Erasmus+ Stratégiai partnerségek

A felnőtt tanulási Erasmus+ stratégia partnerségi pályázat kétféle tevékenységre irányulhat: a jó gyakorlatok cseréjét támogató partnerségek, amely során az egymástól való tanulást, a tapasztalatcserét helyezik a projekt fókuszába; valamint az innovációt tartalmazó partnerségek, amely során innovatív tartalommal bíró szellemi terméket fejlesztenek vagy adaptálnak hazai környezetbe a projekt megvalósítói.

2018-ban a kétféle pályázattípus között 65% (szellemi terméket fejlesztő) – 35% (tapasztalatcserére irányuló) költségvetési megosztást alkalmaztunk. A benyújtási határidőre összesen 23 pályázat érkezett a nemzeti irodához. A beérkezett pályázatok közül 1 formai hibás volt, a további 22 tartalmi értékelésre bocsátott pályázatból 17 innovációt támogató, 5 bevált gyakorlatok cseréjét támogató projekt volt. Ebben az évben összességében jobb minőségű pályázatok születtek, 10 projekt kapott támogatást, 1 tartaléklistás projekt lett, 2 projektet forráshiány miatt kellett visszautasítani és 9 kapott elutasítást tartalmi indoklás miatt. A támogatott projektek koordinátorai közül 4 szervezet még nem részesült Erasmus+ támogatásban.

A 2018-as pályázati fordulóra tovább növekedett a felnőtt tanulás célcsoportját célzó támogatási keret, ezért a Tempus Közalapítvány további erőfeszítéseket tett a lehetséges célcsoport elérésére, a program jobb megértése és értelmezése érdekében, és a pályázatok számának növelésére.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a célcsoport meghatározására, amely keveredik a hazai szakképzési és felnőttképzési célcsoporttal. Ennek érdekében tájékoztató, magyarázó infógrafikák készültek, pl. a lehetséges felnőtt tanulási tevékenységekről, valamint készült egy leporelló is, amely mindkét felnőtt tanulási pályázattípust bemutatja. Ősszel rendeztünk egy felnőtt tanulási orientációs napot, amely csak arról szólt, hogy megmutassuk az érdeklődőknek, jövőendő pályázóknak a szektorban rejlő lehetőségeket, a szektorok közötti esetleges átjárhatóságot.

2018-ban is szorosan együttműködtünk az ifjúsági szektorral, valamint az Európa a polgárokért pályázattípust kezelő kollégákkal, hiszen tapasztalataink szerint mindkét esetben több hasonlóság

van a célcsoportok között. A szinergiában rejlő lehetőséget kihasználva több rendezvényen részt vettünk, ahol bemutattuk a felnőtt tanulási szektort.

A pályázattípus relevanciájában továbbra is kiemelkedő szerepet kapnak az EU-s oktatáspolitikai prioritások. Ennek két szintje van, az ún. horizontális, általános oktatási prioritások valamint a felnőtt tanulás saját prioritásai is. A szektor specifikus prioritásokban egyfajta állandóság figyelhető meg így erősítve a felmerülő igényekre adandó lehetséges válaszok, megoldások fejlesztését. 2018-ban a következők voltak a felnőtt tanuláshoz köthető prioritások: az alacsony képzettségű felnőttek igényeire szabott kiváló tanulási lehetőségek fejlesztése és bővítése; a kompetenciafejlesztési pályákhoz való hozzáférés elősegítése; a felnőttoktatás iránti igény és a felnőttoktatásban való részvétel növelése; a felnőttekkel foglalkozó pedagógusok kompetenciáinak kiterjesztése és fejlesztése, különösen az írástudásnak, a számolni tudásnak és a digitális készségeknek az alacsony képzettségű felnőttek körében történő hatékony tanítása terén, többek között az IKT hatékony használatának segítségével; a felnőttképzési politikák hatékonyságának, illetve a felnőttoktatásban tanulók előrehaladásának nyomon követésére szolgáló mechanizmusok kidolgozása.

Ebben az évben is volt lehetőség nemzeti prioritások meghatározására, amely ugyan nem jelent többletpontot az értékelés során, viszont azonos pontszám esetén a nemzeti prioritást alkalmazó pályázat a támogatási listán előrébb kerül.

Nemzeti szinten kiemelten kezelt prioritások:

- a felnőttoktatás iránti igény és a felnőttoktatásban való részvétel növelése olyan hatékony tájékoztatási, iránymutatási és motivációs stratégiák által, amelyek arra ösztönzik az alacsony képzettségű felnőtteket, hogy fejlesszék írástudásukat, számolni tudásukat, valamint digitális kompetenciáikat és készségeiket, és/vagy nagyobb előrelépést érjenek el a magasabb fokú képesítések megszerzését illetően;
- a felnőttekkel foglalkozó oktatók kompetenciáinak bővítése és fejlesztése, különösen az alapkészségek (írástudás, számolás) és a digitális készségek hatékony tanítása az alacsony képzettségű felnőttek körében, a tanulási élmény fokozása érdekében akár IKT eszközök használatával valamint a felnőttek motiválása a non formális tanulásban való részvételre;

A támogatott pályázatok legtöbb esetben az oktatói kompetenciák fejlesztésére irányuló prioritást választották, valamint az alacsony képzettségű felnőttek igényeire szabott kiváló tanulási lehetőségek biztosítását.

2018-ban is folytattuk a már korábbi években bevált projektmegvalósítást támogató tevékenységeinket: az induló projektek részére minden évben új projektmenedzsment kézikönyvet készítünk és projektindító rendezvényt tartunk, valamint a beszámolást segítő információs napot tartunk a futó projektek koordinátorainak. A támogatott projektek esetében a szerződéskötés szakaszában ún. preventív monitoring értékelést küldünk a projektek megvalósítóinak annak érdekében, hogy sikeres, jó színvonalú pályázatot valósítsanak meg.

II.3.3 Díjazott projektek

A legjobb projektek elismerésére irányuló nívódíj háttere megegyezik a már fentebb leírtakkal.

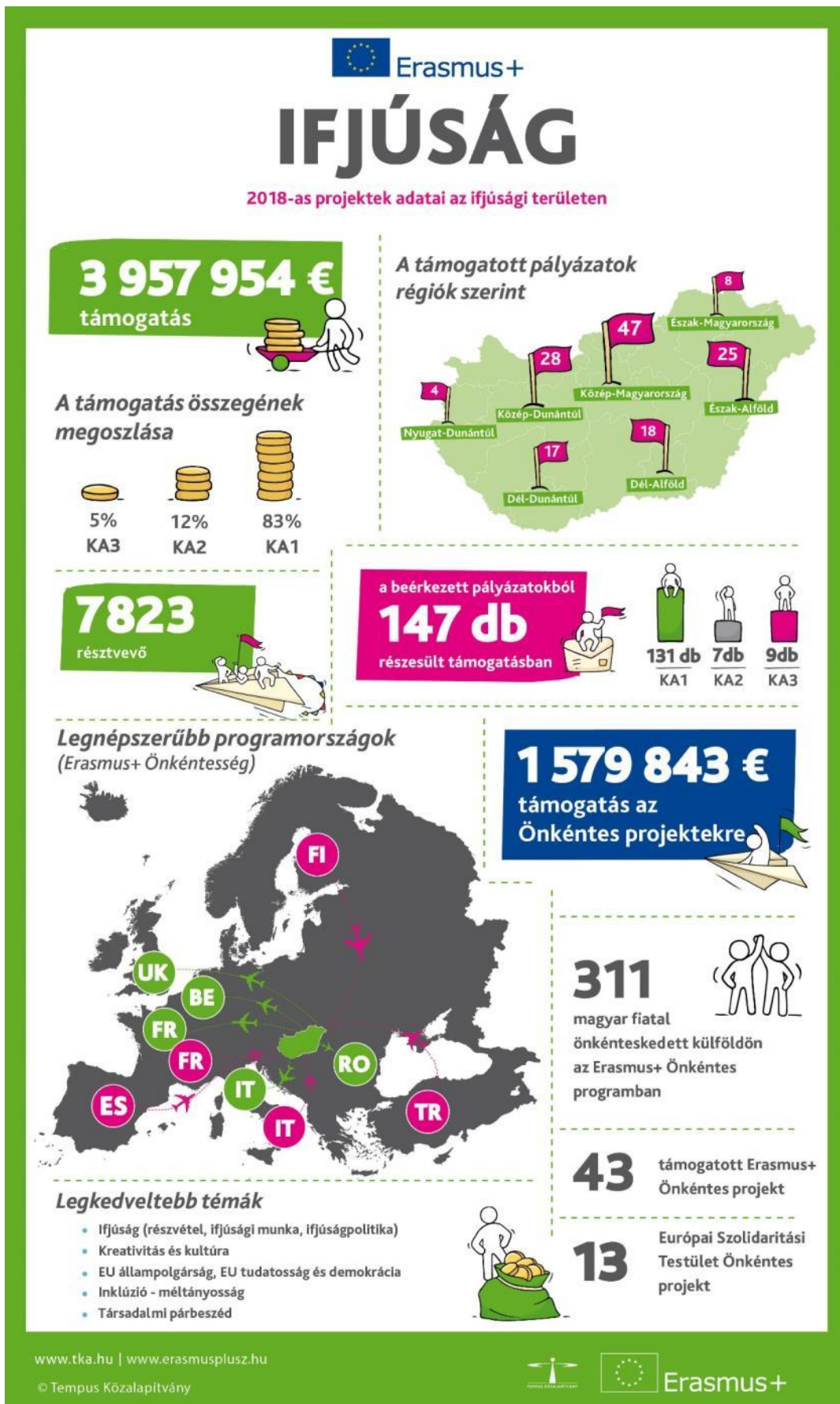
Erasmus+ Nívódíj

Pályázattípus: Felnőttoktatási munkatársak mobilitása

A fent megjelölt kritériumoknak sajnálatos módon egy projekt sem tett eleget, így nem született nívódíjra javasolt jelölt és nem részesült intézmény elismerésben.

Pályázattípus: Felnőtt tanulási stratégiai partnerségek

Nívódíj elismerésben részesült:	Tudatos Vásárlók Közhasznú Egyesülete
A projekt címe:	<i>„Be part of CSA! - European Participatory Training Programme for Community Supported Agriculture”</i>
A projekt honlapja:	http://tudatosvasarlo.hu/kepzesorozat
Projekt bemutatása:	<p>Az európai szinten is egyre népszerűbbé váló, azonban ma még kevésbé elterjedt közösségi önellátó mezőgazdálkodás gyakorlatának körbejárása által, olyan innovatív felnőtt tanulási program kifejlesztésére került sor, amely jelentősen hozzájárulhat a mezőgazdálkodók és a települések lakossága közötti új típusú partnerségek kialakításához: a gazdálkodóknak biztos megélhetést, a lakosságnak pedig elérhető áron és közelségben egészséges, friss termékekhez való hozzájutást kínálva. A közösségi mezőgazdálkodás elterjesztését célzó moduláris felépítésű felnőtt tanulási program mind tartalmában, mind módszertanában innovatív elemeket tartalmaz, terjesztésre kiválóan alkalmas. A négy modulból álló, öt nyelven (angol, cseh, francia, magyar, román) elkészült komplex programot alkotó szellemi termékek (résztevői és tréneri kézikönyv, rövidfilm, prezentációk, tréning terv, a termelés tervezését segítő eszköz) jól illeszkednek a célcsoport igényeihez, képzettségi szintjéhez, a korszerű, andragógiai elvekhez és az interaktív részvételre épülő módszertani gyakorlathoz. A tréneri segédanyagok jelentősen elősegítik az egységes értelmezést és gyakorlatot, így a minőségi megvalósítást, hazai példák mellett adaptálható nemzetközi jó gyakorlatokat is tartalmaznak. Külön kiemelendő az animációs kisfilm, amely kiválóan bevezeti az érdeklődőt a témába, és ráirányítja a figyelmet a kérdéskör legfontosabb dimenzióira.</p>

Az ifjúsági szektor számára a TKA által kezelt programok közül az Erasmus+ és a 2018 végén indult Európai Szolidaritási Testület program kínál pályázati lehetőségeket szervezetek és szakemberek számára.

Fontos kiemelni, hogy a programban az ifjúsági terület kizárólag a nemformális és informális tanulási lehetőségeket foglalja magába, az oktatási szektorok szereplői kizárólag a formális oktatáson kívül eső programokkal pályázhatnak.

Az Erasmus+ program keretén belül három pályázattípusban nyílik lehetőség támogatást igényelni:

- a **mobilitási projektek** az egyéni kompetenciák fejlesztésére helyezik a hangsúlyt
- a **stratégiai partnerségek** célja a szektor fejlesztése nemzetközi együttműködések keretében megvalósuló innováció fejlesztésén vagy jó gyakorlatok / módszertan cseréjén keresztül
- a **strukturált párbeszéd** projektek célja a fiatalok aktív társadalmi részvételének előmozdítása és a véleményük becsatornázása a helyi / regionális / országos döntéshozatalba

Az Európai Szolidaritási Testület programban szintén az egyéni kompetenciafejlesztés kerül előtérbe, ami a helyi közösségek számára hasznos tevékenységek keretében valósul meg. A program az alábbi pályázattípusokban nyújt lehetőséget támogatás igénylésére:

- **önkéntes projektek**, amelyek lehetnek hosszú, illetve rövid távúak, valamint egyéni és csoportos mobilitás keretében megvalósulók
- **munkavállalás és gyakornoki tevékenységek**, amelyek az átlépést segítik a munkaerőpiacra
- **szolidaritási projektek**, amelyek alulról jövő, a fiatalok igényein alapuló helyi kezdeményezések

A fenti pályázattípusokon kívül az ifjúsági területen számos olyan **nemzetközi együttműködés** valósul meg a nemzeti irodák hálózatának szervezésében, ami lehetőséget teremt a szektor szakembereinek arra, hogy nemzetközi képzéseken, találkozókra vegyenek részt. A nemzetközi együttműködések célja a benyújtott projektek minőségének javítása, a részt vevő szakemberek kompetenciáinak, valamint az őket delegáló szervezetek kapacitásainak fejlesztése, továbbá az Erasmus+ program ifjúsági területre gyakorolt hatásainak kutatása – elemzése.

II.4.1 Mobilitás

- Erasmus+

Az Erasmus+ program ifjúsági területén a KA1 pályázati kategória keretében nyílik mód a fiatalok és ifjúságsegítők mobilitási projektjeinek támogatására. Ezen mobilitási projektek keretében a következő tevékenységek támogatására van lehetőség:

- Ifjúsági csereprogramok:

Az ifjúsági cserek lehetővé teszik, hogy legalább két különböző országból származó fiatal találkozzanak, és legfeljebb 21 napot együtt töltve végrehajtsanak egy olyan munkaprogramot, amelyet közösen terveztek meg és készítettek elő. A programnak köszönhetően a fiataloknak lehetőségük van kompetenciáik fejlesztésére; a társadalmi szempontból fontos témák/témakörök tudatosítására; új kultúrák, szokások és életstílusok felfedezésére, főleg a társaiktól való tanulás révén; valamint olyan értékek megerősítésére, mint a szolidaritás, a demokrácia, a barátság. A program során a tanulási folyamat nemformális oktatási módszerekre épül, a rövid távú tevékenység megfelelő lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű fiatalok részvételére, valamint megfelelő teret ad a társadalmi bevonásról és sokszínűségről való gondolkodásra.

- Erasmus+ önkéntesség:

A tevékenység lehetővé teszi, hogy a 17–30 éves fiatalok egy másik uniós vagy unión kívüli országban fizetetlen és teljes munkaidős, legfeljebb 12 hónapos önkéntes szolgálat keretében tanúságot tehessenek személyes elkötelezettségükről. Az önkéntes fiatalok lehetőséget kapnak arra, hogy társadalmilag hasznos tevékenységet végző szervezetek napi munkájában vegyenek részt. A hátrányos helyzetű fiatalok megerősített támogatást kaphatnak, hogy részt tudjanak venni a programban illetve lehetőségük van rövidebb időtartamú tevékenységben is részt venni. Ez a pályázattípus 2018-ban az első két pályázati fordulóban lett megnyitva, a harmadik pályázati fordulóban az önkéntes tevékenységekre az Európai Szolidaritási Testület keretében lehetett pályázatokat benyújtani.

- Képzés és hálózatépítés ifjúságsegítőknél:

A tevékenység nemzetközi szemináriumok, képzések, kapcsolatépítési események, tanulmányi látogatások, valamint külföldi szakmai látogatások révén járul hozzá az ifjúságsegítő szakmai fejlődéséhez. Ezeket a tevékenységeket a projektben részt vevő szervezetek tervezik meg és bonyolítják le. Az ifjúságsegítő és szakemberek részvétele ilyen tevékenységben a képviselt szervezet kapacitásfejlesztéséhez járul hozzá. A tevékenységek tanulási eredményeinek terjesztése kiemelt szerepet kap.

2018-ban összesen **388 Erasmus+ mobilitási pályázat érkezett** be a Tempus Közalapítványhoz, ami közel 20%-os csökkenés az előző évi 473 pályázathoz képest és csak részben magyarázható az Európai Szolidaritási Testület indulásával. A benyújtott pályázatokról 221 tartalmazott ifjúsági csereprogramot, ami ezzel a leggyakrabban választott tevékenységtípus maradt 2018-ban is az ifjúsági mobilitások között annak ellenére, hogy a pályázatok száma ebben a tevékenységtípusban is csökkent. Az új nevet kapott önkéntes tevékenységtípusra az első két fordulóban benyújtott pályázatok száma 2017-hez képest szintén csökkent (2017: 61, 2018: 51), ahogy az ifjúságsegítő mobilitása tevékenységtípusra beadott pályázatok száma is (2017: 136, 2018: 118). A benyújtott pályázatok közül csak 2 tartalmazott többféle (ifjúsági csere, szakemberek mobilitása) tevékenységet vegyesen.

A támogatási arány ifjúsági csereprogramok tevékenységtípusban 30%, az Erasmus+ önkéntességben 84%, szakemberek mobilitása kategóriában pedig 19% körül alakult, ami összesen **131 projekt támogatásán keresztül 4044 egyéni mobilitás megvalósítását tette lehetővé**. A teljes keret felhasználásával ez **közel 3,3 millió euró összegű támogatást** jelent a magyar pályázóknak. A tervezett **részvevők 35,5%-a** valamilyen szempontból **hátrányos helyzetű és 0,6%-uk pedig speciális igényű** fiatal vagy szakember.

A magas támogatási arány az önkéntes projektek esetében a pályázatok és az akkreditált szervezetek relatíve kis számából és a támogatási keret jelentős növekedéséből adódik, ami az Európai Szolidaritási Testület indításának köszönhető. Az új program népszerűsítése és minél több új szervezet bevonása a TKA egyik kiemelt jövőbeli feladata az ifjúsági területen.

A szakemberek mobilitása tevékenységtípusban a kiemelkedően alacsony támogatási arány a szektor jelentős igénye és az alacsony támogatási keret okozza, bár ez utóbbi kategóriában jellemzően igen magas minőségű projekttervek születnek. A pályázatok számának csökkenése is valószínűsíthetően az alacsony támogatási aránynak tudható be.

A pályázatok minősége általánosságban igen jónak mondható, az adható 100 pontból 75 pont alatti értéket elérő pályázat szinte csak az önkéntes tevékenységtípusban kapott támogatást. A másik két tevékenységtípus esetében jellemzően 80% feletti értékelést kapott pályázatok részesülhettek támogatásban.

Az EU-val szomszédos partnerországok bevonásával kapcsolatos tendencia folytatódni látszik a mobilitási projektekben – a rendelkezésre álló keretet a pályázók közel maximálisan kihasználják. A

partnerországokkal megvalósuló projektek a legnagyobb arányban az ifjúsági csereprogramok tevékenységtípusban vannak jelen, ami vélhetően Ukrajna és Szerbia közelségével magyarázható.

A pályázók többsége továbbra is civil / non-profit szervezet, akik közül sokan az elődprogramban is rendszeres pályázók voltak. Az új pályázók elsősorban ifjúsági csereprogramokra pályáztak. A 2018-as év pályázati köreiből több szervezet próbálta ki magát olyan pályázati kategóriában is, amelyben korábban jellemzően nem tevékenykedett, ami a pályázók fokozatos szervezeti és szakmai fejlődését is mutatja.

- Európai Szolidaritási Testület

Pályázatok

A 2018 végén indult Európai Szolidaritási Testület programban összesen **20 pályázat érkezett** be. A benyújtott pályázatokból 16 önkéntes projekt, ami az Erasmus+ önkéntesség folytatásának tekinthető. Az önkéntes tevékenységek céljaihoz illeszkedő foglalkoztatási projektekből összesen egy, míg a helyi kezdeményezéseken alapuló szolidaritási projektekből 3 pályázat érkezett be.

A beérkezett pályázatok közül a támogatási határt átlépő pályázatok minden esetben támogatást kaptak, ami így összesen **16 projekt támogatásán keresztül 47 fiatalnak nyújt lehetőséget** tapasztalatot szerezni vagy helyi projektet megvalósítani. A teljes keret felhasználásával ez **több, mint 300 ezer euró összegű támogatást** jelent a magyar pályázóknak. A tervezett **résztevők két harmada** valamilyen szempontból **hátrányos helyzetű**.

Akkreditáció / minőségi tanúsítvány

Azon szervezeteknek, amelyek pályázatot szeretnének benyújtani önkéntes vagy foglalkoztatási tevékenységek megvalósítására, megfelelő tanúsítvánnyal kell rendelkezniük. A tanúsítvány nem jár konkrét anyagi támogatással, csupán lehetővé teszi, hogy a szervezet résztvevőket küldjön, fogadjon, vagy projekteket koordináljon az Európai Szolidaritási Testületben. A tanúsítvány mutatja azt, hogy a szervezet megfelelően ismeri a program céljait, a szervezet projektben betöltendő szerepét, a résztvevők számára képes megfelelő körülményeket biztosítani, valamint megfelelő kapacitással rendelkezik a feladat ellátására. A korábbi EVS / Erasmus+ önkéntesség akkreditációk az új programban az önkéntes láb minőségi tanúsítványaival egyenértékűek.

Tanúsítványra olyan szervezetek / intézmények pályázhatnak, amelyek megfelelnek az pályázati útmutatóban rögzített formai és minőségi követelményeknek². A pályázatok folyamatosan benyújthatók, vagyis a pályázás nem határidőhöz kötött.

2018-ban az Erasmus+ ifjúsági területen, illetve az Európai Szolidaritási testületben összesen **69 akkreditációs/minőségi tanúsítvány kérelem érkezett**, amit **52 különböző szervezet** nyújtott be. Ezen szervezetek közül **37 kapott akkreditációt / tanúsítványt** az év során.

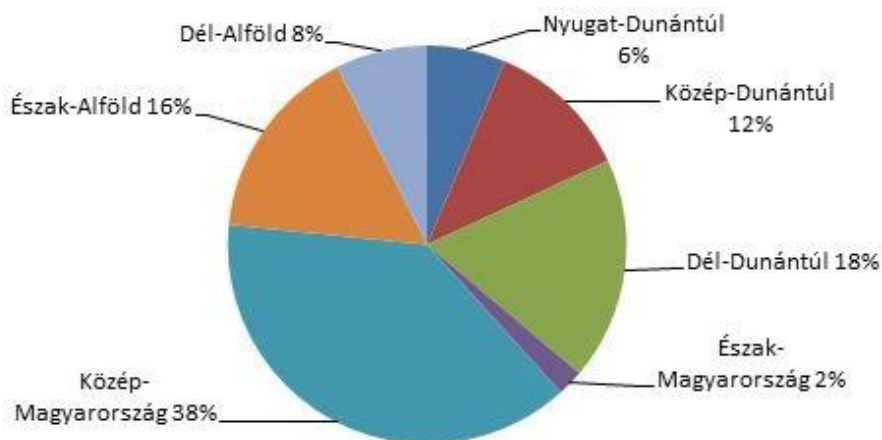
Ezzel jelenleg 94 akkreditált/tanúsítvánnyal rendelkező szervezet vehet részt az Európai Szolidaritási Testület programban Magyarországon.

A 2018-ban akkreditációval/tanúsítvánnyal rendelkező szervezetek dominánsan a Közép-Magyarország, a Dél-Dunántúl és az Észak-Alföld régiókban működnek.

---

² <https://ec.europa.eu/youth/sites/youth/files/library/documents/2018-european-solidarity-corps-guide.pdf>

Akkreditált/tanúsítvánnyal rendelkező szervezetek régiós eloszlása

Az akkreditált / tanúsítvánnyal rendelkező szervezetek száma továbbra is alacsony a növekvő forrásokhoz viszonyítva.

II.4.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- **Erasmus+ Stratégiai partnerségek**

Az Erasmus+ programban a KA2 pályázati kategória keretében nyílik mód a stratégiai partnerségek támogatására. Ezen pályázattípus célja, hogy lehetőséget biztosítson innovatív gyakorlatok, módszerek kidolgozásával, bevonásával, terjesztésével és alkalmazásával az ifjúsági munka (iskolán kívüli strukturált ifjúsági, nemformális tanulást célzó tevékenységek) minőségének fejlesztésére, akár oktatási szektorok (közoktatás, a szakképzés, a felsőoktatás, a felnőtt tanulás és az ifjúsági szektor) együttműködésével. Az Erasmus+ program támogatást biztosít ahhoz, hogy ifjúsági területen, vagy oktatási, képzési és ifjúsági intézmények / szervezetek között nemzetközi stratégiai partnerségek jöjjenek létre.

Pályázat benyújtására bármely, a munkaerőpiacon vagy az oktatás, képzés és ifjúság területén aktív köz- vagy magánintézmény, illetve vállalkozás jogosult.

A stratégiai partnerségek kategóriában 2018-ban összesen **36 pályázat érkezett**, amelyeknek egy része alulról jövő ifjúsági kezdeményezésnek tekinthető. **Támogatást összesen 7 pályázat kapott 463.657 euró lekötésével.**

Általános tapasztalat, hogy ez a pályázati kategória igen magas minőségi követelményeket állít a hagyományosan kisebb ifjúsági projektek megvalósításához szokott pályázók elé. 2018-ban a nemzeti iroda a projektek 19,5%-át tudta támogatni, de a támogatásként kiosztott összegek az igény mindössze 11%-ára voltak elegendők.

A tavalyi évhez hasonlóan megállapítható, hogy a benyújtott pályázatok nagy része alacsony minőségű: a 36 benyújtott pályázatból mindössze 8 lépte át a támogathatósági küszöböt. Ennek oka a fent említett kihívások mellett az is, hogy a pályázatok egy részét az ifjúsági területen nem jártas képzési-oktatási intézmények / szervezetek nyújtják be. Ez jól látszik abból is, hogy a nem támogatható pályázatok nagy része a relevancia pontszámában nem érte el a támogathatósági küszöböt, vagyis a pályázat vagy nem az ifjúsági szektor bevonásával valósul meg vagy az eredmények nem ott hasznosulnának.

A jobb minőségű pályázatok jellemzően nagyobb, tapasztaltabb ifjúsági vagy képzési-oktatási profilú szervezetektől érkeznek, amelyek kevés kapcsolódási ponttal rendelkeznek az üzleti vagy az állami szféra szereplőihöz, így a valós szektorköziség kevésbé tud érvényesülni a projektjeikben. Az oktatási szektorok közötti együttműködésre törekvés ezzel szemben egyre több projekttervben jelenik meg, ami mindenképp üdvözlendő tendencia.

A támogatások 2018-ban is főleg Budapesten és annak környékén működő szervezeteknél összpontosultak, a kiosztott támogatás közel 55%-a közép-magyarországi régióban működő szervezetek projektjeinek megvalósítását segíti.

II.4.3 Nemzetközi együttműködések az ifjúságügy területén

A nemzetközi együttműködési tevékenységek (TCA) az ifjúsági területen működő nemzeti irodák hálózatjának szervezésében valósulnak meg. Elsődleges céljuk az Erasmus+ ifjúsági céljainak és prioritásainak jobb megismertetésén keresztül a benyújtott projektek minőségének javítása, a résztvevő szakemberek kompetenciáinak, valamint az őket delegáló szervezetek kapacitásainak fejlesztése, továbbá az Erasmus+ programnak az ifjúsági területre és a résztvevőkre gyakorolt hatásainak kutatása – elemzése.

2018. január 1. és december 31. között ifjúsági területen összesen **86 nemzetközi együttműködési tevékenység** (TCA) valósult meg, melyek közül **6 Magyarországon**, az Erasmus+ ifjúsági csoport koordinációjában került megrendezésre. Egész évben több, mint **180 résztvevő szakember** nemzetközi tapasztalatszerzését és kompetenciafejlesztését támogattuk küldő TCA projekteken keresztül.

Küldő TCA projektek

A küldő projektek esetében az Erasmus+ ifjúsági csoport társszervezőként a magyar résztvevők kiválasztását, valamint sok esetben a projekt szakmai tartalommal való megtöltését végezte.

A Magyarországon meghirdetett küldő projektekre 1095-en jelentkeztek, tevékenységenként jellemzően 2-4 magyar szakember kaphatott támogatást. A projektek közül - hasonlóan a tavalyi évhez - az alábbi 3 témakörre fókuszáló tevékenységekre jelentkeztek a legtöbben:

- nemformális tanulás megismerése és elismertetése,
- idegen nyelvi támogatás
- bevezetés az Erasmus+ program ifjúsági részébe.

Fogadó TCA projektek

A hazai rendezésű projektek jellemzően a Budapesti Európai Ifjúsági Központ (BEIK) közreműködésével valósultak meg. A **magyar koordinációjú TCA eseményekre** 2018-ban több, mint **1085 fő jelentkezett**, melyek közül **218 részvétele kaphatott támogatást**. A fogadó tevékenységek témái jellemzően továbbra is az inkluzív ifjúsági munka és a program fejlesztéséhez, új szervezetek / szereplők bevonásához, valamint a szervezetek kapacitásainak fejlesztéséhez kapcsolódtak.

A 2018-ban megvalósult jelentősebb képzések / találkozók az alábbiak voltak:

- *Seminar on Non-Formal Learning in Higher Education Developing Intercultural Competence (rövid címe: Among Others)*

Az "Among others" projekt már ötödik éve futó hosszú távú projekt, amiben a lengyel, ír, török, cseh, lett és magyar nemzeti irodák dolgoznak együtt azon, hogy az interkulturális kompetenciák oktatását nemformális módszereket használva ismertessék meg a felsőoktatásban dolgozó/tanuló ifjúsági szakemberekkel, illetve majdani szakemberekkel. Hazánkban ez a tudásátadás egyetemi kurzus formájában valósul meg, amiért a hallgatók kreditet és Youthpass tanúsítványt is kapnak. A

2018/2019-es tanév első félévében a Debreceni Egyetemen, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen és a Szegedi Tudományegyetemen is megvalósult a kurzus, így a három intézményben összesen 43 hallgató vette fel a kurzust, és ismerkedett meg a nemformális tanulási módszerekkel, illetve az Erasmus+ programmal és annak lehetőségeivel.

Áprilisban azon munkatársak és szakemberek találkoztak egy nemzetközi szeminárium keretein belül, akik vagy az egyetemek részéről, vagy az ifjúsági szektorból érkeztek, és valamilyen formában dolgoznak ebben a nemzetközi projektben. Lehetőség volt az eddigi tapasztalatok megosztására, ill. a következő lépések megtervezésére is hazai és nemzetközi szinten is. A magyar nemzeti iroda 5 fő részvételét támogatta a projektben, így egyetemi kutató, egyetemi oktató és ifjúsági szakember is részt vett Magyarországról.

- *Towards Collaborative Practice 2018, Hungary - Forum on the environmental dimension of social entrepreneurship*

A projekt az Erasmus+ programirodák között fennálló „Youth@Work - Strategic Partnership on Youth employability and EntreComp” keretein belül valósult meg több ország szoros együttműködésében 2018. novemberében. A rendezvény célja az volt, hogy a különböző szektorok képviselői tapasztalatot cserélhessenek a társadalmi vállalkozások témájában, ill. lehetőségük legyen új ismereteket és módszereket elsajátítani. A konferencia hangsúlya a környezetvédelmi megközelítésen volt, a résztvevők jó példákat osztottak meg többek között arról, hogy projektek és társadalmi vállalkozások hogyan tehetőek zöldebbé. A programon 30 ország képviseltette magát közel 100 résztvevővel az EU országaiból és azonkívül, sőt a tengerentúlról is. Az alkalmazott módszerek inspiráló előadások, műhelymunkák, csoportos coaching, valamint open agenda voltak, ami szervezetlátogatásokkal és jó gyakorlatok cseréjével egészült ki. A találkozót minden évben más ország rendezi meg, az előző Nagy-Britanniában volt, a következő Spanyolországban kerül megrendezésre.

- *Mobility Taster TC*

A képzés a SALTO-Inclusion and Diversity forrásközpont koordinálásában, a magyar nemzeti iroda szervezésében valósult meg 3 képző közreműködésével, 28 fő részvételével Budapesten. A projekt fő célja, hogy a hátrányos helyzetű fiatalokkal foglalkozó szervezetek képviselői megismerhessék az Erasmus+ ifjúsági területén elérhető nemzetközi mobilitási lehetőségeket.

A képzés során a résztvevők egy szimulációs gyakorlaton keresztül ismerkedtek meg a nemzetközi együttműködések kialakításával, a partnerkereséstől kezdve, a projekttervezésen át, egészen a hátrányos helyzetű fiatalokkal való munkában hasznosítható gyakorlati módszerekig. A program során nagy hangsúlyt fektettünk olyan szervezetek bemutatására is, akik már sikeresen vesznek részt az Erasmus+ Programban projektmegvalósítóként.

- **Nemzetközi kutatások az ifjúsági területen**

A TCA keretein belül az Erasmus+ ifjúsági csoport aktív részt vállal a nemzetközi RAY (Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action) kutatásban is, melynek célja az Erasmus+ ifjúsági programjaiban részt vevő fiatalok kompetencia fejlődésének mérése. Ehhez kapcsolódóan a 2015-ös évben 3 különböző hosszú távú kutatási projekt indult, melyek a nemzeti lekérdezések eredményeit nemzetközi szinten összegzik:

1. Általános kérdőív: a résztvevők profilját, motivációját és kompetenciáinak fejlődését méri, összesen 32 nemzeti iroda részvételével (RAY MON)
2. Az Erasmus+ program ifjúsági területén belül megvalósult projektek hosszú távú hatásai az aktív társadalmi részvételre és állampolgárságra, 13 nemzeti iroda részvételével (RAY LTE)

3. Kutatási projekt a kompetencia- és kapacitásfejlesztésről az Erasmus+ ifjúsági fejezetéhez kapcsolódóan, 18 nemzeti iroda részvételével (RAY CAP)

Ezek a kutatások 2018-ban is folytatódtak, a két lezáruló 'special survey' (2-3. kérdőív) esetében pedig már az első eredmények rendelkezésre is állnak: <https://www.researchyouth.eu/results-erasmus-youth-in-action>

2019-ben a két lezárult 'special survey' helyén további két új kutatási projekt indult, amelyekben a Tempus Közalapítvány Erasmus+ ifjúsági csoportja is részt vesz:

1. *RAY LEARN – Research project on organisational development and learning organisations in Erasmus+ Youth in Action*

A projekt az Erasmus+ programban résztvevő szervezetek tanulási folyamatait szeretné felmérni, arra kíváncsi, hogy a program hogyan segíti az egyes szervezetek munkáját hosszabb távon. A kutatás 2019-2023-ig tart majd.

2. *RAY INNO – Research project on the impact of Key Action 2: Cooperation for Innovation and the exchange of good practices*

A projekt a KA2-es projektek szerepét és hosszú távú hatását szeretné felmérni. A kutatás 2019-2021-ig tart majd.

II.4.4 Strukturált párbeszéd projektek

Az Erasmus+ programban a KA3 pályázati kategória keretében nyílik mód az olyan projektek támogatására, melyek célja a demokratikus közéletben való aktív részvételre ösztönözni a fiatalokat.

Strukturált párbeszédnek nevezzük a fiatalok és az ifjúsági szakpolitikai döntéshozók között folytatott egyeztetéseket, amelyek célja a politikai döntéshozatal szempontjából hasznos eredmények elérése. A párbeszéd részeként a fiatalok egymással, valamint a politikai döntéshozók, az ifjúsági szakértők és az ifjúságügyért felelős hatóságok képviselői körében előre megállapított témákat vitatnak meg.

A Szakpolitikai reformok – Fiatalok és döntéshozók találkozói kategóriában **2018-ban összesen 24 pályázat érkezett, támogatást 9 pályázat kapott** összesen **184.075 euró értékben**. Ez az előző évhez hasonló **37,5%-os támogatási arányt** jelent, ami biztosítja a megfelelő szelekciót. A támogatott pályázatok között egy nemzetközi projekt szerepel, a többi projekt hazai szinten valósul meg.

Örvendetes, hogy a tavalyi évhez képest idén a támogatások sokkal jobban eloszlanak a régiók között: az észak-alföldi régió kivételével minden régióból érkezett támogatott pályázat. A legsikeresebb régió a nyugat-dunántúli, ami érdekes módon a többi ifjúsági pályázati kategóriában a legkevésbé aktív. Ebből a régióból érkezett a pályázatok közel fele, és a támogatási összegek 38%-a a régióban működő szervezetek tevékenységeit támogatja.

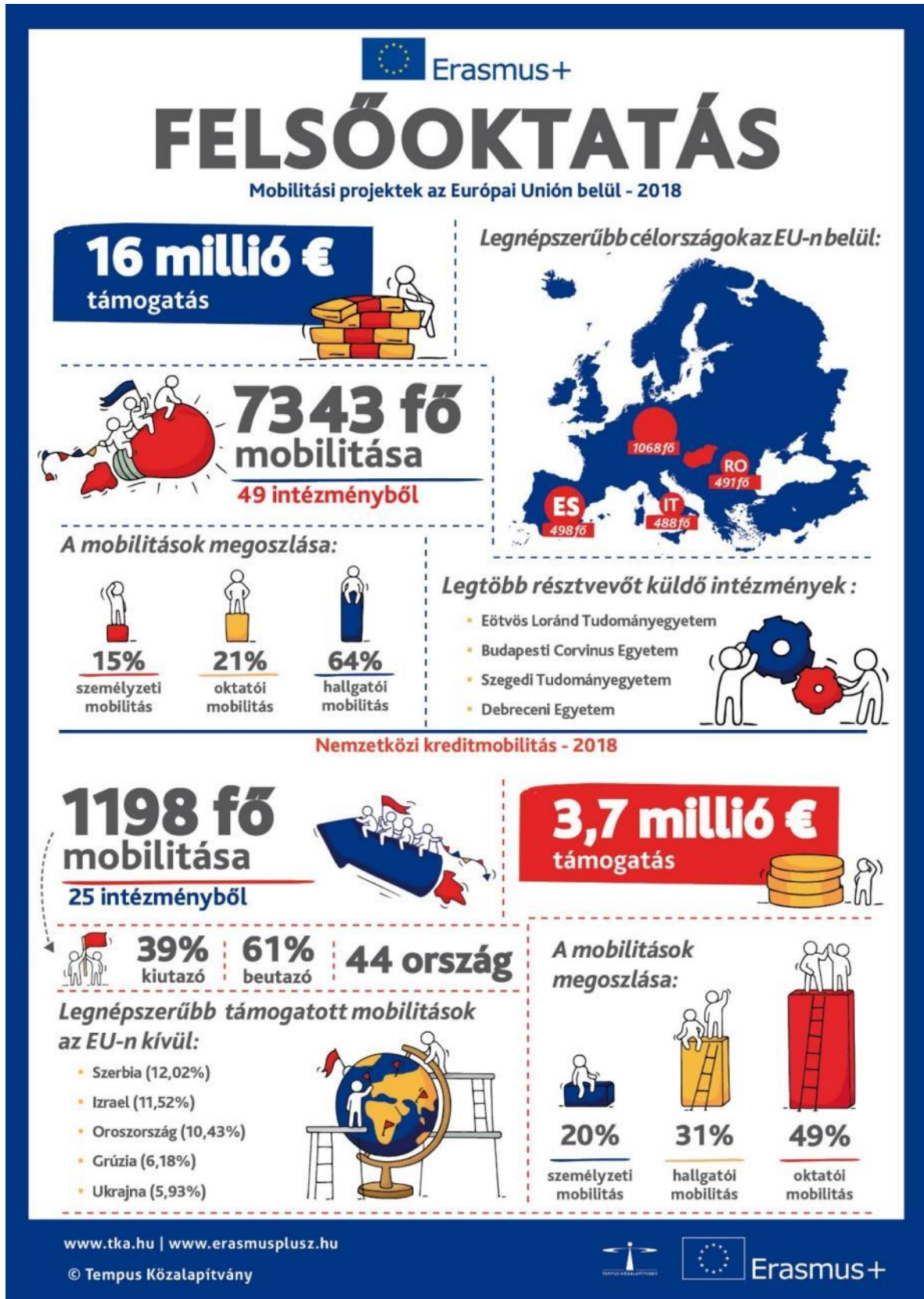
A 3. pályázati kategóriához kapcsolódóan a nemzeti iroda továbbra részt vesz a Strukturált Párbeszéd Nemzeti Munkacsoport munkájában, melynek feladata a magyar fiatalok és ifjúságszakmai szereplők részvételének segítése a strukturált párbeszéd hazai és európai szintű folyamatában.

II. 5 Felsőoktatás

II.5.1 Mobilitás

- Erasmus+ Programországok közötti mobilitás

Felsőoktatási intézmények esetében az Erasmus+ programban való részvétel alapfeltétele az, hogy az intézmény rendelkezzen Erasmus Felsőoktatási Chartával. **Magyarországon jelenleg 54 Erasmus Felsőoktatási Chartával rendelkező felsőoktatási intézmény van.**

Az Erasmus+ program **2018-as pályázati felhívása keretében is 49 intézmény** részesült támogatásban a klasszikus, 33 Erasmus+ programország (azaz az Európai Unió tagállamai, vagy Izland, Liechtenstein, Macedónia, Norvégia, Törökország) között működő mobilitási program keretében. A 2017-es pályázati felhívás keretében megvalósuló projektek egy része 16 hónapos futamidejű volt, azaz 2018. szeptember 30-án zárultak, azonban 25 intézmény meghosszabbította projektjét 24 hónaposra, így ezen projektek még folyamatban vannak, és 2019. május 30-án fejeződnek be.

Ha a megvalósult mobilitásokat vesszük figyelembe, a legfrissebb statisztikai adatok alapján a **2017-es intézményi projektek keretében 4309 hallgató vett részt Erasmus+ mobilitásban**, melyből **2921 mobilitás tanulmányi célú** mobilitás, **1388 pedig szakmai gyakorlat** volt. Hallgatói mobilitások esetén a legnépszerűbb célországok Németország, Spanyolország és Olaszország voltak. A hallgatói mobilitásokon túl összesen **2326 felsőoktatási oktatási és képzési célú munkatársi mobilitás** valósult meg.

Az Erasmus+ programban 2014-től kezdve a program keretében a kiutazó hallgatók **szociális alapon kiegészítő támogatást** igényelhetnek. A kiegészítő támogatás célja egyenlőbb esélyt nyújtani a felsőoktatási mobilitás területén is a kiutazók számára az Erasmus+ programban. A 2017-es felhívástól kezdve mind a részképzésben részt vevő, mind a szakmai gyakorlatos hallgatók pályázhatnak erre a kiegészítő támogatási formára, melynek összege havi 200 euró résztanulmányok esetén és havi 100 euró szakmai gyakorlat esetén.

A **2017-es pályázati felhíváshoz kapcsolódóan** a Tempus Közalapítvány **836 hallgató** részére biztosított Erasmus+ szociális kiegészítő támogatást, ami a mobilitásban részt vevő hallgatóknak **közel 20%-át** jelenti.

A Tempus Közalapítvány az Erasmus+ programban kiemelt figyelmet fordít a **fogyatékkal élő vagy tartósan beteg hallgatók és személyzet kiegészítő anyagi támogatására**, ösztönözve így részvételüket a programban. A 2017-es pályázati felhíváshoz kapcsolódóan **51 fő** részére ítélte meg a Kuratórium a kiegészítő támogatást, összesen **21 945,31 euró** értékben.

A 2017-es projektek során a tanulmányi célú mobilitásra kiutazó hallgatók átlagosan 5 hónapot töltöttek a partnerintézményben, **havi átlagtámogatásuk 405 euró** volt. A szakmai gyakorlati mobilitások átlagosan 4 hónaposak voltak, **517 euró havi átlagtámogatással**. Az oktatók és felsőoktatási munkatársak oktatási és képzési célú mobilitásainak átlagos hossza 5,3 nap, az átlagos napi támogatásuk pedig 140,9 euró volt.

Hallgatói mobilitás esetén a megélhetési költségek alapján három kategóriára vannak osztva a programban részt vevő országok (alacsony, közepes és magas megélhetési költségű országok), ezen belül maximalizálva van a legdrágább országokban adható támogatás összege. A program szabályai és a Tempus Közalapítvány Kuratóriumának döntése alapján a **2018-as pályázati felhívástól kezdve emelkedett az ösztöndíjak mértéke**, így tanulmányi mobilitás esetén célországtól függően a korábbi 400/450/500 euró helyett **420/470/520 euró** a havi ösztöndíj mértéke, szakmai gyakorlati mobilitás esetén pedig a korábbi 500/550/600 euró helyett **520/570/620 euró** a havi ösztöndíj.

A mobilitásban résztvevők a kiutazást követően egyéni beszámoló keretében online kérdőívet töltenek ki. A 2017-es pályázati felhívásra vonatkozóan **5892 kitöltött kérdőív alapján a résztvevők általános elégedettsége a megvalósult mobilitások kapcsán 95,9%. A 2018-as pályázati felhívásra vonatkozóan 1728 kitöltött kérdőív alapján 95,8% a válaszadók elégedettsége** (ezek nem végleges adatok).

Az Erasmus+ programban **jelentősen megnövekedett a beutazó hallgatók száma**. A 2018-as projektek során további növekedést tapasztaltunk, összesen **4675 hallgató** érkezett, közülük 4083 külföldi hallgató vett részt Magyarországon tanulmányi célú mobilitásban és további 592 fő szakmai gyakorlaton. Ezen felül összesen **877 beutazó oktatási és képzési célú személyzeti mobilitás** valósult meg ezidáig (a 2018-as projektek még nem zárultak le).

A 2018-as pályázati évre vonatkozóan a Tempus Közalapítvány Kuratóriuma a benyújtott pályázati igények alapján összesen **7343 kiutazó mobilitás** megvalósítását hagyta jóvá, melyből **4692 hallgatói** és **2651 munkatársi** mobilitás valósulhat meg. Erasmus+ szociális kiegészítő támogatást a 2018-as pályázati felhívás kapcsán 712 fő részére **568 700** euró értékben, illetve fogyatékkal élő vagy tartósan beteg hallgatók és személyzet kiegészítő támogatását 40 fő részére összesen **16 419,94** euró értékben ítélte meg a TKA Kuratóriuma.

- **Erasmus+ Nemzetközi kreditmobilitás**

Az Európán kívüli mobilitások megvalósítására 2015-től van lehetőség az Erasmus+ program nemzetközi kreditmobilitás pályázattípus keretén belül. Pályázható mobilitási tevékenységek: hallgatói tanulmányi mobilitás, hallgatói szakmai gyakorlat (2018-tól), oktatási és képzési célú személyzeti mobilitás. Mind a kimenő, mind a bejövő mobilitásokat az Erasmus+ programországbeli, Erasmus Felsőoktatási Chartával rendelkező felsőoktatási intézmény pályázhatja meg.

Magyarország számára a **2017. évben rendelkezésre álló éves Erasmus+ nemzetközi kreditmobilitási költségvetési keret 3 322 499 euró, míg a 2018. évben 3 737 833 euró** volt.

A **2017-es pályázati évben** összesen **22 intézmény** részesült támogatásban, melyek keretében összesen **1130 fő mobilitása** valósulhat meg, ezen belül az oktatói-személyzeti és hallgatói mobilitások aránya 52% - 12% - 35%. . A legtöbb mobilitás Szerbiával (172), Izraellel (146), Oroszországgal (104), és Ukrajnával (63) valósulhat meg. A támogatott mobilitások 60%-a befelé irányuló, 40%-a pedig kimenő mobilitás. A 2017-es pályázati felhívás keretében megvalósuló projektek nagy része 26 hónapos futamidejű, azaz a projektek még folyamatban vannak, 2019. július 31-én fejeződnek be.

A **2018-as pályázati évben 25 intézmény** részesült támogatásban, melyek keretében összesen **1198 fő mobilitása** valósulhat meg. A legtöbb mobilitás Szerbiával (144), Izraellel (138), Oroszországgal (125), és Grúziával (74) valósulhat meg. A támogatott mobilitások 61%-a befelé irányuló, 39%-a pedig kimenő mobilitás. Az oktatói mobilitás aránya 48,66% (583 fő), a személyzeti mobilitás aránya 19,95% (239 fő), a hallgatói tanulmányi célú mobilitás aránya 30,47% (365 fő) és a hallgatói szakmai gyakorlat aránya 0,92% (11 fő).

CEEPUS 25

EREDMÉNYEK, 2018

a hazai CEEPUS mobilitások száma (2018)

517
beutazó

254 hallgató
263 oktató

421
kiutazó

183 hallgató
238 oktató

2018-ban Magyarország szervezhette meg a
▶ **25. évfordulós CEEPUS találkozót**

a 79 CEEPUS hálózatból
▶ **62 magyar részvételű hálózat,**
ebből 5 magyar koordinálású

a magyar intézmények
▶ **3 nyári egyetemet és**
2 koordinációs találkozót
szerveztek

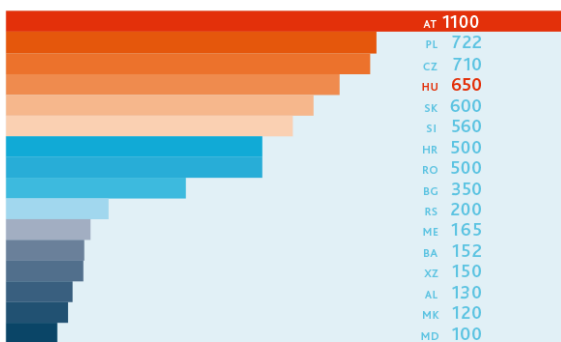
az 5 legjelentősebb küldő ország a beutazók körében

az 5 legjelentősebb fogadó ország a kiutazók körében

hónap felajánlások országonként

CEEPUS Miniszteri Díj

a 2018-ban nyertes hálózat romániai
koordinálású, magyar részről

a **Miskolci Egyetem** és
a **Nyíregyházi Egyetem**
vesz részt a partnerségben

A Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram (CEEPUS) célja, hogy támogassa hosszú távú szakmai együttműködések kialakulását a térségben, ezzel elősegítve a régió stratégiai szerepének erősödését. A program hiánypótló jellege miatt (regionális, szakmai hálózatok működése; határon túli együttműködések, Duna-régió, V4-es prioritások és nyugat-balkáni országokkal való együttműködés; könnyű és felhasználóbarát pályázati rendszer) évről évre növekszik a pályázói igény, a program egyre népszerűbb a térség felsőoktatási intézményei körében. Ezzel együtt egyre több hazai egyetemi és főiskolai kar, ill. tanszék kapcsolódik be a programba. A jelenlegi CEEPUS III programszakasz 2018-ig tartott, amelyet a CEEPUS Egyezmény értelmében további hét évre, 2025. április 30-ig automatikusan meghosszabbítottak.

CEEPUS támogatást jelenleg Albánia, Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Koszovó, Lengyelország, Észak-Macedónia, Magyarország, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia akkreditált felsőoktatási intézményeiben lehet felhasználni.

A 2017/2018-as tanévre összesen 95 pályázat érkezett a Központi CEEPUS Irodához, melyből 94 megfelelt a formai bírálaton. A bírálati folyamat során összesen **79 hálózatot** fogadtak el, Magyarország ezek közül **ötöt koordinált**, további **57-ben szerepelt partnerként**, összesen **118 alkalommal³ vett részt magyar intézmény** valamely szervezeti egysége partnerként magyar vagy külföldi koordinációjú hálózatban. A nyertes magyar pályázók 2862 ösztöndíjhónapot igényeltek a beérkező hallgatók és oktatók számára, míg Magyarország a 2017/2018-as tanévre 650 hónap (70.000.000 Ft) támogatást ajánlott fel. A tanév folyamán összesen **25 intézményi CEEPUS támogatási szerződést** kötöttünk meg.

A program keretében a 2017/2018-as tanévben **3 speciális kurzust** (nyári egyetemet) és **2 koordinációs találkozót** szerveztek az intézmények, amelyek iránt egyre nagyobb érdeklődés tapasztalható. Fontos még, hogy keretet biztosítunk a hálózaton kívüli, ún. freemover pályázatoknak is, ami jó lehetőség a program népszerűségének növelésére és további akadémiai kapcsolatok kiépítésére.

A programban részt vevő hazai felsőoktatási intézmények 2017/2018-ban 517 főt (254 fő hallgató + 263 fő oktató) fogadtak Magyarországon, míg 421 fő (183 fő hallgató + 238 fő oktató) magyarországi pályázónak nyílt lehetősége, hogy ösztöndíjas időszakot töltsön más CEEPUS országban.

A **2018. évi CEEPUS Miniszteri Díj** nyertese a romániai koordinálású „Design, implementation and use of joint programs regarding quality in manufacturing engineering” című hálózat lett, amely a díj tizenhét éves történetében másodszor nyerte el a jutalmat. Magyar részről a Miskolci Egyetem és a Nyíregyházi Egyetem vesz részt a partnerségben.

Az első CEEPUS szerződés aláírásának 25. évfordulója (Budapest, 1993. december 8.) kapcsán a program egyik alapítójaként **Magyarország szervezhette meg a CEEPUS irodák és a programért felelős vezető tisztviselők éves találkozóját** 2018. december 4-5-én a Budapesti Gazdasági Egyetemen. A rendezvényre 14 országból érkeztek résztvevők: a nemzeti irodák képviselői és a program finanszírozásáért felelős minisztériumok – köztük az EMMI – küldöttei.

---

³ Egy hálózatban több magyar felsőoktatási intézmény is szerepelhet partnerként.

ÁLLAMKÖZI ÖSZTÖNDÍJAK

EREDMÉNYEK, 2017-2018

ÁLLAMKÖZI ÖSZTÖNDÍJAK

Rész- vagy teljes képzés, nyári egyetem, kutatás hallgatók, oktatók, kutatók részére a világ közel 60 országába

2017-2018
293 pályázat
205 nyertes pályázó

MAGYAR ÁLLAMI EÖTVÖS ÖSZTÖNDÍJ

Tanulmányút kiemelkedő fiatal kutatók, művészek számára a Föld bármely országába

2017-2018
123 pályázat
32 nyertes pályázó

MAGYARORSZÁGI NYÁRI EGYETEMEK BEUTAZÓ HALLGATÓK SZÁMÁRA

2017 és 2018 nyara
5-5 intézmény
9-9 kurzus

471 pályázat
267 nyertes hallgató

HUBERT CURIEN-BALATON PROGRAM

Francia-magyar társadalomtudományi projekt-alapú, kétéves kutatócsere

2018: 2 pályázat
1 nyertes pályázat

COLLEGIUM HUNGARICUM

Osztrák-magyar kapcsolattörténeli kutatás Bécsben

2017-2018
34 pályázat
31 nyertes pályázó

DAAD PROJEKTEK

Német-magyar projektalapú kétéves kutatócsere program

1. ÉVI TÁMOGATÁS

2017
6 pályázat
3 nyertes pályázó

2. ÉVI TÁMOGATÁS

2017
5 pályázat
4 nyertes pályázó

2018
6 pályázat
2 nyertes pályázó

www.tka.hu » Pályázatok » Államközi ösztöndíjak

© Tempus Közalapítvány

A 2017-2018-as tanévre, az államközi és az egyéb magyar állami ösztöndíjakra vonatkozó forrás jelentős mértékben, bő 50%-kal csökkent (138 millió forint) az előző évhez képest, ez jelentős kihívást és az együttműködési lehetőségek csökkenését jelentette.

Az államközi ösztöndíjakhoz kapcsolódó ki- és beutazói rész- és teljes képzéses, tanulmányutas és nyári egyetemi felhívásokat 2016 októberétől 2017 márciusáig több lépcsőben pályáztatta a Közalapítvány.

A 2017-2018-as államközi ösztöndíjas hallgatói és oktatói felhívásokra összesen 262 db pályázat érkezett be, melyből 131 db kiutazói és 131 db beutazói pályázat volt. A Közalapítvány Kuratóriuma által támogatott kiutazói pályázat 90, beutazói pedig 84 lett, összesen 44 749 933 forint értékben.

Az EMMI októberben kiegészítő forrást biztosított, így 2017. november végén a Közalapítvány ismételten meghirdethette a 2017-2018-as tanévre vonatkozó, ki- és beutazó államközi tanulmányutas pályázati felhívását 2018. május 31-i felhasználási határidővel, valamint beemelhetette a korábban tartaléklistára helyezett Államközi Ösztöndíjas beutazó tanulmányutas, Magyar Állami Eötvös és Collegium Hungaricum pályázókat. A 2017-2018-as ismételt Államközi Ösztöndíjas ki- és beutazó tanulmányutas felhívásra összesen 31 db pályázat érkezett be (22 db kiutazó és 9 db beutazó), melyek mindegyike támogatást nyert, összesen 13 700 150 forint értékben. A pályázati határidő 2018. március 29. volt.

Az informatikai mellett a pályázati rendszer arculati-grafikai fejlesztésébe is belevágott a Közalapítvány, ennek hatására 2018. első harmadában a pályázati felület megújult, modernebb lett. 2018. novemberében azonban a pályázati rendszert üzemeltető külső cég szerverét hacker támadás érte, ami a rendszer összeomlásához vezetett. A Közalapítvány azonnal belekezdett a rendszer újjáépítésébe és teljesen biztonságossá tételébe - ami e jelentés írásakor is tart -, valamint átvette a külső cégtől az üzemeltetést. A Közalapítvány a pályázás folyamatossá tétele érdekében más típusú, átmeneti pályázási lehetőséget is kialakított, így a 2019-2020-as tanévre vonatkozó pályázatok benyújthatóak.

Nyári egyetemek beutazó hallgatók számára

A Debreceni Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Szegedi Tudományegyetem, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézete, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem nyerte el a szervezés jogát a 2017. évi nyári egyetemi kurzusok szervezésére magyar mint idegen nyelv, hungarológiai és tematikus (nem nyelvi) képzések témakörben, külföldi résztvevők számára. A nyári egyetemi tanfolyamok csaknem mindegyike magyar nyelvi kurzus, kivételt képez a Kodály Intézet zenei témájú képzése, a Debreceni Nyári Egyetem Modern Hungary kurzusa, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Magyar kultúra és hagyományok c. kurzusa. 2017 januárjában jelent meg a felhívás külföldi hallgatók számára, ami tartalmazta a választható nyári egyetemi kurzusok listáját. A pályázati határidő március 6. volt. A korábbi évhez hasonlóan a pályázatok benyújtása kizárólag az online pályázati rendszerben történt.

A 2017. évi nyári egyetemi kurzusok szervezésére az 5 intézmény összesen 9 kurzus indítására nyújtott be pályázatot. A Tempus Közalapítvány minden nyertes szervező intézménnyel támogatási szerződést kötött.

245 külföldi hallgató pályázott, a rendelkezésre álló 30 millió forintos költségvetésből 112 kaphatott támogatást.

A 2018-as nyári egyetemek szervezésére a Közalapítvány 2017. október végén tette közzé a pályázati felhívást a kurzusszervező intézmények számára, november 15-i határidővel. 5 intézmény összesen 9

kurzus indítására nyújtott be pályázatot. A kurzusokon részt vevő hallgatók számára a Közalapítvány 2017. november végén tett közzé pályázati felhívást, melynek határideje 2018. március 6. volt.

226 pályázatból 151 főt fogadott el a Kuratórium támogatásra összesen 40 013 400 Ft értékben.

Mind a 2017-es, mind a 2018-as nyári egyetemi kurzusoknál a Tempus Közalapítvány részére benyújtott szakmai és pénzügyi beszámoló alapján a kurzusok végét követően került sor.

- **DAAD Projektek**

A projekt alapú kutatócsere program elindításáról 1997-ben döntött a Balassi Intézet Magyar Ösztöndíj Bizottság (MÖB) és a Német Felsőoktatási Csereszolgálat (Deutscher Akademischer Austausch Dienst, DAAD). A program célja a tudományos együttműködés elősegítése magyar és német felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek kutatócsoportjai között, amelyek egy konkrét tudományos kutatási terven dolgoznak. A program a mobilitást támogatja.

A kutatócsoportokat magyar részről a TKA, német részről a DAAD támogatja legfeljebb 2 éven át. A 2017-es és a 2018-as évre szóló pályázati felhívást a Tempus Közalapítvány 2016. május 25-én tette közzé június 30-i határidővel. A felhívásra 6 db pályázat érkezett, amelyből mindegyik megfelelt a formai követelményeknek, ebből 3 db pályázat nyert támogatást a 2017-es évre 1 731 000 forint értékben. A 2016-2017-es időszakra pályázott 5 projektből 4 pályázat nyert a második, 2017-es évre és 2 894 000 forint értékben kapott támogatást. 2018-ban a 2017-2018-as támogatott 6 pályázat közül 2 projektet támogattunk 1 262 000 forint értékben. A 2018-2019-es 9 pályázat közül öt projektet támogattunk 3 340 000 Ft értékben.

A DAAD Projektek tekintetében naptári évre adjuk a támogatásokat, attól függően, hogy a pályázó 1 vagy 2 évre igényelte-e a támogatást. Az első év végén részbeszámolót kell benyújtania, és ha a szakértő elfogadja, akkor a második évre is kap támogatást.

- **Collegium Hungaricum**

A TKA által az osztrák-magyar kapcsolattörténet mesterfokú (vagy azzal egyenértékű) diplomával rendelkező kutatói részére, bécsi közgyűjteményekben, könyvtárakban, levéltárakban, múzeumokban, egyetemi vagy állami kutatóhelyeken történő kutatásra a 2017-2018-as tanévre meghirdetett pályázat eredményesnek bizonyult: 34 érvényes pályázat érkezett be, ebből 23 nyertes pályázó volt 5 850 000 Ft értékben. Tartaléklistára került 11 fő 3 150 000 Ft értékben.

Az 55182/2017/BILAT támogatási szerződés szerinti rendkívüli forrásból a 11 fő tartalékos státuszú pályázó közül 8 fő valósította meg ösztöndíjas útját.

- **Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj**

Az ösztöndíj felsőfokú diplomás fiatal, kiemelkedő tehetségek külföldi kutatómunkáját teszi lehetővé. Pályázni bármely tudományterületen és tudományágban lehet predoktori, illetve posztdoktori kategóriában. Az ösztöndíj teljes időtartama, amely 3-8 hónap lehet, kizárólag külföldi kutatóhelyeken, alkotóműhelyekben tölthető el.

A 2016. november 30-i határidejű, a 2017-2018-as tanévre szóló pályázati felhívásra beadott pályázatok közül 119 formailag megfelelőnek, 4 pályázat pedig formai hibásnak bizonyult. A Tempus Közalapítvány Kuratóriumának döntése értelmében 16 fő nyert el támogatást 44 717 000 Ft értékben. Tartaléklistára 25 fő került, ebből az 55182/2017/BILAT támogatási szerződés szerinti rendkívüli forrásból 16 fő valósíthatta meg ösztöndíjas útját 30 800 376 Ft értékben.

- **Hubert Curien- Balaton Program**

A Hubert Curien-Balaton Program társadalomtudományi pályázatainak kezelésének az EMMI-től történő 2018. jan. 1-i átvételéhez külön folyamatot fejlesztettünk ki az on-line pályázati rendszerben, ahova 2018 elején feltöltöttük a két örökölt, 2017-ben nyertes (két évre szóló) projektet. E két 2018-2019-ra, valamint egy 2016-ban nyert, 2017-2018-ra vonatkozó projektnek a kifizetését a TKA-nak az év elején kellett volna bonyolítania, de támogatási keret híján ezt akkor nem tudta véghezvinni. A 2018-as keret december közepén megérkezett, így megkezdődhetett a három projekt számára az 500 000 forintos támogatások kifizetése.

2018 tavaszán már a TKA hirdette meg az új pályázati felhívást 2019-2020-ra vonatkozóan, melyre két pályázat érkezett be, és amelyekből a francia-magyar vegyes döntőbizottság 2018. októberi ülésén egy pályázatot nyilvánított nyertesnek.

- **Campus Mundi**

A Tempus Közalapítvány 2015 decemberében nyújtotta be az EMMI felé a Campus Mundi kiemelt projekt pályázatát és Megvalósíthatósági tanulmányát. A projekt célja egyrészt a hazai felsőoktatás versenyképességének növelése, minőségének javítása, nemzetközi elismertségének és nemzetközi hallgatóvonzó képességének növelése; másrészt a hallgatói mobilitás támogatása a meglévő mobilitási programok közötti szinergiák kiaknázásával, a végzett hallgatók kompetenciáinak és munkaerőpiaci foglalkoztathatóságának növelése, különös tekintettel az önerőből nemzetközi mobilitásra nem képes tehetséges, hátrányos helyzetű hallgatók tapasztalatszerzésére. A projekt a 2009-ben kiadott Leuveni nyilatkozat célkitűzéseinek elérését is támogatja: ösztöndíjai által hozzájárul a nemzetközi tapasztalattal rendelkező felsőoktatási hallgatók arányának növeléséhez (a cél: 2020-ig a végzett hallgatók 20%-a rendelkezzen nemzetközi tapasztalattal).

Az EMMI jóváhagyásával az EFOP-3.4.2-VEKOP-15-2015-00001 számú Campus Mundi kiválósági projekt 2016. elején indult. A pályázati felhívást a program szabályai mentén, a többi mobilitási pályázati programmal összehangolva terveztük meg. A pályázati felhívások tervezetét egyeztetettük az EMMI-vel. A hallgatók számára a mobilitási ösztöndíjakra vonatkozó pályázati felhívásokat először 2016. január 27-én tettük közzé külföldi részképzésre, szakmai gyakorlatra és rövid távú tanulmányutak megvalósítására. A pályázati felhívások tartalmazzák a bírálati szempontrendszert is, ezzel biztosítható a pályázatok bírálatának átláthatósága. A hátrányos helyzetű hallgatók minél nagyobb arányú bevonása érdekében részképzés és szakmai gyakorlat esetén a szociálisan rászoruló és a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő hallgatók kiegészítő támogatást is igényelhetnek.

A hat éves projekt egyéni pályáztatását on-line felületen végezzük: a hallgatók a www.scholarship.hu pályázati felületen jelentkezhetnek, ahol a Campus Mundi pályázathoz egy új felületet készítettünk. A pályáztatáson túl a megvalósuló mobilitások teljes ügyintézésére is itt zajlik (formai és szakmai értékelés, döntés, támogatási szerződések előkészítése, mobilitási dokumentumok, beszámolás). Részképzés és szakmai gyakorlat esetében a formai és a szakmai bírálatot - egységes irányelvek és pontozási rendszer alapján - a felsőoktatási intézmények kijelölt képviselői végzik. A rövid tanulmányutakra vonatkozó pályázatokat a Tempus Közalapítvány munkatársai és külső szakértők értékelik.

2018. novemberében informatikai támadás érte a pályázati rendszert, így ki kellett dolgoznunk egy új pályázati struktúrát, illetve a mobilitásban résztvevő hallgatók ügyeinek online támogatás nélküli menedzselését. A pályáztatás tekintetében át kellett térnünk a pályázati adatok kérdőívben történő rögzítésére és az e-mailes pályáztatásra, illetve a benyújtott pályázatok bírálatát át kellett vennünk a küldő intézményektől. A támogatott hallgatók ügyintézését e-mailes levelezések útján kezeltük. Az

informatikai támogatás megszűnése jelentős többlet terheket rótt az ösztöndíjazás, illetve a pénzügyi és a projektmenedzsment feladatokat ellátó kollégákra, az új helyzet jelentős HR kapacitásbővítést igényelt.

A Campus Mundi program kedvezményezettjei az Erasmus+ programban részt vevő hazai felsőoktatási intézmények hallgatói lehetnek. A program ösztöndíjazási részét a programban részt vevő intézményekkel szoros együttműködésben valósítjuk meg. Az együttműködés módjára, a feladatok megosztására vonatkozóan együttműködési keretmegállapodásokat kötöttünk az intézményekkel.

Az intézmények Campus Mundi kapcsolattartóinak évente két alkalommal, februárban és szeptemberben tartunk információs napot és konzultációs lehetőséget a Campus Mundi pályázati felhívásokról, pályázati folyamatról, és a bírálattal kapcsolatos teendőkről. Az évente egy alkalommal megszervezett nemzetközi koordinátori találkozóknak is témája a Campus Mundi projekt megvalósítása, e rendezvény keretében november 14-16. között tartottunk tájékoztatást és szakmai kérdésekben konzultációt, valamint a tapasztalatcsere, jó gyakorlatok megismerésének lehetőségét is biztosítottuk.

2018-ban erőteljes ösztöndíjkommunikációt folytattunk a felsőoktatási célcsoport irányába a program ismertebbé, vonzóbbá tétele, a pályázói létszám növelése érdekében: a tavaszi fő-pályázati időszakban standos-szórólapos akciót tartottunk a nagyobb egyetemeken, kampuszokon; tájékoztató előadásokat tartottunk, fotóversenyt hirdettünk, Facebook és Instagram kampányt szerveztünk.

Részképzés és szakmai gyakorlat esetében folyamatosan adhatnak be pályázatot a hallgatók, a benyújtott pályázatok bírálata és a döntés is folyamatos. A rövid tanulmányút pályázattípus esetében két pályázati fordulót hirdetünk évente, a pályázati létszámok erre a felhívásra az előzetes terveknek megfelelően alakultak.

Az államközi egyezmények keretében megvalósuló, részképzésre igényelhető Campus Mundi ösztöndíjra vonatkozó pályázati felhívás évente egy fordulóval kerül kiírásra. A felsőoktatási hallgatók ennek a pályázati típusnak köszönhetően Stipendium Hungaricum partnerek irányába valósíthatnak meg hazai tanulmányaikhoz szorosan kötődő külföldi részképzést. A 2017 novemberében meghirdetett, 2018-2019-es tanévre vonatkozó pályázati felhívásra a 2018. február 25-i határidőig összesen 111 pályázat került benyújtásra. A benyújtott pályázatok száma így duplájára nőtt mind a 2016-2017-es, mind a 2017-2018-as pályázati körrel összehasonlítva. A hallgatók összesen 15 célországot jelöltek meg, melyek közül a legnépszerűbb Kína és Oroszország volt. A 2018-2019-es tanév során összesen 74-en utaztak ki a Campus Mundi program e típusával, 1 vagy 2 szemeszter hosszú résztanulmányokra. A 2019-2020-as tanévre szóló felhívást 2018 novemberében hirdette meg a Közalapítvány, 2019. február 17-i beadási határidővel. Az új felhívásban 24-ről 27-re emelkedett a pályázható célországok száma: Kenya, Szerbia és Üzbegisztán új célországgként jelent meg. Továbbá, új elemként a minimum kreditszámok is bekerültek a felhívásba.

A támogatott hallgatókkal a szerződéskötést a döntés után kezdeményezzük, a kiutazások előkészítése, ösztöndíj előlegek utalása, valamint hazaérkezést követően a beszámolás és egyenlegrendezés is a kiutazások időütemezése alapján folyamatos.

A 2015-ben tervezett költségvetést felülvizsgáltuk, mert a jelentkezési létszámok, a hallgatói igény nem az eredeti részképzésre és a szakmai gyakorlatra tervezett létszámok és költségvetési keretek szerint alakult. A támogatási összeg 1/3-át terveztük részképzésre és 2/3-át szakmai gyakorlatra, de az igények alapján az arányok megfordítása vált szükségessé.

Tekintettel arra, hogy a projekt 2016-tól 2021-ig tart, az alábbi táblázat a 2016. január elejétől 2018. december végéig megszületett döntések alapján a támogatási szerződéssel rendelkező hallgatók számát és a szerződött ösztöndíj összegeket tartalmazza, a módosított költségvetési arányok alapján.

Költségvetési keretek és pályázati eredmények:

	Költségvetési keret (2016-2021)		2016-2018. támogatott pályázatok	
	létszám	összeg	létszám	összeg
Részképzés (CM-ÁK*-val együtt)	4 654 fő	5 493 640 000 Ft	2 080 fő	2 624 789 449 Ft
Szakmai gyakorlat	2 046 fő	1 350 360 000 Ft	769 fő	819 064 300 Ft
Rövid tanulmányút**	1 200 fő	330 000 000 Ft	452 fő	144 852 204 Ft
<i>Összesen</i>	<i>7 900 fő</i>	<i>7 174 000 000 Ft</i>	<i>3 301 fő</i>	<i>3 588 705 953 Ft</i>

*A Stipendium Hungaricum programban részt vevő országokba kiutazó hallgatók államközi együttműködési megállapodások keretében pályáznak, az ösztöndíjat a Campus Mundi program biztosítja. A pályázatás, döntéselőkészítés és az ösztöndíjjal kapcsolatos ügyintézés a Study in Hungary egységhez tartozik.

**A rövid tanulmányút 2018. őszi pályázati fordulójának eredményéről 2019. januárban döntött a kuratórium, így az összefoglaló táblázatban csak a 2018. tavaszi pályázati fordulóg bezárólag szerepelnek az eredmények.

- Stipendium Hungaricum

A Stipendium Hungaricum program a Kormány Keleti és Déli nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt eszköze. A Stipendium Hungaricum program oktatáspolitikai célja, hogy a nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését.

Az ösztöndíjprogram keretében a Magyarországon tanuló hallgatók létszáma dinamikusan növekedett az elmúlt években. 2013/14-ben 60 hallgatóval indult a program, 2014/15-ben 768 hallgató, 2015/16-ban 1054, 2016. őszi félévben 2942, 2017-ben pedig 5148 ösztöndíjas tanult hazai felsőoktatási intézményben. A 2018/2019. őszi félévben összesen 7339 SH hallgató kezdte meg tanulmányait hazánkban. A hallgatók nagy része, 18,6 százaléka a Debreceni Egyetemen, 13,7 százaléka az ELTE-n, 13,3 százaléka pedig a BME-n tanul. Meghatározó az SH-hallgatók száma a további intézményekben is: PTE, SZIE, SZTE, BCE és az BGE esetében. E nyolc intézményben tanul a hallgatók 83,6 százaléka.

A növekedést befolyásolta az is, hogy a 2018-2019-es pályázati ciklusra az SH partnerországok köre is tovább szélesedett: összesen 65 relációból jelentkezhettek pályázók a megadott határidőig az ösztöndíjra. Az ösztöndíjprogram egyéni pályázati felhívására 2017 decembere és 2018 márciusa között lehetett jelentkezni. 2018-ban összesen 28 505 pályázatot adtak be a jelentkezők. A legnagyobb arányú túljelentkezés Nigériából, Ghánából, Jemenből és Pakisztánból érkezett. A következő 13 relációból érkezett kevesebb pályázat, mint a szerződött kvóta: Bosznia-Hercegovina, Chile, Fehéroroszország, Izrael, Koreai Köztársaság, Kuba, Kuvait, Peru, Paraguay, Szerbia, Szingapúr, Ukrajna és a sanghaji Hudec ösztöndíjprogram.

A 2018-as jelentkezés során a legnépszerűbb képzések a mérnöki és informatikai képzések voltak mester- és alapképzésen, valamint az orvosi és közgazdálkodási szakok.

A beadási határidőt követően a pályázatok technikai ellenőrzése kezdődött meg, melyet a Tempus Közalapítvány munkatársai végeztek. A technikai ellenőrzésen összesen 27 722 pályázat felelt meg, így a pályázók mintegy 2,7%-a esett ki a technikai ellenőrzés során. Ezt követően a Közalapítvány a partnerek felé továbbította a technikai ellenőrzés eredményét és kérte, hogy az ellenőrzésen megfelelt hallgatók köréből állítsanak fel jelölőlistát. A partnerintézmények a megadott határidőig 6667 főt nomináltak az ösztöndíjra (jelöltként, illetve tartaléklistán jelöltként).

Ezután következett a jelölt hallgatók felvételi folyamata a felsőoktatási intézményekben. A felvételi eredmények megadása után a Közalapítvány végezte a pályázók végső allokációját a hallgatói pályázati felhívásban és az ösztöndíjprogram szabályzatában lefektetett szempontok szerint. A felvételi eredmények megadására és az allokációs döntésre három körben került sor. A hallgatói pályázati felhívás értelmében először az első helyen pályázott szakok tekintetében születhetett döntés, majd a fennmaradó helyekre kerülhettek be a második és harmadik prioritásként megjelölt szakokra a hallgatók. Összességében a 6667 felvételiző közül mindhárom helyen sikertelen 1355 jelentkező volt, ez a jelölt pályázók 20%-a. A felvételiző hallgatóból a harmadik – egyben végső – kuratóriumi döntés idejére, az addig érkező lemondásokat is figyelembe véve, 4157 új ösztöndíjas helyet ítél meg a Tempus Közalapítvány kuratóriuma. A döntéseket követően a TKA tájékoztatta a kapcsolódó szervezeteket és a nyertes pályázókat a pályázati eredményről, valamint a további teendőkről.

2018-ban az országoknak felajánlott kvóták, valamint a Kuratórium által megítélt ösztöndíjasok aránya átlagosan 89 százalékos volt. Az országok többsége, 66 százaléka ki tudna használni a felajánlott kvótát, ugyanakkor vannak olyan országok, amelyek kvóta felhasználása 50 százalék alatti. Ilyen országok voltak Argentína, Belarusz Köztársaság, Kuba, Izrael, Irak, Dél-Korea, Fülöp-szigetek és Szingapúr.

Az intézményi előrejelzések alapján 2018 decemberében 3212 olyan hallgató van, aki az SH program keretében első évesen megkezdte a tanulmányait, illetve további 49 hallgató elhalasztotta tanulmányainak megkezdését 2019 februárjára vagy szeptemberére.

A hallgatóknak minden akadémiai év során lehetőségük van - kérdőív segítségével visszajelezni elégedettségükről, elvárásaikról. A 2018. évi felmérés során a legfontosabb témák az alábbiak voltak: a hallgató intézményi székhelyén elérhető szolgáltatások, intézményi hallgatói szolgáltatások, a program megvalósításához kapcsolódó szolgáltatások, a tanítás-tanulás minőségét befolyásoló tényezők, valamint a felsőbb éves hallgatók esetében a diplomaszerezés körülményei, feltételei. A válaszadók visszajelzései alapján látható, hogy az SH hallgatók alapvetően elégedettek az oktatás színvonalával, valamint a magyarországi felsőfokú tanulmányaikkal. 2018-ban a hallgatók 52,3 százaléka biztosan, 28,5 százaléka pedig valószínűleg újraválasztaná a hazánkat felsőoktatási tanulmányainak elvégzése céljából.

Az SH program és a magyar felsőoktatás nemzetközi promóciója

A Stipendium Hungaricum program és a magyar felsőoktatás nemzetközi promócióját a Tempus Közalapítvány összehangoltan, többféle online és offline eszköz támogatásával végzi.

Az online eszközök a program láthatóságának növelésében meghatározók: a [Study in Hungary](#) honlap, a www.stipendiumhungaricum.hu címről is elérhető pályázati aloldalai, valamint a kapcsolódó közösségi média csatornák a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram jelentkezők elsődleges információs csatornáivá váltak. A Study in Hungary weboldal havi látogatottsága a pályázati időszakban elérte 210 ezret, és az év többi szakában is jelentős forgalommal bír. A Study in

Hungary Facebook oldal 2018 végén közel 45 ezer követővel rendelkezett. Az ösztöndíjas hallgatók folyamatos elérésében jelentős szerepet tölt be a havonta megjelenő Stipendium Hungaricum hírlevél.

2018-ban átfogó fejlesztésen esett át a Study in Hungary és a Stipendium Hungaricum brand arculata. A fejlesztés célja a vizuális arculat egységesítése, korszerűsítése és célcsoportra szabása volt, melynek eredményeképpen az online és az offline felületek designja is megújultak.

Az online promóciós eszközökön túl a hazai felsőoktatás nemzetközi megismertetésében, illetve a jelentkezők/hallgatók toborzásában hangsúlyosan jelenik meg a nemzetközi intézményi és hallgatói vásárokon való részvétel.

Egyre hangsúlyosabb törekvésünk, hogy a magyarországi képzési kínálatot ne csak a potenciális ösztöndíjas hallgatók körében, hanem a fizetőképes nemzetközi hallgatók körében is népszerűsítsük, építve az ösztöndíjprogramok által keltett érdeklődésre is. A magyar felsőoktatási képzési kínálat megismertetésében fontos eszköz a [Study in Hungary](#) honlapról elérhető képzéskereső adatbázis, a [Study Finder](#). Az adatbázis a felsőoktatási intézmények közel teljes idegen nyelvű képzési kínálatát tartalmazza, így az ösztöndíjra pályázók tájékoztatása mellett az önköltséges hallgatók toborzásában is kiemelkedő szerepet játszik.

- **Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak**

Az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak program Magyarország Kormánya által az üldözött keresztény vallási kisebbségek iránti szolidaritás politikája jegyében alapított ösztöndíjprogram. A programot a 120/2017.(VI.1) Korm. rendelet hívta életre. A program jelenleg hatályos jogszabályi háttérét emellett a 151/2018. (VIII.13.) Korm.rendelet – módosítás adja. A program működtetéséért Miniszterelnökség – Az üldözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős államtitkárság – felel, az ösztöndíjprogram megvalósítása a Tempus Közalapítvány közreműködésével zajlik.

Az ösztöndíjprogram célja, hogy olyan, a világ válságrégióiban élő keresztény fiatalok számára biztosítson lehetőséget felsőfokú tanulmányok folytatására magyarországi képzési helyeken, akik hazájában a keresztények vallási üldöztetésnek, fenyegetésnek vannak kitéve, vagy a szabad vallásgyakorlásban korlátozást szenvednek el.

Az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak (továbbiakban ÖKF) elnevezésű ösztöndíjprogram lebonyolításával kapcsolatban a TKA az alábbi feladatokat látja el.

- az ösztöndíjprogram promóciójával kapcsolatos tevékenységek elvégzése,
- a pályázati felhívás elkészítése,
- az ösztöndíjprogram működési szabályzatának elkészítése,
- az ösztöndíjprogram számára online jelentkezési felületet biztosítása,
- a pályázatok befogadása, formai ellenőrzése,
- a pályázatok továbbítása a felsőoktatási intézmények számára,
- a felsőoktatási intézményekkel való egyeztetés, tárgyalási feladatok és kapcsolattartás,
- a pályázat ütemezésével kapcsolatos feladatok.

Az ösztöndíjprogram első felhívását (2017. június 1.) követően a második, 2018/19-es tanévre szóló felhívás 2018. február 14-én került meghirdetésre a TKA International Programmes/ Scholarship for Christian Young People oldalon. A jelentkezési határidő 2018. március 19. volt, amelyet 2018. március 31-ig meghosszabbítottunk.

A pályázók 21 felsőoktatási intézmény 211, a Stipendium Hungaricum program intézményi pályázatán támogatást nyert képzésére jelentkezhetnek. Az intézmények által a Stipendium Hungaricum programban meghatározott kvótán felül a felajánlott maximális férőhelyek száma a 211 képzés esetén 2528 volt.

Formailag érvényes pályázatot 2522 pályázó nyújtott be, amelyből 1371 főnek fogadta el az ÜKERHÁT az egyházi ajánlását. 879 fő tett sikeres felvételi vizsgát. Az ösztöndíj elnyerése után 100 új ösztöndíjas kezdhetette meg tanulmányait 2018 szeptemberében, melyből 14 fő kérelmezte tanulmányainak halasztását. A program második évében összesen 153 fő tanul hazánkban az ösztöndíj támogatásával.

- Erasmus és Campus Mundi Alumni

Az Erasmus Alumni Hálózat az európai képzési programokban részt vett diákok, fiatal diplomások interaktív hálózata, amelyet a Tempus Közalapítvány hozott létre az általa koordinált programokra. 2018-ban folytatódott az Erasmus+ Alumni Hálózat népszerűsítése a külföldi ösztöndíjas időszakokról hazatért hallgatók körében. Ennek eredményeképpen az év végére a hálózatnak 3601 tagja lett (1861 fő Erasmus+, 1740 fő Campus Mundi ösztöndíjas volt). A tagok az év folyamán kéthavonta kaptak hírlevelet aktuális hírekről, további ösztöndíjlehetőségekről, rendezvényekről, valamint a céges partnerek által továbbított gyakornoki és álláslehetőségekről.

A Facebookon zajló nyereményjáték akcióinkkal széles körben sikerült megmozgatnunk a volt ösztöndíjasok közösségét. Az alumni tagok közül 13-an a nyár és az őszi folyamán rendszeresen közreműködtek a rendezvényeinken, hozzájárulva az ösztöndíjak népszerűsítéséhez. Ebben az évben az aktív alumni tagok közül kiválasztott 5 fős tanácsadói csoporttal is szorosan együtt dolgoztunk, online és offline kommunikációs akciók kidolgozásába vontuk be őket.

II.5.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- Erasmus+ Stratégiai partnerségek

Az Erasmus+ Stratégiai partnerségek pályázattípus célja innovatív tartalmak, gyakorlatok, módszerek kidolgozása, fejlesztése és/vagy már létező innovatív ötletek eredményeinek terjesztése intézményi, helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten a felsőoktatás területén. A vállalt célok, a várt hatás, a partnerségben részt vevő szervezetek függvényében a projektek méretükben és tevékenységeikben is különbözőek lehetnek. A minimum három különböző ország legalább három intézményének partnerségéből létrejövő projektekben hangsúlyos elem az intézményfejlesztés, nemzetközi együttműködések kialakítása, valamint a felsőoktatás munkaerőpiachoz való közelítése. A pályázattípusban a felsőoktatás területén – más szektoroktól eltérően – nincs lehetőség jó gyakorlatok cseréjének támogatására, tapasztalatcserére, hanem kizárólag **innovációt támogató stratégiai partnerségek** pályázhatnak. A projektek keretében innovatív gyakorlatokat dolgoznak ki az oktatás fejlesztése érdekében.

A stratégiai partnerségek pályázati forma költségvetése a **2018-as pályázati évben** a felsőoktatási szektorban összesen **1 908 078 euró** volt. 2017-hez képest 2018-ban kétszer annyi pályázat nyert támogatást, összesen **hat magyar koordinálású projekt** valósul meg.

A hat nyertes közül az Eötvös Loránd Tudományegyetem *Teach With Erasmus+ (TWE+)* projektje az oktatói mobilitás akadályainak feltérképezésére és megoldásaira fókuszál. A második legmagasabb pontot kapott projekt, a Hétfa Kutatóintézet *Interactive and mentorship based FEMale emPOWERment in the field of entrepreneurship (iFemPower)* a női vállalkozók képzését és mentorálását támogatja, míg az Önkéntes Központ Alapítvány *Boosting Employability and Empowering Social Engagement in High Education through Pro Bono (BEESE)* az önkéntességet

népszerűsíti egyetemi hallgatók körében. A Széchenyi István Egyetem projektje, a *Strategic Partnership for the Establishment of an Innovative Approach in Workplace Management Education (SPACE)*, valamint a Szegedi Tudományegyetem *Implementing Serious Games in Entrepreneurship Education (ISGEE)* innovatív eszközök, tananyagot és módszereket fejleszt. Végezetül a Pécsi Tudományegyetem tartaléklistánál támogatott projektje, a *Curriculum Development of Human Clinical Trials* klinikai kísérletekkel foglalkozó hallgatóknak fejleszt tananyagot.

Mindegyik projekt innovatív, nagy ívű eredményeket vállalt, fejlesztve a felsőoktatást. A konzorciumok átlagosan 8 partnerből állnak, a projektek átlagos futamideje 32 hónap.

Ezen kívül Európa-szerte nagy számban nyertek támogatást olyan partnerségek, melyekben magyar felsőoktatási intézmények vesznek részt partnerként különböző területeken, innovatív tartalmak kidolgozásában együttműködve. 2018-ban 23 olyan külföldi koordinációjú felsőoktatási Erasmus+ Stratégiai partnerségek projekt nyert támogatást, melyben szerepel magyar partner, így 2014 óta ez a szám összesen 90.

- **Centralizált Erasmus+ pályázatok és Jean Monnet program**

A korábbiakhoz hasonlóan tájékoztató előadásokat, fórumokat tartottunk, és pályázatíró szemináriumot szerveztünk, valamint személyes konzultációkat tartottunk a következőkkel kapcsolatban:

- **Erasmus Mundus közös mesterképzések:** kiváló európai közös mesterképzések támogatása és az Európai Felsőoktatási Térség népszerűsítése;
- **Felsőoktatási fejlesztési projektek** (Capacity building in the field of higher education): partnerországok felsőoktatásának modernizációja;
- **Jean Monnet tevékenységek:** európai tanulmányok és hálózatok támogatása világszerte;
- **Európai egyetemek:** kísérleti pályázattípus transznacionális campusok létrehozására;
- **Tudásszövetségek:** a felsőoktatás és az üzleti szféra együttműködése.

2018 októberében a cseh, az osztrák és a szlovák partnerirodákkal közösen kétnapos közép-európai információs szemináriumot szerveztük, amelynek fókuszja egyfelől a centralizált pályázatokon, másfelől az Európán kívüli együttműködések voltak. A helyszín ezúttal Pozsony volt, és idén először a cseh nemzeti iroda is csatlakozott. A négy ország felsőoktatási intézményeinek képviselőin túl az EB, az EACEA, az albán, az algériai és a bosznia-hercegovinai Erasmus+ nemzeti iroda képviselői is részt vettek.

A fentiekén túl hálózatépítés és tudásátadás céljából több nemzetközi rendezvényen is megjelentünk, ill. különböző projektek tevékenységébe kapcsolódtunk be. Munkatársunk részt vesz az EB nemzetközi centralizált akciókkal foglalkozó munkacsoport ülésén is, ahol 2018-ban rendszeresen napirendre került a következő programciklus előkészítése. Figyelemmel kísértük a „Közös képzések minőségbiztosításának európai megközelítése” c. kezdeményezést, és akkreditációs, ill. jogszabályi kérdésekben rendszeresen egyeztettünk az EMMI-vel, az Oktatási Hivatallal és a Magyar Akkreditációs Bizottsággal is.

Pályázati eredmények:

- **Erasmus Mundus:** 42 kiválasztott konzorcium közül háromban szerepel magyar egyetem partnerként, négyben pedig magyar szervezetek társult tagként.
- **Felsőoktatási fejlesztési projektek:** 147 támogatott projektből négyben szerepel magyar partner.
- **Jean Monnet tevékenységek:** 2018-ban összesen 1255 pályázatot nyújtottak be, melyből támogatott összesen 232 pályázat, ebből magyar nyertes projekt: 1.
- **Európai egyetemek:** mivel egy olyan pilot pályázattípusról van szó, amelyet 2018 októberében indított az Európai Bizottság, a pályázati határidő pedig 2019 februárjában volt,

így eredményekről még nem lehet beszámolni. Folyamatosan tájékoztattuk az érintetteket, és több pályázóval/pályázni kívánó intézménnyel konzultáltunk. Információink szerint legalább négy magyar intézmény pályázott.

II.5.3 A felsőoktatási intézmények nemzetköziesítése

Háttér

A **Campus Mundi** – Felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési című programban az ösztöndíjazás mellett a Tempus Közalapítvány kiemelt hangsúlyt fektet a magyar felsőoktatás **nemzetköziesítését támogató, valamint a kifelé és befelé irányuló mobilitást segítő szakmai tevékenységekre.**

A **Stipendium Hungaricum Ösztöndíjprogram** a Kormány Keleti és Déli nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt eszköze. A Stipendium Hungaricum program oktatáspolitikai célja, hogy a **nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését.**

A két program nemzetköziesítési céljainak megfelelően, és az általuk kínált eszközök összehangolt működtetésével 2018-ban a következő tevékenységekkel járult hozzá a Tempus Közalapítvány a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítéséhez.

Intézmények szakmai fejlesztéséhez hozzájárulás

A felsőoktatás minőségének javítása, valamint a hazai felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének, elismertségének növelése érdekében kiemelt fontossággal bír az **intézmények szakmai fejlesztése**, amelyhez szakmai rendezvények szervezésével járul hozzá a Közalapítvány. A rendezvények témái a felsőoktatási programok megvalósítása során és az intézményektől kapott visszajelzések mentén azonosított kulcsfontosságú területek köré szerveződnek.

Nemzetköziesítés itthon, intézményi és hallgatói szolgáltatások fejlesztése

A külföldi hallgatók száma évek óta emelkedő tendenciát mutat hazánkban. Míg 2008-ban közel 17 ezer hallgató tanult hazánkban, 2016 őszén 28 628, 2018-ban már 35 476 hallgató kezdte meg tanulmányait részképzésben, vagy diploma megszerzése céljából valamely magyar felsőoktatási intézményben. A felsőoktatásban megfigyelhető strukturális és demográfiai változásoknak köszönhetően, hosszú távon a külföldi hallgatók összes hallgatóhoz viszonyított aránya is növekvő tendenciát mutat. Ez az arány 2010 és 2017 között 5,2 százalékról 11,4 százalékra nőtt.

Ez a tendencia különösen fontossá teszi az intézményi és hallgatói szolgáltatások fejlesztését, az intézmények támogatását a nemzetközi hallgatók számának növekedésével járó új kihívások kezelésében. Továbbá a nemzetköziesítés itthon irányzat szellemében is kiemelt szerepet kap az intézmények hazai szolgáltatásfejlesztése, valamint a munkatársak kompetencia-fejlesztése.

A külföldi hallgatók integrációjának támogatása nemcsak a külföldi hallgatók beilleszkedését jelenti, hanem a hazai és a külföldi hallgatók képzési, kutatási, valamint kulturális színtereken való egyenlő részvételét, a heterogén hallgatói közösség megteremtését is. E cél támogatása érdekében a TKA megvalósult kapacitásfejlesztési projektjeinek folytatása mellett további kutatás-fejlesztési és képzési projektek megvalósítását is fontosnak tartja.

Szakmai műhelyek

2018-ban külön műhely keretében foglalkoztunk a hatékony kommunikáció formáival a *Hatékony kommunikáció z generációs nemzetközi hallgatókkal - Nemzetközi hallgatókat támogató mentorprogramok munkatársai részére* című szakmai műhely keretében.

Továbbá két napos angol nyelvű szakmai tréning keretében az „*Internationalisation at home* (nemzetköziesítés itthon)” témát jártuk körbe felsőoktatási intézményi munkatársakkal az Academic Cooperation Association (ACA) két tréner segítségével.

2019-es terveink között szerepel további két angol nyelvű műhely szervezése a következő témákban:

Student advising, developing intercultural competencies, valamint Development of international partnerships.

2018-ban is foglalkoztunk a *Hatékony nemzetközi megjelenések* témakörével egy szakmai műhely keretében. A rendezvény alkalmat adott az eddigi megjelenések tapasztalatainak megosztására és a jövőbeli együttműködések szorosabbá tételére is. A rendezvény célja az intézményi nemzetközi megjelenésekben résztvevő munkatársak kapcsolatépítése, a csoportmunkán keresztül a tapasztalatok megosztása, valamint közös javaslatok megfogalmazása volt annak érdekében, hogy a jövőben minél hatékonyabban képviseljék intézményüket, valamint a magyar felsőoktatást a Study in Hungary brand név alatt a nemzetközi oktatási vásárokon.

Campus Mundi konferencia

Az éves Campus Mundi konferencia is alkalmat adott az intézményi nemzetköziesítés különböző aspektusainak megvitatására. A *Fókuszban a minőségfejlesztés – az oktatók szerepe felsőoktatás nemzetköziesítésében* című rendezvény keretében a felsőoktatás nemzetköziesítése területén érintett szereplők tapasztalatainak, tudásának megosztásához, az intézményi folyamatok mélyebb megértéséhez kívántunk hozzájárulni az oktatók szerepére, lehetőségeire fókuszálva. A rendezvény kiemelt témakörei, kulcstémái, amelyeket különböző szekciók keretén belül dolgoztunk fel, a következők voltak: *Az oktatók szerepe a felsőoktatási mobilitásban; A befelé irányuló fokozatszerzési mobilitás hatásai a felsőoktatási intézményekre; A külföldi hallgatók integrációja; Nemzetköziesítés itthon.*

Országos Nemzetközi Koordinátori Találkozó

Minden évben sor kerül az intézmények nemzetközi ügyeivel foglalkozó munkatársainak, koordinátorainak találkozójára a Tempus Közalapítvány szervezésében. A rendezvény célja, hogy széles körben megvitassuk a felsőoktatási programokkal, nemzetközi tevékenységekkel, együttműködésekkel kapcsolatos tapasztalatokat, terveket, elképzeléseket, irányokat. A rendezvény keretében foglalkoztunk a nemzetközi mobilitás akadályainak kérdésével, a hallgatói mobilitással kapcsolatos adatgyűjtéssel, a Stipendium Hungaricum, az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak, az Erasmus+ és Campus Mundi programokkal. Műhelymunka keretében vitattuk meg többek között a következő témákat: *Magyar felsőoktatás – európai felsőoktatás promóciója a nagyvilágban, aktuális kihívások a nemzeti irodák és intézmények szempontjából; Tanácsadó-értékelő eljárás az intézmények nemzetköziesedésének támogatására - a nemzetköziesítés gyakorlati eszközei; Külföldi hallgatók bevonása részképzésre, intézményi együttműködések alapján; Nemzetközi alumni hálózat: helyzetkép, tevékenységek és intézményi részvételi lehetőségek; Bárkiből lehet nemzetközi előadó avagy hogyan kerüljön be az intézményünk szakmai konferencia programjába? Műhelymunka az EAIE, APAIE és NAFSA konferenciák tapasztalatai alapján; Oktatók elköteleződésének erősítése; Elismertetés, dokumentum hitelesség kérdése*

Felsőoktatási műhelykonferencia külképviseleti és felsőoktatási munkatársak számára

Az elmúlt néhány év során kiemelkedően nőtt a magyar külképviseletek, TÉT attasék és szakdiplomatak szerepvállalása a magyar felsőoktatás nemzetközi népszerűsítése terén. Segítségükkel komoly eredményeket sikerült elérni: a hazánkban tanuló külföldi hallgatók száma dinamikusan emelkedik. Az együttműködés még szorosabbá tette és a közös munkához való hatékony szakmai támogatás érdekében a Tempus Közalapítvány a Külgazdasági és Külügyminisztérium Tudománydiplomáciai Főosztályával együttműködésben felsőoktatási műhelykonferenciát szervezett a külképviseleti, valamint a felsőoktatásban nemzetköziesítési területen dolgozó munkatársak számára Budapesten. A rendezvény résztvevőinek találkozási, tapasztalatszerzési és információmegosztási lehetőséget kívántunk biztosítani. A konferencián a következő területeket jártuk körbe: a magyar felsőoktatás népszerűsítésének elemei és módjai, a Study in Hungary brand láthatóságának növelése, felsőoktatási együttműködési lehetőségek, programok, alumni hálózat építése, külügyi munkatársak szerepvállalása a promócióban, együttműködések fejlesztésében. A konferencia továbbá lehetőséget biztosított a felsőoktatási intézmények és a külképviseleti munkatársak kapcsolatépítésére is.

A rendezvényt, a pozitív visszajelzéseket látva, 2019-ben is meg kívánjuk rendezni.

Nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárás

A fenti szakmai műhelyeken túl a Közalapítvány egy hosszútávú, átfogó tevékenységgel, a nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárással (IQA – Internationalization Quality Assessment) is igyekszik hozzájárulni az intézmények nemzetköziesítési törekvéseinek támogatásához. Az IQA tevékenység keretében a Campus Hungary programban kifejlesztett és azóta a Campus Mundi programban tovább gondolt módszertan mentén az intézmények maguk tekintik át az intézményben zajló, a nemzetköziesítéshez szorosan kapcsolódó folyamataikat, tevékenységeiket. A fő cél, hogy az intézmény saját nemzetköziesítési folyamatainak belső és külső elemzése, értékelése révén képessé váljon ezeknek a folyamatoknak a még tudatosabb kezelésére, fejlesztésére. A külső értékelés folyamán hazai és külföldi szakértők részletes ajánlásokkal segítik az intézményt ebben a munkában. A támogató-tanácsadó jellegű értékelést két-három év múlva követő monitoring vizsgálat megerősíti és tanúsítja az elért eredményeket, illetve kitűzi a közeljövő nemzetköziesítési céljait. A támogató-tanácsadó jellegű nemzetköziesítési értékelés tehát koncepcionálisan azt a célt szolgálja, hogy támpontokat nyújtson az intézménynek a nemzetköziesítési munka továbbfejlesztéséhez.

2018-ban két intézményben, a Budapesti Corvinus Egyetemen és az Eötvös Loránd Tudományegyetemen folytattuk le az eljárás első szakaszát, valamint az Eszterházy Károly Egyetemen az eljárás monitoring szakaszát – az egyetem a Campus Hungary program keretében vett részt az eljárási folyamat első lépésében. 2019-ben tovább folytatjuk a tevékenységet.

A programok megvalósításának támogatása: információk és tudásháttér fejlesztése

A nemzetköziesítési tevékenységekhez kapcsolódóan elengedhetetlen a **szakmai elemzési és kutatási feladatok ellátása** a programelemek hatékonyságáról való visszajelzések, azok folyamatos tervezése, valamint a célcsoportokhoz való igazítása érdekében. Így 2018-ban is folytatódott a programok megvalósítását támogató tudás- és információs háttér fejlesztése. Olyan kutatások, elemzések valósultak meg, amelyek átfogó képet adnak az intézmények jelenlegi helyzetéről, a nemzetköziesítési folyamatok tendenciáiról, ugyanakkor lehetőség nyílik egy-egy téma részletesebb elemzésére is.

- Nyilvántartási, adminisztratív típusú adatbázisok: A Stipendium Hungaricum program megvalósításához, az intézményi és a hallgatói pályáztatáshoz, előrehaladáshoz kapcsolódó

adminisztratív típusú adatbázisokban a jelentkezőkre, valamint a hallgatókra vonatkozó adatok érhetőek el.

- Kutatások, elemzések:

- *Hallgatói véleményfelmérés*

A hallgatók visszajelzése, véleménye a Stipendium Hungaricum program minőségének egyik fontos mutatószáma. 2017-ben – hasonlóan a korábbi évhez – online kérdőív formájában jeleztek vissza a hallgatók a program megvalósításához kapcsolódóan meghatározott területeken. A kérdőív az alábbi négy témakörben tartalmazott kérdéseket: a képzési program jellemzői; a magyarországi továbbtanulás mögötti motivációs tényezők, információs háttér; a különböző, egyetemi és az intézmény székhelye szerinti hallgatói és egyéb szolgáltatások; a hallgató társadalmi és képzési háttere, kérdőívek végzeteknek, stb. A véleményfelmérési kutatásról szóló kiadvány magyar és angol nyelven 2018-ban jelent meg.

- *Nemzetközi hallgatók a hazai felsőoktatási intézményekben* kutatást 2017-ben indítottuk,

a kutatási zárójelentés magyar és angol nyelven 2018-ban jelent meg. A kutatás témája a nemzetközi/külföldi hallgatók hazai intézményi integrációja, a hazai és nemzetközi/külföldi hallgatók „vegyítésének” intézményi és programszintű megoldásai, az ezzel kapcsolatos igények, problémák azonosítása, valamint javaslatok megfogalmazása volt. A kutatás az alap, mester-, valamint az osztatlan képzési szintekre fókuszált. A kutatás 2017 második felében zajlott.

- *A doktori iskolák nemzetköziesedése* kutatást 2017-ben indítottuk, a kutatási

zárójelentés magyar és angol nyelven 2018-ban jelent meg. A kutatás célja, hogy átfogó képet kapjunk a hazai doktori iskolák nemzetközi vonatkozásairól, a hallgatói és oktatói mobilitás arányáról és irányáról, a doktori iskolák nemzetközi kapcsolatairól, valamint a nemzetközi kutatási-fejlesztési térbe való beágyazódásukról. A vállalati szféra doktori képzésre vonatkozó releváns tapasztalatait fókuszcsoportos beszélgetések és interjúk segítségével térképezték fel a kutatók.

- *A Curriculum nemzetköziesedése* c. kutatást 2018-ban indítottuk el. A kutatás célja a téma nemzetközi szakirodalmának feldolgozása, valamint a hazai gyakorlatok feltérképezése, megismerése. 2018-ban a kapcsolódó nemzetközi szakirodalmak szisztematikus feldolgozása, valamint a FIR-GRÁF képzési programokat tartalmazó adatbázisának összeállítása történt meg. 2019-ben, együttműködve a *Nemzetköziesítés itthon* munkacsoporttal folytatódik a kutatás.

- *Nemzetközi megjelenések hatásvizsgálata*

A nemzetközi megjelenések hatásvizsgálatának célja a hallgatótoborzó vásárok, valamint az intézményi fókuszú kiállítások eredményességének vizsgálata, a következtetések alapján ezen tevékenységek folyamatos fejlesztése, a TKA támogató szerepének erősítése. A korábbi hatásvizsgálati elemekre (pl. megjelenések utáni elégedettségi kérdőív, hallgatók körében végzett kérdőíves vizsgálat) építve a megjelenések hatásvizsgálata:

- többlepcsős, szisztematikus folyamattá vált,
- a hallgatótoborzó vásárok és az intézményi fókuszú kiállítások értékelésének módszerei bővültek: a két különböző típusú megjelenés esetében a módszertani eszközeiben hasonló, de tartalmában más-más eszközöket használva, fókuszálva az adott megjelenés céljára.

A hatásvizsgálat további céljai:

- a nemzetközi megjelenések közvetlen és közvetett eredményeinek rövid- és középtávú (2020-ig) azonosítása;
- a megjelenések ún. nem szándékolt hatásainak mérése.

A hatásvizsgálat 2018 tavaszán indult.

Nemzetközi megjelenések

A nemzetköziesítési törekvések kiemelt célja a magyar felsőoktatási intézmények nemzetközi láthatóságának támogatása. A CM és SH programok ehhez a célhoz **intézményi fókuszú, valamint hallgatótoborzó vásárokon való megjelenések támogatása** révén járul hozzá. A program indulása óta számos helyen jelent meg magyar képviselő, amelyekről a Közalapítvány külön beszámolókat adnak részletes ismertetést.

A magyar felsőoktatás külföldi promóciója az egységes *Study in Hungary* brand alatt zajlik. A külföldi vásárokon is közös, egységes arculattal rendelkező *Study in Hungary* standon jelennek meg a felsőoktatási intézmények a Tempus Közalapítvány szervezésében és támogatásával.

A Tempus Közalapítvány a szakmai vásárok, rendezvények keretében a hallgatótoborzó tevékenységet az alábbi eszközökkel támogatja:

- TKA által szervezett megjelenések a magyar külképviseletekkel, Magyar Kulturális Intézetekkel, külföldi szakmai partnerekkel szoros együttműködésben;
- TKA részvétele virtuális oktatási vásárokon, webináriumokon;
- Külképviseletek, Magyar Kulturális Intézetek részvétele a hallgatói vásárokon, illetve saját szervezésű hallgatótoborzó események megvalósítása (TKA szakmai támogató tevékenységet biztosít, lehetőség szerint TKA-s munkatárs részvételével).

Összefoglalóan az alábbi megjelenéseket szervezte a TKA 2018-ban:

Intézményi megjelenések

- APAIE 2018 (Asia-Pacific Association for International Education szervezet éves konferenciával egybekötött kiállítása): 2018. március 25-29., Szingapúr. TKA, MRK és 13 FOI részvételével. Kísérő rendezvény: Fogadás a külföldi partnerek részére. A TKA, *Study in Hungary* a rendezvény főszponzora volt.
- NAFSA 2018 (Association of International Educators által szervezett éves felsőoktatási kiállítás és konferencia): 2018. május 27. és június 1., Philadelphia, USA. TKA, MRK, és 9 FOI részvételével. A Tempus Közalapítvány első alkalommal tartotta meg a US-Hungary Higher Education Forum c. rendezvényét a NAFSA kísérő eseményeként. A Fórum célja az volt, hogy erősítse az együttműködést a két ország felsőoktatási intézményei között. A program első felében előadásokat hallhattak a résztvevők a magyar felsőoktatásról, valamint az amerikai és magyar felsőoktatás közötti együttműködésekről. Ezt követően jól működő magyar-amerikai egyetemi együttműködések mutatott be a delegáció néhány tagja amerikai partnerével közösen. A program második felében kerekasztal beszélgetések zajlottak.
- EAIE 2018 (European Association for International Education éves oktatási kiállítása): 2018. szeptember 11-14., Genf, Svájc. TKA, MRK és 10 FOI részvételével.

A TKA munkatársai 3 session előadáson vettek részt előadóként. A TKA a lengyel és a cseh nemzeti irodával közösen fogadást tartott csaknem 200 fő részére, motiválva az EAIE konferenciárésztevőket az országokkal való partnerkapcsolat-építésre és erősítve a közép-európai együttműködések.

- CBIE 2018 (Canadian Bureau of International Education): 2018. november 18-21., Ottawa, Kanada. TKA és 11 FOI részvételével. A konferencia keretében külön szekciót tartott a TKA „Academic cooperation between Canada and Hungary” címmel, melynek célja a magyar felsőoktatás kínálta lehetőségek megismertetése, hírnevének erősítése volt, további oktatási, kutatási együttműködések kialakításának ösztönzése. A 60 perces szekció keretében 3 előadást hallhattak a résztvevők.
- Faubai 2018: Rio de Janeiro, Brazília. A Tempus Közalapítvány részvételének célja az volt, hogy egy szekció előadás keretében bemutassa a „magyar doktori iskolák nemzetköziesedése” című kutatás eredményeit a nemzetközi közönség számára. A TKA munkatársa az „Internationalization at Home” c. szekcióban tartotta meg előadását Internationalization of Hungarian PhD schools címmel.
- Korea-Hungary Higher Education Forum, 2018. október 30. Szöul, Korea. TKA és 14 FOI részvételével. A TKA első alkalommal tartotta meg a Korea-Hungary Higher Education Forum c.rendezvényét. A fórumra közel 30 koreai résztvevő érkezett. A program első felében előadásokat hallhattak a résztvevők a magyar felsőoktatásról, a Campus Mundi nemzetköziesítési célokról, eszközökről, valamint az elérhető ösztöndíj lehetőségekről és a Magyarországon tanuló koreai hallgatókkal kapcsolatos tendenciákról, számadatokról. A program egyik legfontosabb eleme a Market Place volt, amely lehetőséget teremtett a partnerek közti kétoldalú tárgyalások lebonyolítására. A program második felében workshopok, kerekasztal beszélgetések zajlottak.
- Japanese – Hungarian HEI’s Partner Meeting and Networking Reception, 2018. november 11. Tokió, Japán. TKA és 14 FOI részvételével. Az eseménynek a tokiói magyar Nagykövetség adott otthont. A rendezvényre 50 fő regisztrált; japán részről 27 különböző felsőoktatási intézményből, így a magyar delegációval és a követséggel együtt közel 70 fős volt az összlétszám. A nagykövet nyitó beszédét követően a TKA munkatársai itt is előadásokat tartottak a magyar felsőoktatásról, a CM nemzetköziesítési célokról, eszközökről, valamint az elérhető ösztöndíj lehetőségekről és a Magyarországon tanuló japán hallgatókkal kapcsolatos statisztikákról. Néhány magyar FOI japán partnerével közös előadásban jó gyakorlatokat mutatott be. Ezt követően került sor a koreai rendezvényhez hasonlóan Japánban is a Market Place-re, mely az egyik legjobb visszhangot kapott programelem volt. A japán vendégek rendkívül aktívak voltak az egyeztetések során, a magyar egyetemekenél folyamatosan cserélődtek a japán érdeklődők. A program utolsó pontjaként került sor egy fél órás workshopra, melynek keretében a résztvevők kis, 4-5 fős csoportokban egyeztethették a hallgató és oktatócsere kapcsán az együttműködésük során felmerülő kihívásokat, lehetőségeket és jövőbeli cselekvési irányokat, beleértve az oktatói és a hallgatói cserét.

Hallgatótoborzó vásárok

A Tempus Közalapítvány intenzív külföldi népszerűsítő tevékenységet végez, amellyel ösztönzi a befelé irányuló mobilitást. A promóció egyik legfontosabb eszköze a hallgatói vásárokon történő részvétel. A TKA által szervezett közös megjelenések célja a magyar felsőoktatás egységes képviselete, megjelenési lehetőséget biztosítva a magyar felsőoktatási intézmények számára is. Fontos szerepet kap a toborzó munka során a magyar felsőoktatási rendszer és képzési programok bemutatása mellett a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram és egyéb ösztöndíjlehetőségek megismertetése, valamint az önköltséggel hazánkba érkező diákok számának növelése.

Az elmúlt néhány év során kiemelkedően nőtt a magyar külképviseletek, TÉT attasék és szakdiplomataik szerepvállalása a magyar felsőoktatás nemzetközi népszerűsítése és ösztöndíjlehetőségek megismertetése terén. A népszerűsítés egyik leggyakoribb formája a hallgatói vásárokon történő megjelenés, tájékoztató előadások tartása és a modern, online kommunikáció adta lehetőségek kihasználása. Ezen tevékenységek komoly szakmai rákészülést, háttérrel igényelnek. Az év legnagyobb részében távkapcsolatban áll a TKA ezen partnereivel, és igyekszik a kellő háttérrel biztosítani a megjelenésekhez.

A Tempus Közalapítvány munkatársai a következő nemzetközi hallgatótoborzó vásárokon vettek részt a 2018-as év folyamán:

	megjelenés	ország	város	Szervező/keret
1.	Izrael – tájékoztató sorozat	Izrael	Tel Aviv	Nagykövetség
2.	Bachelor and More Messe	Németország	München,	Főkonzulátus
3.	Tájékoztató körút a Nyugat-Balkánon	Albánia, Szerbia	Tirana, Belgrád, Újvidék	Nagykövetségek
4.	EDUExpos India 2018	India	Chennai, Bangalore, Újdelhi, Mumbai	Campus Mundi
5.	Study Abroad Fair 2018.	Ukrajna	Kijev	Stipendium Hungaricum
6.	The Irish Times Higher Options	Írország	Dublin	Campus Mundi, külképviseleti javaslat
7.	Expo Estudiante/Study in Europe	Equador, Peru	Quito, Lima	Európai Bizottság pályázata
8.	Magyar Napok – Felsőoktatási Pávilon	Németország	Düsseldorf	Főkonzulátus
9.	Szingapúr, EHEF	Szingapúr	Szingapúr	EU DEL szervezés
10.	Hudec promóció és China Education Expo	Kína	Sanghaj	Campus Mundi
11.	De BuitenlandBeurs és Flanders Expo	Belgium, Hollandia	Gent, Utrecht	Campus Mundi, külképviseleti javaslat
12.	Egyiptom	Egyiptom		Stipendium Hungaricum
13.	Mianmar Study in Europe Fair	Mianmar	Yangon	Campus Mundi
14.	Malajzia Study in Europe Fair	Malajzia	Kuala Lumpur	Campus Mundi
15.	Study in Europe Virtual Fair Latin-Amerika			

Szakmai koordináció/támogató tevékenység TKA jelenlét nélkül:

	megjelenés	ország/város	időpont	résztevők
1	Hong Kong Education and Careers Expo	Hongkong	február 1-4.	Nagykövetség
2	EHEF Japan 2018, EU DEL szervezés	Tokió, Osaka	május 18-20.	Nagykövetség, önköltséggel BME, ELTE, SZTE vettek részt
3	UNISERV Vásár,	Kelet-Afrika, Kenya (Eldoret, Nakuru, Nairobi, Mombasa), Uganda (Kampala), Ruanda (Kigali)	szeptember 10-19.	Nagykövetség, önköltséggel PTE, Óbudai Egyetem
4	Study in Europe, Dél-Korea EU DEL szervezés,	Dél-Korea, Szöul	szeptember 15-16.	Nagykövetség, önköltséggel ÁTE, BME, PTE, SZTE
5	EHEF Vietnám EU DEL szervezés	Hanoi	szeptember 21-23.	Nagykövetség, Főkonzulátus, önköltséggel ELTE
6	Közép-Ázsia Európai Bizottság pályázata, ingyenes stand a képviselőknek Begin Group vásárának keretében	Kazahsztán: Asztana, Almaty	szeptember 29 és 30.	Nagykövetség és Főkonzulátus
7	Tájékoztató Napok Oroszországban	Nyiznyij Novgorod	október 1-5.	Nagykövetség
8	EHEF Fülöp-szigetek EU DEL szervezés, Manila, október 10. Nagykövetség	Manila	október 10.	Nagykövetség
9	Montenegró, Karrier Napok	Podgorica	október 10.	Nagykövetség
10	Bosznia-Hercegovina, Ösztöndíj tájékoztató	Szarajevó	október 18.	Nagykövetség
11	Keleti partnerség Európai Bizottság pályázata	Azerbajdzsán, Baku	október 13.	Nagykövetség

12	India FICCI konferencia	Újdelhi	október 30. – november 1.	MRK részvétel, TKA szakmai partnerség
13	Indonézia, EHEF EU DEL szervezés Bandung, West Java, november 8., Jakarta, november 10-11., Jogjakarta, november 13. Nagykövetség és önköltséggel SZIE	Bandung, West Java, Jakarta, Jogjakarta,	november 8-13	Nagykövetség és önköltséggel SZIE
14	OCSC Nemzetközi Oktatási Expo	Thaiföld (Bangkok),	november 10-11.	Nagykövetség
15	Kazahsztán, International Education Fair 2018-2019	Astana, Atyrau, Shymkent és Almaty	November 10-18.	Nagykövetség és Főkonzulátus részt vesznek + PTE, SZTE, SZIE

Stipendium Hungaricum

A fentebb leírtak mellett a Stipendium Hungaricum program megvalósítása további eszközökkel támogatja a felsőoktatási intézmények nemzetköziesedését.

A programra jellemző folyamatos és dinamikus növekedés a fenti célkitűzések megvalósítása érdekében különösen indokolttá teszi a mennyiségi indikátorok (ösztöndíjas létszám, képzések száma) mellett a minőségi mutatók (intézményi felkészültség, monitoring, hallgatói elégedettség, stb.) meglétét és folyamatos fejlesztését.

Annak érdekében, hogy a programot az intézményekkel együttműködve fejleszthessük tovább, évente több alkalommal is sor kerül konzultációs és tájékoztató rendezvényekre, melyek a program aktualitásaival, jövőbeni fejlesztési irányjaival kapcsolatban nyújtanak lehetőséget a párbeszédre az intézményekkel.

2018-ban az első információs napra 2018. február 26-án került sor. Az információs napon részletesen kitértünk az újonnan bevezetésre került DreamApply pályázati rendszer bemutatására, a hallgatói pályázatadás aktuális következő intézményi feladataira, valamint az intézményi teendőkre az ösztöndíjprogrammal kapcsolatban. A második információs nap május 7-én került megrendezésre, a főbb témák: az aktuális intézményi pályázati felhívás (2019/20, 2020/21 és 2021/22-es tanévekre), a hallgatói pályázatok, jelentkezések összefoglalója, pályázati, ösztöndíjas aktualitások

2018. október 15-én vezetői egyeztetés keretében a programban résztvevő intézmények felsővezetőivel (nemzetközi rektorhelyettesek, nemzetközi igazgatók) tekintetük át a program stratégiai pontjait.

Az intézményi SH monitoring látogatások célja a nemzetköziesítési tevékenységek megvalósítása az SH program adta lehetőségek és eszközök kiaknázásával. Az ösztöndíjprogram keretében a 2017/18-as tanévtől kezdődően került sor intézményi monitoringlátogatásokra. A monitoringlátogatás célja az

ösztöndíjprogram intézményi megvalósításának megismerése, bizonyos kötelezettségek nyomán követése. 2018-ban a 2017/18-as tanév tavaszi féléve során 2 intézményi monitoringlátogatásra került sor: a Pécsi Tudományegyetemen és a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, majd a 2018/19-es tanév őszi félévében ismét 2 alkalommal, az Óbudai Egyetemen és a Miskolci Egyetemen tett monitoring látogatást a TKA. A látogatások alkalmával mindkét esetben az ösztöndíjprogram megfelelő megvalósítását tapasztalta a Közalapítvány.

Az intézményi pályázatok szintén kiemelten fókuszálnak az intézmények nemzetközi felkészültségére. A 2018-ban meghirdetett, 3 tanévre (2019/2020, 2020/2021 és 2021/2022) szóló intézményi pályázat több ponton is változott az előző pályázati körhöz képest. Új szempontként került bevezetésre a kari megfelelés vizsgálat, valamint az intézményi vállalások, melyek a minőségi mutatók mélyreható vizsgálatát teszik lehetővé. A kari megfelelés vizsgálatában abban az esetben releváns, ha az intézmény tartalmi bírálata elérte a 65%-os határértéket. A kari szempontok bírálata az egyes karok intézményen belüli nemzetközi felkészültségének vizsgálatára irányult. A pályázatban szintén új szempontként jelentek meg az ún. intézményi vállalások, melynek keretében az intézményeknek lehetőségük volt a nemzetköziesedéshez kapcsolódó vállalásokat tenni.

A programban résztvevő intézmények a fogadott ösztöndíjasok számára megfelelő minőségű angol nyelvű hallgatói szolgáltatásokat (mentorrendszer, tanulmányi segítségnyújtás, könyvtár használata, stb.) nyújtanak, így az ösztöndíjasok fogadása ezeken a területeken is hozzájárul a nemzetköziesedés folyamatához.

Az ösztöndíjprogramban részt vevő intézmények évente két alkalommal: egy féléves időközi és egy éves záró beszámolóban számolnak be az adott időszakban megvalósult fejlesztésekről, tevékenységekről. A 2017/18-as tanévre vonatkozó záró beszámolók alapján a programhoz kapcsolódó, a minőségi fejlesztést előtérbe helyező kezdeményezések általában mind a tanszéki, mind a vezetői szint támogatását élvezik. Az intézmények részéről benyújtott éves záróbeszámolókat külső szakértők bevonásával bíráltuk el. A beszámolókkal kapcsolatos visszajelzést a bírálat összegzésével, a szakértők által megfogalmazott javaslatokkal együtt küldtük vissza az intézmények felé.

- **Nemzetközi alumni hálózat**

A Campus Mundi projekt keretében megvalósuló nemzetközi alumni hálózat erősítése és bővítése 2018-ban tovább folytatódott.

Jelentős mérföldkőként júniusban elindult az Alumni Network Hungary portáloldal, mely központi kommunikációs csatornaként működik a hálózat tagjai számára az itthoni és külföldi partnereikkel való kapcsolattartásban. A tagokat naprakészen tájékoztatjuk a számukra érdekes szakmai lehetőségekről, a hálózat tevékenységéről és eseményeiről. A portál adatbázisában a regisztrált tagok száma az év végére meghaladta az ezer főt. A taglétszám növelése érdekében folyamatos intenzív toborzó tevékenység zajlik, a 2018/19-es tanévtől kezdve a Stipendium Hungaricum ösztöndíjat elnyert hallgatók is meghívást kapnak a hálózathoz való csatlakozásra. A portált kiegészíti az Alumni Network Hungary Facebook oldal, mely népszerűsíti a portált és tartalmait, valamint különböző kampányoknak ad teret. A közösségi média oldal az év végén 3800-as követői bázissal rendelkezett.

A hálózat fejlődését az alumni tagok közül toborzott önkéntesek munkája is támogatja. A közel 80 fős alumni önkéntes hálózathoz új önkéntesek csatlakoztak és bővült a vállalt hálózatépítő feladatok köre is: önkénteseink közreműködtek a származási országukban megvalósuló oktatási vásárokon, elláttak szervezési, országpromóciós és kommunikációs feladatokat. A feladatok hatékony ellátása érdekében az önkéntesek kommunikációs és hálózatépítő készségeit képzéseken fejlesztettük.

A magyar felsőoktatási intézményekkel folytatott szoros együttműködés és kommunikáció fontos pillérét képezi a nemzetközi alumni tevékenységnek. Az intézményi szintű hálózatok kialakítását, fenntartását vagy fejlesztését elsősorban képzések biztosításával, elismert külföldi előadók meghívásával és konzultációs lehetőségek felajánlásával biztosítjuk. 2018-ban az intézmények alumni és nemzetközi munkatársai részére a hatékony adatbázisépítés és az alumni hálózatok kiépítésének stratégiai lépéseinek témájában rendeztünk műhelyeket.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának kezdeményezésére és támogatásával 2018. októberében megvalósuló nemzetközi alumni szakmai műhelykonferencia 17 országból fogadott külföldi résztvevőket, akik magyarországi tanulmányaik révén különlegesen erős kapcsolattal bírnak a nemzetközi együttműködések kialakításában. A műhely témája az egészségügyi innováció volt, tükrözve azt, hogy a nemzetköziesedés Magyarországon az orvostudományban nagy eredményeket ért el. A megvalósításban együttműködő magyar partnerként nyolc magyar egyetem is részt vett. A műhely során az egyetemi képviselők és a nemzetközi alumni tagok is betekintést nyújtottak szakmai tevékenységükbe, és közösen keresték a kutatási és oktatói hálózatok közti együttműködések kialakításának módjait. Az alumni tagok számos kezdeményezéssel álltak elő arra vonatkozóan is, hogy személyesen milyen szerepük lehet a hálózat bővítésében, helyi alumni találkozók megszervezésében, vagy külföldi hallgatók érdeklődésének felkeltésében magyarországi tanulmányok iránt. A szenior alumni tagok hazai szakemberekkel, intézményekkel és cégekkel való kapcsolatépítését elősegítő első nemzetközi alumni műhely megvalósításában a hálózat új tiszteletbeli elnöke, Dr. Lior Lowenstein is szerepet vállalt.

- **Európai Felsőoktatási Térség reformjának támogatása**

A Tempus Közalapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma partnereként valósítja meg az Erasmus+ program keretében, az Európai Felsőoktatási Térség (EHEA) reformjának hazai támogatását célzó projektet. A legutóbbi projekt futamideje 2016. június 15-től 2018. december 14-ig tartott.

A projekt tevékenységeinek tervezésénél figyelembe kellett venni az európai törekvéseket, a bukaresti, majd jereváni nyilatkozat célkitűzéseit, a hazai felsőoktatási stratégiában megfogalmazott célokat is. A megvalósításban elismert szakemberek, felsőoktatási szakértők, oktatók vettek részt, és több partnerszervezet is bekapcsolódott a munkába. A képzéseken, konferenciákon, műhelyeken és egyéb programokon résztvevők visszajelzései is alakították a projekt tartalmát, kivitelezésének módját és a módszerek továbbvitelét.

A tevékenységek mindenekelőtt a hazai felsőoktatás nemzetköziesítését, a mobilitás fejlesztését támogatják, hozzájárulnak a hazai felsőoktatási intézmények kapacitásainak bővítéséhez, az oktatás-tanulás minőségének javításához, a felsőoktatás szociális dimenziójának erősítéséhez, azaz az esélyegyenlőség érvényesítéséhez, valamint hangsúlyt fektetnek a felsőoktatás és környezete, „ökoszisztémája” (cégek, helyi és regionális önkormányzatok, szakmai és civil szervezetek) közti együttműködések fejlesztésére.

- 2018-ban a következő jelentősebb tevékenységek valósultak meg:
  - A magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítése céljából folytattuk a mobilitási ablak bevezetésével kapcsolatos tevékenységeinket:
    - A korábban elkészült szakmai útmutató tartalmát felülvizsgáltuk, kiegészítettük, nyomtatásban is megjelentettük.
    - 2018. április 24-25-én meghívott regionális szakértők részvételével „Impacts and implementation of Mobility windows in higher education” címmel PLA-t, szakértői műhelyt szerveztünk. A régió felsőoktatási intézmények oktatásért és

nemzetköziesítésért felelős vezetői, szakértői részvételével vitattuk meg a mobilitási ablak bevezetésével kapcsolatos kihívásokat, jó példákat mutattunk be a résztvevőknek.

- A nemzetközi PLA résztvevőinek javaslatára elkészítettük a Mobilitási ablakról szóló útmutató angol nyelvű változatát, mely elektronikus formában elérhető a Tempus Közalapítvány honlapján.
- A projekt több téren is támogatta a felsőoktatási innovációt.
  - A 2017-ben, immár harmadszorra meghirdetett és lezajlott „Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj” pályázat felhívására beérkezett innovatív oktatásmódszertani példák leírásai elérhetőek a TKA honlapján létrehozott kereshető módszertani adatbázisban. A bemutatott ötletek, gyakorlatok tippeket is adnak a módszer más intézményekben való adaptálására is. Az egyes jó példákat tematikus műhelysorozat keretében is megismerhették az érdeklődők, a műhelymunkák során alkalom nyílt módszertani tapasztalatcserére és közös problémamegoldásra is.
  - Az EMMI kezdeményezésére és felkérésre a TKA az AmCham Hungary-val együttműködésben nagyszabású nemzetközi konferenciát szervezett 2018 májusában. A „V4 for 3rd Mission – A felsőoktatás 3. missziója és az innovációs hálózatok” című rendezvényre a visegrádi országok felsőoktatási intézményei, cégek, helyi önkormányzatok, szakmai és nem kormányzati szervek innovációért, technológiatranszferért, vállalkozásfejlesztésért felelős, illetve ebben érdekelt képviselőit vártuk. A rendezvényre 8 ország 143 résztvevője jött el meghallgatni a V4-es országok és az OECD összesen 23 közreműködőjét. A konferencia két fő témájának az innovációs ökoszisztémát és a szellemi tulajdon kezelését, valamint az egyetemek és városok közötti együttműködésekkel választottuk. A rendezvény további célja az EMMI kezdeményezésére egy V4 szintű szakértői hálózat létrehozása volt.
- Bővült az EHEA információs portál (www.bolognafolyamat.hu), az új felületen a hallgatók számára kínál naprakész információkat, átlátható kiindulópontot a felsőoktatás, az Európai Felsőoktatási Térség és a Bolognai folyamat információihoz.
- A tárgyilagos leírások mellett nemzetköziesítéssel kapcsolatos blogok is találhatóak a honlapon egy-egy kurzus vagy külföldi konferencia szubjektív tapasztalatai kapcsán. Folytatódtak a mobilitási órák, melyek keretében egykori mobilitási ösztöndíjas hallgatók középiskolai diákok számára tartottak rendhagyó órákat a külföldön folytatott tanulmányaikról, az elérhető ösztöndíj-lehetőségekről, valamint a Bolognai folyamattal kapcsolatos tudnivalókról, ezzel ösztönözve őket a továbbtanulásra és a mobilitási programokban való részvételre
- A TKA munkatársai részt vettek BFUG munkacsoportokban, amely révén hozzájárultak az Európai Felsőoktatási Térség alakításához, fejlesztéséhez. Mivel az E+ partnerországokból Európába, illetve a partnerországokba irányuló mobilitások száma is folyamatosan növekszik, egyre nagyobb szükség van az eltérő rendszerekből hozott kreditek befogadása körüli kérdések megvitatására.

2018 novemberében bonyolítottuk le az Európán kívüli mobilitás kreditelismerési kérdéseire fókuszáló nemzetközi PLA-t. A másfél napos rendezvényen mintegy 35 résztvevő volt jelen 18 (!) különböző E+ program- és partnerország nemzeti ügynökségeinek, nemzeti E+ irodáinak, felsőoktatási intézményeinek munkatársai és egyéb érintett szakértői közül.

A PLA résztvevői saját gyakorlatuk és a különböző modellek bemutatása mellett foglalkoztak a kreditelismerés problémáival, akadályaiival, a nemzeti irodák, tanárok, hallgatók kulcsszerepével, a szoros partnerkapcsolatok fontosságával és a tantárgyi

egyeztetés kritériumaival, valamint beszéltek a mobilitási ablakról, mint a kreditismerés egy eszközéről, illetve egy lehetséges online platform felállításáról is.

- A felsőoktatásról szóló 8 db kormányrendeletet (és mellékletét) fordítottuk le magyar nyelvről angol nyelvre, valamint a Párizsi Kommunike szövegét és az Európai egyetemek felhívását angol nyelvről magyarra, szakfordítóval.
- EHEA szakértőink és kollégáink 12 alkalommal vettek részt hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon.
- 2018 novemberében pályázatot dolgoztunk ki és nyújtottunk be az EACEA-hoz az új, 2019-2020 között megvalósítandó, Európai Felsőoktatási Térség reformja támogatásának folytatását célzó projektekre. A harmadik EHEA projekt a párizsi nyilatkozat célkitűzéseit figyelembe véve, építeni kíván az eddig elért eredményekre és fókuszáltabb, mélyrehatóbb, átfogóbb tevékenységek megvalósítását tűzte ki célul.

- **Erasmus+ felsőoktatási transznacionális együttműködési tevékenységek**

A projekteken túl célzott képzéssel is segíti a Tempus Közalapítvány a felsőoktatás nemzetköziesítését. Az Erasmus+ program keretében van lehetőség részt venni úgynevezett Erasmus+ *Transnational Cooperation Activity* (röviden: TCA) keretében megvalósuló képzéseken, szemináriumokon küldő nemzeti irodaként. 2018-ban hazai nyertes Stratégiai partnerségek projektek koordinátorait küldtük ki a *Disszemináció, fenntarthatóság és hatás* című TCA-ra, melyet a német DAAD szervezett. Itt a magyar nemzeti iroda munkatársai is tartottak workshopot. Két további másik TCA-n is részt vettek hazai felsőoktatási intézmények képviselői, az egyik Lengyelországban (Varsó) *Erasmus+ hallgatók egészségügyi és biztonsági kérdései* címmel, a másik szintén lengyel szervezésben (Lodz) *Innovatív oktatási módszerek a felsőoktatásban* címmel valósult meg. Mindegyik TCA-ra két-két résztvevőt küldtünk felsőoktatási intézményekből.

II.5.4 Díjak

- **Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért díjpályázat**

A 2017-ben lezajlott Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért díj pályázat a Jereváni Kommunike célkitűzéseivel összhangban, a hallgató központú, rugalmas tanulási utakat biztosító innovatív oktatási és tanulásszervezési módszerek összegyűjtését és bemutatását célozta. A Tempus Közalapítvány célul tűzte ki, hogy a díjra különböző témákban beérkezett 103 pályázatot különböző fórumokon mutatja be, elősegítve ezzel a jó gyakorlatok disszeminációját és ösztönözve azok más intézményekben való alkalmazását.

A jó példák terjesztése érdekében, a díjazottak mellett az összes beérkezett jó gyakorlatot nyílt, online, kereshető adatbázisban tettük elérhetővé. Emellett tematikus felsőoktatási szakmai műhelyeket szerveztünk az egy téma köré szerveződő jó gyakorlatok bemutatására, illetve a hálózatosodás, tudás- és tapasztalatcsere, valamint az együttműködések elősegítésére. Az első műhelyen az oktatók pedagógiai, módszertani továbbképzésére mutattunk be jó példákat, a másodikon a tükrözött osztályterem módszerre láthattak megvalósítási lehetőségeket, a harmadik műhelyen pedig olyan módszereket és megoldásokat ismerhettek meg, amelyek a bevonódást, az esélyegyenlőséget és a speciális igényű hallgatók, oktatók segítségét célozták.

II.6 Önkormányzatok és civil szervezetek (Európa a polgárokért)

Az önkormányzatoknak és civil szervezeteknek az Európai Unió **Európa a polgárokért programja** kínál pályázati lehetőséget. A program célja, hogy segítse a polgárokat az Unió közös történelmének, sokszínűségének és működésének alaposabb megismerésében, az uniós szakpolitikák és döntéshozatali folyamatok megértésében, miközben aktív szerepvállalásra és demokratikus részvételre ösztönzi őket. A program centralizált, a TKA információs feladatokat lát el, pályázattól tevékenységet nem végez. A TKA információs pontjának fő feladata a potenciális pályázók felkészítése a pályázásra, nagy hangsúlyt fektetve a projektmenedzsment ismeretek átadására és az eredmények terjesztésére is.

A Tempus Közalapítvány honlapján elérhető a program valamennyi pályázattípusának részletes leírása, valamint letölthetőek a pályázati dokumentumok, saját készítésű segédanyagok és az információs napok anyagai. Jó gyakorlatokat is bemutatunk, hogy kézzelfogható példákkal könnyítsük meg a tájékozódást a pályázók számára. A pályázati felhívások megjelentek a közalapítvány honlapján, a Facebook oldalunkon, a havonta kiküldött elektronikus hírlevélben, és további terjesztésre eljuttattuk a partner multiplikátor szervezeteknek és a sajtó képviselőinek is.

Információval, konzultációs lehetőséggel folyamatosan a pályázók rendelkezésére állunk. **2018-ban telefonon 163, e-mailben 63, személyesen 11 megkeresés érkezett.**

2018-ban **7 információs napra** és **3 projektíró szemináriumra** került sor, összesen **158 résztvevővel**. Az információs napok közül 1 a Kreatív Európa Iroda és az Európa Pont közreműködésével valósult meg. A rendezvények során ebben az évben is kiemelten foglalkoztunk a program céljaival és aktuális prioritásaival, a disszemináció fontosságával, valamint felhívtuk figyelmüket a pályázat összeállítása során elkerülendő tipikus hibákra is. A pályázatíró szemináriumokon konkrét tanácsokkal és projektpéldákkal ismertettük meg a leendő pályázókat, valamint bemutattuk az elektronikus pályázati rendszer használatát.

Emellett szerveztünk csoportos konzultációs alkalmat, disszeminációs konferenciát, valamint közreműködtünk a kelet-közép európai nemzetközi partnerség építő szeminárium szervezésében és lebonyolításában. Ezek az események összesen **55 hazai résztvevő** volt jelen.

Több alkalommal részt vettünk tájékoztató előadásokkal partnerintézményeink rendezvényein (pl.: Uniós információs szolgáltatók találkozója, ETT Találkozó, Magyar Önkormányzatok Világtalálkozója, Magyarország és Csehország testvérvárosainak találkozója), és előadásokkal illetve információs anyagokkal tájékoztattuk röviden a résztvevőket az Európa a polgárokért programról. Ezen rendezvények révén **kb. 415 főt értünk el**.

Rendezvényeinken emellett a program kiemelt prioritásait igyekeztünk megismertetni az érdeklődőkkel; 1 tematikus rendezvényünk (Európa újragondolva c. konferencia) foglalkozott a szolidaritás és az Európa jövőjéről szóló diskurzus témakörével, valamint támogatott projektpéldák bemutatásával.

2018-ban **3 db infografika** készült: az átstrukturált prioritásokról, a projektpartner keresés lehetőségeiről és a támogatható országokról. Elkészült emellett a 2017-es pályázati eredményeket összegző **projekttérkép** is. Valamennyi infografika elérhető a honlapon.

A program félidős eredményeit összegeztük egy másik projekttérkép a 2014-16 közötti hazai pályázati eredményekről is, amely alapján **1 db nagy méretű roll-up** is készült.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2018-ban is nagy hangsúlyt fektettünk a nyertes magyar pályázókkal való kapcsolatfelvételre. Az év során **6 projektet látogattunk meg**. A projektekben elért eredmények terjesztését egy 48 résztvevőt megszólító konferenciával és egy jó példákat tartalmazó kétnyelvű interjúkötet előkészítésével is segítettük.

2018-ban összesen 38 db magyar koordinálású pályázat, köztük 1 európai emlékeztet, 34 testvérvárosi találkozó, 1 városok hálózatai és 2 civil társadalmi projekt kapott támogatást. Emellett **további 123 projektben vett részt hazai partner szervezet; összesen 200 magyar szervezet vett részt partnerként támogatott hazai és egyéb támogatható ország által koordinált projektben**. A legnépszerűbb pályázati kategória továbbra is a testvérvárosi találkozó volt.

III. Tudásmenedzsment

III.1 Szakmai projektek

III.1.1 ESLPLUS – Nemzetközi szintű tudásmegosztás a korai iskolaelhagyás csökkentéséért

A 2016. január 1-én indult és 2018 októberében zárult **ESL PLUS projekt egy európai szintű tematikus hálózat és az ahhoz kapcsolódó online közösségi felület felépítését tűzte ki célul**, a nemzetközi konzorcium vezetője a TKA Tudásmenedzsment csoportja volt. A magyar, holland, német, román és svéd partnereket tartalmazó konzorcium együttműködésében megvalósuló 34 hónapos projekt **az oktatási méltányosság növelését célozza, a korai iskolaelhagyással kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudás összegyűjtése, elemzése, rendszerezése és terjesztése által**.

A projekt fő eredménye az **ESLplus portál**, ami egy **online platform**, (www.eslplus.eu), melyen a meglévő európai elméleti és gyakorlati tudásbázis kerül szintetizálásra. A portál fő funkciói:

- *Jó gyakorlat gyűjtemény* – kipróbált gyakorlatok olyan strukturált adatbázisa, amelyek ötletadóak lehetnek a korai iskolaelhagyással veszélyeztetett diákokkal dolgozó iskolai és iskolán kívüli szereplőknek megoldást találni a problémákra.
- *Interaktív statisztikák és országprofilok* – Strukturált, összehasonlítható és kereshető interaktív adatbázis a korai iskolaelhagyáshoz kapcsolódó különböző változókról és országos adatokról, az összehasonlítást támogató vizuális megjelenítéssel és megértést segítő magyarázatokkal, elsősorban kutatók és politikai döntéshozók számára.
- *Mobil applikáció* – A szakpolitikai tanulást támogató alkalmazás, ami egyrészt egy ön-fejlesztő eszköz a témáról való tanulás támogatására digitális formában, másrészt az ESLplus portál olyan külső felülete, ami a portállal való számos összekapcsolódása okán a felhasználót a portálra vezeti, ahol bővebb információt talál a témával kapcsolatos ismereteinek fejlesztésére.
- *ESL-könyvtár* – A korai iskolaelhagyáshoz kapcsolódó tanulmányok strukturált és kereshető gyűjteménye, amik kulcsszavakkal kapcsolódnak a portál egyéb szakmai tartalmához és a témát magyarázó szócikkekhez.
- *Személyes történetek* – Diákok, tanárok, iskolavezetők vagy a téma okán érintett szakmák munkatársai által megélt történetek rövid videóban vagy írott történetekben elmesélve azzal a céllal, hogy személyesebbé tegyék a korai iskolaelhagyás problémáját, és érzelmileg is támogassák a valódi megoldások felismerését.

A portál és a mobil applikáció is a nemzetközi partnerség döntése értelmében 4 nyelven indul, az angol mellett magyar, német és román nyelven is elérhető lesz. A 2018-ban megvalósult tevékenységek és eredmények:

- Az ESLplus portál meglévő elmeinek tartalmi feltöltése, véglegesítése.

- Interaktív angol nyelvű ország statisztikák és nemzetközi adatbázis.
- Az ESLplus portál többnyelvűvé tétele: a nemzetközi angol mellett a román, német és magyar nyelvű oldalak fordításának, tartalom feltöltésének koordinációja
- A projekt eredményeinek hazai disszeminációja, hozzájárulás a tervezett tudásmegosztó közösség hazai építéséhez, műhelyfoglalkozások tartása, a projekt eredményeinek bemutatása releváns hazai fórumokon
- Részvétel a projekt nemzetközi disszeminációjában: projekt bemutatása releváns nemzetközi konferenciákon, előadás a projektről szóló nemzetközi webináriumokon, cikkek megjelentetése a projekt nemzetközi hírleveleiben

III.1.2 EFFECT – Európai szakmai és módszertani keret fejlesztése a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására

A szintén a TKA Tudásmenedzsment csoportja által vezetett 2,5 éves nemzetközi EFFECT projekt 2015. november 1-jén indult el és 2018 áprilisában zárul le. A kollaboratív tanulással kapcsolatos megállapításokkal összhangban, a Tempus Közalapítvány **EFFECT – Európai szakmai és módszertani keret fejlesztése a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására** címmel, 6 ország képviselőivel (finn, lett, cseh, brit, ír és magyar) együttműködésében olyan projektet valósít meg, amelynek fókuszában a tanárok tanulásának teljes életpályán átívelő támogatása és a tanári kompetenciák fejlesztése áll. A projekt átfogó célja, hogy eszközöket biztosítson a tanárok rendszerszintű, regionális és helyi szintű kollaboratív tanuláshoz, és támogassa az ehhez kapcsolódó szakpolitika alkotást. A tanárok és az egyéb oktatási szereplők (tanárképzők, kutatók, stb.) együttműködő tanulását a hálózatosodás és a szakmai együttműködések támogatásával kívánjuk elősegíteni.

A projekt során a tanárok kollaboratív tanulását elősegítő **Módszertani Keretrendszer** keletkezett. A keretrendszer egy szakmai és módszertani útmutató, amely támogatja a tanárok, tanári közösségek és egyéb oktatási szereplők szakmai együttműködését, egymástól való és együtt tanulását, vagyis a kollaboratív tanulást. A végleges, 2018-ban megjelenő Keretrendszer útmutatóként szolgál pedagógusok, tanárképzők, iskolavezetők, oktatásügyi döntéshozók és fejlesztők számára a szakmai fejlesztési folyamatok megtervezésében, emellett egy gyakorlati módszertárt is tartalmaz, amely ötletekkel, módszertani eszközökkel, és információforrásokkal gyakorlati segítséget is nyújt a kollaboratív tanulás támogatásában.

A pilot programok eredményei

- A pilot eredményeképpen együttműködő **tanulóközösségek** alakultak, a résztvevők a pilot folyamat során egyre inkább értelmezni tudták az együttműködő tanulás kulcstényezőit.
- Az egyéni célok inkább háttérbe és a **közös tanulási célok** kialakítása folyamatosan előtérbe kerültek, amelyek a gyakorlati problémák azonosítását, a megoldási lehetőségek felkutatását és körbejárását, illetve az ismeretek közös kialakítását támogatták.
- A résztvevők megtapasztalták saját szakmai **bevonódásukat** a saját tanulási folyamatuk megtervezésébe, megvalósításba és értékelésébe.
- Betekintést nyertek egy **jól strukturált, mégis rugalmas fejlesztési folyamatba**, amely szem előtt tartja a csoport tanulásmódszertanát és reagálni tud a felmerülő változó igényekre.
- Átélték, hogy mennyire fontos a párbeszéd a **folyamatos, többoldalú visszajelzés** érdekében.
- Megtapasztalták, hogy az **értékelési kritériumok azonosítása** szerves részét képezi a tanulási folyamatnak, elősegítve a résztvevők munkájának reflektív visszacsatolását.
- Egyes témákon keresztül megtapasztalhatták, hogy a szakmaiság magas színvonalát jelzi az **erkölcsi, morális cél** szem előtt tartása, beleértve a **társadalmi igazságosság** elősegítését.

A pilot programokat külső értékelők vizsgálják annak érdekében, hogy nemzetközi szinten is összehasonlítható adatokat nyerjünk, amelyek segítenek majd a Módszertani Keretrendszer továbbfejlesztésében. A pilot szakasz 2016 végén indult és 2017 novemberében ért véget, amelyet a szintézis fázisa követ: a három ország pilot eredményeinek és további nemzetközi tapasztalatok összehasonításával és a vállalt keretrendszer és kapcsolódó tudástár véglegesítésével.

Megvalósult tevékenységek 2018-ban:

- Módszertani Keretrendszer véglegesítése, feltöltése és publikálása a releváns online felületekre
- Záró értékelés készítése a pilot folyamatokról (külső értékelők).
- Zárókiadvány készítése a kollaboratív tanulás európai és hazai kereteiről, illetve a 2017-ben lezajlott pilot folyamatokról.
- Alma a fán 5. kötet elkészítése: *Pedagógusok szerepe és szakmai fejlődése a 21. században*.
- Az EFFEct honlap és a Módszertani keretrendszer újabb elemeinek fejlesztése, tartalom feltöltése az Oktatás és Képzés honlapra (effect.tka.hu)
- A projekt eredményeinek hazai disszeminációja, kiadványok készítése, hozzájárulás a tervezett tudásmegosztó közösség hazai építéséhez. Vidéki Alma a fán műhelyek szervezése, amelyek fókuszterülete a kollaboratív tanulás és a pedagógusok digitális kompetenciafejlesztése (4 helyszín, közel 200 résztvevő)
- Résztétel a projekt nemzetközi disszeminációjában: projekt bemutatása releváns nemzetközi konferenciákon (pl. Scientix Konferencia, Brüsszel), előadás a projektről szóló nemzetközi webináriumokon, cikkek megjelentetése a projekt nemzetközi hírleveleiben, TKA Pályázati Pavilonban

III.1.3 ITEL – Innovatív tanítás a hatékony tanulásért – Felmérés a tanári tudásról

Az ITEL (**Innovative Teaching for Effective Learning Teacher Knowledge Survey**) az OECD Oktatási Innovációs és Kutatási Központjának (CERI) kísérleti projektje, melyben a pedagógiai tudás mérésére alkalmas mérőeszközök fejlesztése és tesztelése, validálása volt a fő célkitűzés annak érdekében, hogy a későbbiekben végzendő felmérések hozzájárulhassanak a tanárképzéssel kapcsolatos szakpolitikák fejlesztéséhez. A felmérés három fő szakpolitikai szempontból fontos kérdésre kereste a választ: milyen összefüggésben áll a tanulók 21. századi készségeinek fejlesztésével

- (1) a tanárok tudása és készségei;
- (2) tanulási lehetőségeik;
- (3) a fejlesztésüket befolyásoló tényezők?

Az OECD CERI kutatócsoportja az elméleti keretek kidolgozása után egy kismintás pilot kutatást végzett az önkéntesen jelentkező országokban, köztük Magyarországon, melyben a Tempus Közalapítvány volt a lebonyolításért felelős szakmai partner. A kísérleti projekt két fő eredménye az elméleti háttér bemutató publikáció (Pedagogical Knowledge and the Changing Nature of the Teaching Profession) és a méréseket feldolgozó kutatási jelentés (Understanding teachers' pedagogical knowledge) – mindkettő elérhető az OECD könyvtárában. Tekintettel arra, hogy a projekt a mérőeszközök kidolgozásához nyújtott szakmai inputot, és nem a résztvevő országok eredményeinek összehasonlítása volt a célja, a hazai eredmények ilyen jellegű elemzésének nincs relevanciája. Szakmai tanulási célból azonban érdemes a tanárképzők és szakpolitikusok számára bemutatni a kutatás főbb megállapításait, melyre egy 2018 áprilisára tervezett műhelymunkán került sor, a Tempus Közalapítvány tematikailag kapcsolódó másik projektjével együtt.

III.2 Képzések

A Tempus Közalapítvány egyedülálló nemzetközi tapasztalattal 2000 óta fejleszt, koordinál és valósít meg szakmai továbbképzéseket. Az intézmény szervezeti keretein belül társadalmi vállalkozásként működő **Képzőközpont** a *közigazgatási* hivatalok munkatársainak, önkormányzati és hatósági dolgozóknak; a *köznevelésben* dolgozó pedagógusoknak, iskolavezetőknek, segítő szakembereknek, adminisztratív és gazdasági munkatársaknak; valamint a *felsőoktatásban* dolgozó oktatóknak, és a munkájukat segítő adminisztratív és gazdasági szakembereknek kínál magas színvonalú képzési szolgáltatást. A kurzusok során a résztvevők számára európai kitekintést, gyakorlatba átültethető tudást, szakmai kapcsolatokat és szellemi feltöltődést nyújtunk. Képzéseink, műhelymunkáink, kiadványaink és saját fejlesztésű tananyagaink mind azt a célt szolgálják, hogy ügyfeleink hatékonyabban végezzék napi munkájukat hazai és nemzetközi környezetben egyaránt.

2018-ban a Képzőközpont jelentős profilváltáson esett át, ennek főbb elemei:

- A nyílt (szabadon, egyénileg jelentkezhető) képzések helyét a csoportos képzések, illetve az intézményi megkeresések vették át. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a korábbi fix képzési naptárat és a meglévő képzési portfólió kínálását megfordítottuk: elsősorban a teljes képzési paletta népszerűsítésére és további akciókra fordítunk erőforrást a fix meghirdetett – és időnként nem kihasznált – továbbképzések helyett.
- Jelentős módosításokat végeztünk a fentieknek megfelelően a tka.hu/kepzesek weboldalon is, beleértve a képzéseinkről szóló adatlapokat és a hivatalos tájékoztatási formákat is.
- A felnőttképzési területen bekövetkezett jogszabályi változások miatt frissítettük a minőségirányítási kézikönyvet, ennek kapcsán számos szükséges dokumentáció készült el.

2018-ban két nagyobb területen zajlottak képzési tevékenységek:

- EMMI munkatársainak képzése
- Felsőoktatási Koordinátor Akadémia

Az **EMMI munkatársainak szakpolitikai és európai uniós szaknyelvi angol képzései** évek óta a Közalapítvány sikeres programjai, a résztvevők közigazgatási kreditpontokat is szerezhetnek a képzésekkel. A képzések lebonyolítására 11 képzési napon, összesen 72 tanórán, több mint 100 fő részvételével került sor 2018. március 5. és április 17. között. A képzés tematikáját a megrendelő igényei alapján, továbbá a jelentkezőknek kiküldött előzetes igényfelmérő kérdőívek alapján állítottuk össze. A kiadott tanúsítványok száma 182. Az egyes alkalmak végén a hallgatókat a képzés értékelésére kértük szóban és írásban, majd e-mailben online visszajelző kérdőívet is küldtünk ki a számukra. A résztvevők mind szóban, mind írásban kiemelték az oktatók felkészültségét, a tananyag gazdagságát és a képzéseken alkalmazott módszertanok hatékonyságát. A résztvevők nyilatkozatai alapján elmondható, hogy a képzésen elhangzottakat relevánsnak gondolták, és úgy ítélték meg, hogy a megszerzett ismereteket és készségeket alkalmazni tudják majd a mindennapokban.

A **Felsőoktatási Koordinátor Akadémia (FKA)** kiváló példája volt a Felsőoktatási Egység, a Tudásmenedzsment csoport és a Campus Mundi projekt együttműködésének. A nyolc képzési modul (összesen 23 képzési nap) tartalmazó sorozatba összesen 24 eltérő szakterületen aktív szakértőt és oktatót tudtunk bevonni, az Akadémián résztvevő Erasmus koordinátorok száma 18 fő. A résztvevő koordinátorok a felsőoktatási intézmények hallgatói pályázatait kezelik, de emellett számos más szállal is kötődnek a Tempus Közalapítványhoz. A résztvevők rendkívül pozitív visszajelzéseket adtak mind a szervezők, mind az oktatók, mind a Közalapítvány egésze számára.

Az elégedettségi kérdőívek alapján általánosságban elmondható, hogy a képzések résztvevői nagyon pozitív visszajelzéseket adtak az oktatókra vonatkozóan. Az oktatók ugyancsak pozitív visszajelzéseket fogalmaztak meg, a felmerülő problémákat a képzési munkatársak segítségével

minden esetben kezelni tudták. Az is egyértelmű az oktatók visszajelzéséből, hogy a képzések tananyaga jól kialakult a korábbi visszajelzések mentén, és a csoportok is elégedettek a tematikával. A résztvevői visszajelzések alapján általánosságban elmondható, hogy a résztvevők maximálisan elégedettek a képzések szervezésével és lebonyolításával, éppen ezért sajnálatos, hogy a képzési piacot befolyásoló állami szabályozások rendkívüli mértékben megnehezítik képzéseink értékesítését és megtartását. Emiatt is döntöttünk úgy, hogy a képzési portfólió módosításával nagyobb hangsúlyt helyezünk a jövőben az online és blended képzési formákra.

Képzési portfóliónk:

III.3 Tudástár

A Tempus Közalapítvány honlapjának egyik modulja a [Tudástár](#), ami az online disszemináció és tudásmegosztás egyik fő csatornája. A felület célja, hogy bemutassa a pályázati programok szakmai eredményeit, bemutatva a projektek hatását, a bevált gyakorlatokat, az adaptálható megoldásokat, a tanítás során felhasználható segédanyagokat, másrészt segítséget nyújt ahhoz is, hogy a projektek résztvevői maguk is hatékonyan tudják terjeszteni az eredményeiket.

A Tempus Közalapítvány Tudástárának **Digitális Módszertára** (digitalismodszertar.tka.hu) a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT-eszközökkel megtámogató ötletek gyűjteménye, ahol már több mint 300 ötlet közül böngészhetnek az érdeklődők. A Digitális Módszertár tartalmi bővítését minden évben felhívás útján támogatjuk, és a legjobb ötletek gazdáit Digitális Pedagógus Díjjal jutalmazzuk, melyet a **Digitális Tér 2018 Konferencia** keretei között adtuk át.

A Digitális Tér 2018 Konferencia szervezői és egyben a konferencia alapítói: az ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete (OFOE) és a Tempus Közalapítvány. 2018-ban összesen 7 tanár kaphatott **Digitális Pedagógus Díjat**, közülük két-két pedagógus együttműködésben pályázott az elismerésre. A Digitális Pedagógus Konferenciát 2018-tól Digitális Tér Konferenciaként hirdettük meg, a rendezvény népszerűsége továbbra is töretlen (közel 300 résztvevő, közel 50 előadás vagy workshop egy nap alatt).

2018-ban elindult egy olyan nyílt kurzus fejlesztése is, amely tanárok számára nyújt hasznos, digitális oktatással kapcsolatos gyakorlati tudást. A kurzust 2019 tavaszán tervezzük elindítani.

A Tempus **digitális pedagógiai műhelye** komoly szerepet játszik a formálódó **Digitális Tér** koncepcióban, amely a körülöttünk lévő digitális oktatási környezetet egy a szereplőket, érintetteket összekötő és egyben tartalmilag gazdag, heterogén térnek látja, és amelynek hálózatosodásában, a kapcsolatok megerősítésében folyamatosan dolgozik. Ezt a célt szolgálja majd a 2019-ben indítandó **A tanulás jövője nyílt kurzus (MOOC)** is.

Régóta népszerű a szintén online elérhető, a korábbi résztvevők tapasztalataira épülő **Módszertani ötletgyűjtemény**, mely ötleteket, azonnal felhasználható módszereket, gyakorlatokat kínál minden érdeklődő számára. További inspirációs forrás a honlapunkon a projektbemutatók gyűjteménye, ahol többféle szempont szerint kereshető formában található meg számos sikeres projekt leírása, kiemelt helyen a nívódíjas együttműködések. A disszeminációhoz nyújtanak gyakorlati segítséget a *Hogyan tudom terjeszteni...?* részben összegyűjtött segédanyagok, eszközök, tanácsok.

III.4 Europass

A Nemzeti Europass Központ (NEK) feladata az Europass dokumentumcsalád menedzselése, illetve a portfólió népszerűsítése. 2018-ban a NEK munkájának fókuszában a különböző igényekkel rendelkező célcsoportokra (álláskeresők, diákok, oktatási intézmények, munkáltatók) szabott kommunikáció megvalósítása, illetve a multiplikátorokkal való együttműködés fejlesztése álltak.

- Az europass.hu honlapnak összesen 2018-ban 644 367 egyedi látogatója volt, oldalainkat 1 143 946 alkalommal töltötték le.
- 2018-ban összesen 3710 darab Europass mobilitási igazolvány állítottunk ki, 2758 igazolványt készítettek el az általunk fenntartott adatbázisokon keresztül, további 952 igazolványt kézzel állítottunk ki (egyrészt az adatbázisaink hibái miatt, másrészt az Euroskills 2018 rendezvényen részt vevő diákok számára).
- 2018-ban összesen 20 állásbörzén, karrierbörzén és egyéb kapcsolódó rendezvényen voltunk jelen standdal illetve előadással, és 1745 embert értünk el személyesen.

- Információs kampányaink és rendezvényeink során összesen 63 553 információs anyagot (leporellót, betétlapokat, bookleteket) juttattunk el a célcsoportjainkhoz.
- Karriernapot szerveztünk a szakképzési, valamint a felsőoktatási Erasmus+ alumni tagok részére, amelyeken összesen 83 (10 tanár, 73 diák) fő vett részt.
- Társálózatainkkal (EURES, Eurodesk, Euroguidance) tovább mélyítettük az együttműködésünket, társálózati találkozókra vettünk részt (7 találkozó), ahol feltérképeztük a közös kapcsolódási pontokat, illetve megkezdtük a Navigátor 2019 konferencia előkészületi munkáit. 2018-ban megerősítettük társálózati együttműködésünknek az Oktatási Hivatal részeként működő EQF-NCP-vel.
- A NEK aktívan részt vett a nemzetközi hálózat munkájában, különösen a kommunikációs, a mobilitás igazolvánnyal foglalkozó és az innovációs munkacsoportokban, illetve a közép-európai klaszterben.
- A TKA által vezetett sajtófigyelés statisztikái alapján 44 cikk jelent meg az Europass dokumentumokról 2018-ban.
- Az érdeklődők tájékoztatása, segítése érdekében a NEK ügyfélszolgálatot működtetett. 2018 során 314 megkeresés érkezett, 66-34%-os arányban e-mailben és telefonon.

III.5 Eurodesk

A magyarországi Eurodesk hálózat 2016. szeptember 1-től működik a Tempus Közalapítvány Kommunikációs Egységében. Az Eurodesk alapvető célja mobilitási információk szolgáltatása a fiatalok számára, és ezáltal aktív állampolgári részvételük ösztönzése. A magyar hálózat 33 aktív partnerrel működik, a partnerek fiatalokkal foglalkozó vagy ifjúsági civil szervezetek, ifjúsági információs irodák, könyvtárak, közösségi házak és egyéb közintézmények országsszerte. A hálózat helyi multiplikátorai az Eurodesk országos koordináció szervezésében folyamatos képzésben, tájékoztatásban részesülnek az aktualitásokról az Erasmus+ programmal és az Európai Szolidaritási Testülettel kapcsolatban, valamint egyéb pályázati és együttműködési lehetőségekről és a nemformális tanulás módszertanáról. A partnerek ezen túl hálózati projektek megvalósításához kapnak támogatást, melyekben a szervezetek régiós konzorciumokban vesznek részt, a projekteket az országos koordináció monitorozza.

- *Hálózatfejlesztés*

2018-ban 2 országos találkozóra került sor az Eurodesk multiplikátorok számára, a két eseményen **összesen 76 résztvevővel**. Témák: a hazai ifjúságpolitika aktualitásai, közösségi média használata, nemzetközi lehetőségek a fiatalok számára, a Tempus Közalapítvány tevékenységeinek megismerése, szinergiák keresése, régiós tevékenységek tervezése. Ezen túl régiós koordinátori találkozót, Eurodesk alapozó képzést, valamint az Európai Ifjúsági Portál újságíróinak szerkesztőségi üléseket tartottunk, **a 6 eseményen összesen 43 fő vett részt**.

- *Ifjúsági információszolgáltatás*

2018-ban az Eurodesk országos központja **8 saját szervezésű és/vagy koprodukcióban megvalósuló eseményen 1100 fiatal és fiatalokkal foglalkozó szakembert** ért el közvetlenül mobilitási lehetőségekkel. További rendezvényeken közreműködtünk előadással, standdal, műhelyfoglalkozással, amelyek révén összesen **2300 résztvevőnek** szolgáltatunk Európai Unió és nemzetközi mobilitási információkat.

Személyes, telefonos és e-mailes formában összesen 330 megkeresést válaszoltunk meg.

Hálózati projektek keretében **7 régióban összesen 33 Eurodesk partnerszervezet** valósított meg képzéseket a nemzetközi mobilitásról **2018. április és június között. 28 tréningnap** során **777 fiatal** kapott felkészítést az Erasmus+ programról, az Európai Szolidaritási Testületről és egyéb lehetőségekről. A projekt **2018 októberében** megvalósuló, az Eurodesk európai **Time to Move** kampányához kapcsolódó, felkereső szakaszában **78 eseményen összesen 4347 fiatalt** értek el a hálózati partnerek.

- *Online szolgáltatások*

Az Ugródeszka online hírlevelet 2018-ban 12 alkalommal küldtük ki, a feliratkozók száma 1440 fő. Az Európai Ifjúsági Portál magyar aloldalának támogatására ifjúsági szerkesztőséget működtetünk, 2018-ban 234 cikket jelentettünk meg (ebből 187-et írtak az ifjúsági újságírók). Fontos kiemelnünk, hogy az európai Bizottság 2018-ban útnak indította a DiscoverEU kezdeményezést, melynek keretében a 18 éves fiatalok utazási utalványhoz juthatnak, amennyiben részt vesznek az online jelentkezési folyamatban. Az Eurodesk hálózat látta el az Európai Ifjúsági Portálon keresztül a kezdeményezés iránt érdeklődő fiatalok kérdéseinek pontos megválaszolását.

Az eurodesk.hu-n 89 cikket jelentettünk meg, az oldalnak 2018-ban 7.413 látogatója és 23.530 oldalmegtekintése volt.

Az Erasmus+ Ifjúság és Eurodesk közös Facebook oldalának 2018 év végével 12.220 követője volt.

- *Partnerségek*

Az Eurodesk hálózat szorosan együttműködik más EU-s hálózatokkal, melyek közül az EURES, Euroguidance, a (szintén TKA-n belül működő) Europass és a Europe Direct. Az együttműködésnek több szintje és célja van: a hálózatok közösen jelennek meg különböző börzéken, karrier napokon, szakmai tartalommal járulnak hozzá egymás képzéseihez, találkozóihoz, műhelyeihez és tájékoztatóihoz. Szakmai kiadványainkat összehangoltan terjesztjük a hálózatok partnerei között.

IV. Kihívások és tervek

Az elmúlt évek dinamikus fejlődésének következményeként a Közalapítvány mint szervezet előtt álló kihívás továbbra is az, hogy a megnövekedett létszám és a komplexebb feladatok mellett is **képes legyen megőrizni a szervezeti értékeket, tovább erősíteni a szervezeti kohéziót és biztosítani a hatékony, szabályos, transzparens, magas minőségi kritériumok mentén végzett működést.** Ennek érdekében a Közalapítvány erősíteni kívánja a stratégiai irányítását, amit a **tervezés és nyomonkövetés** megerősítésén, a **vezetők támogatásán**, a **belső kommunikáció** és a szervezeti egységek közti **együtműködés és szinergiák, illetve a minőségbiztosítási folyamatok megerősítésén** keresztül kíván elérni. A komplex feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében kulcsszerep jut a **digitális megoldások**, az automatizált és hatékony ügyviteli és pályázattechnikai rendszerek kiterjesztett alkalmazásának. A szabályos működésünk fontos elemeként kiemelt figyelmet szánunk az **adativédelmi tudatosságunk** erősítésének.

Az **Erasmus+** programban a köznevelési, szakképzési, felnőtt tanulási és ifjúságügyi szektorokban rendelkezésre álló, dinamikus növekvő **források optimális felhasználása** érdekében a Közalapítvány egyrészt a **potenciális pályázói kör szélesítését** és a **programban való részvétel ösztönzését** tűzte ki célul, másrészt a pályázó szervezetek stratégiai tervezéshez, nemzetköziesítéshez és az eredmények fenntarthatóságának biztosításához kapcsolódó **kapacitásának fejlesztését**, melyhez a **szakértői munka** minőségének fejlesztésével is hozzá kívánunk járulni. Megkülönböztetett figyelmet kell szentelnünk a **felsőoktatási hallgatói mobilitás** elősegítésének. Kiemelten fontosnak tartjuk a program **hazai ágazati beágyazottságának** további javítását, a pályázat szakmai relevanciájának erősítését, melyet a programértékelések eredményeinek visszacsatolásával is erősíteni kívánunk. Továbbra is aktívan részt kell vennünk az Erasmus+ program 2020 utáni folytatásának előkészítésében.

Az ifjúsági terület tekintetében az **Európai Szolidaritási Testület** (European Solidarity Corps, röviden ESC) pályázattípus 2018 őszi bevezetését követő eredményes pályázatása igényel kiemelt figyelmet.

A 2019-es év kiemelt feladata a kormány újonnan meghirdetett **külföldi nyelvtanfolyam-programja** kapcsán a Tempus Közalapítványnak szánt lebonyolítói feladatkör megtervezése és elindítása.

A **Stipendium Hungaricum** programban a pályázatához kapcsolódó feladatok vonatkozásában célunk egyrészt a **pályázók létszámának további növelése** azon országok esetében, ahol ez a kvótakihasználás érdekében még szükséges, hiszen a program minőségi fejlesztésének egyik kulcseleme, hogy megfelelő mennyiségű egyéni pályázat érkezzen a meghirdetett ösztöndíjakra. Ehhez kapcsolódik a **pályázati rendszer finomhangolása**; az új külföldi ösztöndíjasok beutazásának hatékonyabb támogatása, az új partnerek zökkenőmentes bevonása és felkészítése a programban való részvételre. Mindettől a kvótakihasználás további javulását várjuk. A mennyiségi növekedés mellett folytatni szükséges a minőségi szempontok érvényesítését, a hallgatók felvételizetésében, a tanítás és a tanulás feltételrendszerében és a hallgatói szolgáltatásokban. Fontos célkitűzés a nemzetköziesítés itthon jegyében a külföldi hallgatók integrálásának erősítése, a magyar nyelvű és az idegen nyelvű képzési programok közötti merev válaszfalak átjárhatóbbá tétele.

A felsőoktatás minőségi fejlesztésének és vonzereje növelésének alapvető kritériuma **az egész magyar felsőoktatás láthatóságának növelése: a nemzetközi hallgatói toborzás** és beiskolázás fókuszának kiszélesítése az ösztöndíjas hallgatók mellett az önköltséges hallgatók bevonásával. Ennek érdekében a Közalapítvány törekszik **nemzetközi kapcsolatrendszerének további erősítésére és kihasználására**, többek között a nemzetközi szervezetekkel és társszervezetekkel való együtműködés fokozására és közös tevékenységek előmozdítására, valamint a nemzetközi

kommunikáció erősítésére. Szakmai kihívásként jelenik meg közalapítványunk előtt a **nemzetközi alumni hálózat** kormányzati elképzelésekkel összhangban történő nagyszabású bővítése, melynek fókuszában a Stipendium Hungaricum ösztöndíjasok állnak.

A felsőoktatási intézmények **nemzetköziesítésének** erősítése érdekében különösen fontos szempont a Stipendium Hungaricum és a Campus Mundi programok közötti szinergiák biztosítása (pl. az intézményi részvétel és a felsőoktatási intézmények nemzetközi megjelenésének támogatása; hallgatói szolgáltatások és képzések a felsőoktatási intézmények számára).

A **felsőoktatási ösztöndíjprogramok** pályáztatása kapcsán a legnagyobb kihívást **az egyes programok összehangolt, egymást erősítő koordinációja**, valamint **a mobilitást gátló tényezők felszámolásának** előmozdítása jelenti. A célcsoportoknak szóló intenzív, a fiatalokra szabott és **nagy tömegeket elérő** kommunikációs megoldások előtérbe helyezése; illetve az intézményvezetők és a szakpolitikai vezetés aktív támogatásának elérése révén (elsősorban a kreditismerés, a mobilitási ablakban rejlő lehetőségek kiaknázása, a szükséges intézményi erőforrások és ösztönzők biztosítása által) kívánunk előrelépést elérni. Az egységes fellépés továbbra is szükséges a leuven-i célok elérése érdekében, hiszen ehhez jelentős növekedést kell elérni a pályázók létszámában, a pályázói kedv növelésében.

A Közalapítvány kiemelt figyelmet szentel a **felsőoktatási mobilitási lehetőségek összehangolt promóciójára**, mely alapvető fontossággal bír az Erasmus+ programban megnyíló forrásbővülés és a Campus Mundi ösztöndíjprogramban rendelkezésre álló források lekötése szempontjából. Az előrelépés feltétele a mobilitási programjaink adatainak elemzése és értékelése, valamint a visszacsatolás az érintett célcsoportok felé (EMMI, intézményvezetők, koordinátorok).

A **TKA tudásmenedzsment** tevékenysége részeként feladatunk a programjaink **eredményeinek szisztematikusabb feldolgozása** és célzottabb, eredményesebb szakmai **kommunikációja**. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordítunk statisztikai, adatgyűjtési és jelentéskészítési potenciálunk javítására; programjaink, tevékenységeink folyamatos elemzésére és a tapasztalatok visszacsatolására; egy integrált mobilitási statisztikai rendszer kialakítására és az adatszolgáltatások automatizálására, a jó gyakorlatok bemutatására építő eredménykommunikáció erősítésére valamint a digitális oktatás területén zajló szakmai kommunikáció és a téma körül kialakult együttműködések támogatására online és offline módon egyaránt.

Feladatunk továbbá a **társadalmi befogadás** területén megvalósuló nemzetközi projektünk sikeres koordinálása, a szakpolitikai kezdeményezések és a jó gyakorlatok megismertetése és értelmezése az oktatási és képzési ágazaton belüli, illetve a társágazatokkal folytatott párbeszéd további elősegítése.

Függelék

- táblázat a támogatásokról és a résztvevői létszámokról